

24- 25-26-27-28
Handelingen 29 · 30 · 31- 32 - 33 · 34

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van januari 1991

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

BEGROETING BUITENLANDSE DELEGATIE

FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE LEEFMILIEU EN NATUUR

INTERPELLATIES

NIET-UITZENDEN VAN EEN BRT-AFLEVERING BETREFFENDE DE REPRESSIE

OPVOEDING TOT RELATIEBEKWAAMHEID

OVEREENKOMST TUSSEN HET VLAAMSE GEWEST EN DE NV AQUAFIN

STATUUT BRT

UITVOERING VAN HET MAASDIJKENPLAN

VERONTREINIGING DOOR MESTSTOFFEN

VERZOEKSCHRIFTEN

VLAAMSE DIENST VOOR DE BUITENLANDSE HANDEL

VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE BEVORDERING VAN HET WETENSCHAPPELIJK-
TECHNOLOGISCH ONDERZOEK IN DE INDUSTRIE

VORMING EN BEGELEIDING VAN ZELFSTANDIGEN EN KMO's

Inhoud

Nr. 24 **Maandag 7 januari 1991**

Berichten van verhindering, blz. 829

Samenstelling van een Commissie

Wijziging onder de plaatsvervangende leden, blz. 829

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin, blz. 829

Sprekers : de heren A. Denys, L. Hancké, J. Timmermans, J. Geysels, Minister T. Kelchtermans, de heren Jozef Bosmans, G. Verhaegen

Motie van aanbeveling, blz. 845

Interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de oprichting van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, blz. 845

Sprekers : de heren J. Dufaux, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie, blz. 847

Sprekers : de heren W. Peeters, W. Luyten, G. Annemans, Minister P. Dewael, de heren L. Hancké, G. Verhaegen

Motie van aanbeveling, blz. 855

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de weerslag van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs op het aantal inschrijvingen in de Nederlandstalige muziekacademies in Brussel, blz. 855

Verdaagd

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Erasmusproject, blz. 855

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, Minister D. Coens

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de uitbreiding van de Franstalige school in Sint-Martens-Voeren

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de politiek van de Vlaamse Executieve in Voeren, blz. 858

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heren G. Annemans, W. Luyten, Minister D. Coens, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de omzetting van de eindejaarspremie van leraren en ambtenaren in maaltijdcheques

Verdaging, blz. 863

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen

Verdaging, blz. 863

Regeling van de werkzaamheden, blz. 863

Verzoekschriften, blz. 863

Nr. 25 **Dinsdag 8 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 865

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 865

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 865

Intrekkingen, blz. 865

Verslagen

indiening, blz. 866

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 866

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 866

Ontwerp van decreet tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer

— 408 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 866

Sprekers : de heer F. Aerts, verslaggever, de heren J. Caudron, E. Vandebosch, J. Timmermans, J. Geysels, Minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 874

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

— 423 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 877

Sprekers : de heren E. Vandebosch, M. Capoen, A. Van Nevel, verslaggever, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

mans, de heren E. De Groot, J. Timmermans, J. Van Looy

Regeling van de werkzaamheden, blz. 888

Nr. 26 **Dinsdag 8 januari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 889

Samenstelling van een Commissie, blz. 889

Wijziging onder de plaatsvervangende leden

Ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

— 423 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 889

Sprekers : de heren J. Van Looy, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 897

Sprekers : de heren J. Cuyvers, J. De Seranno, Minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

— 425 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 914

Sprekers : de heer F. Aerts, verslaggever, de heer J. Laverge, Minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 917

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel

— 426 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 922

Sprekers : mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, verslaggever, de heer J. Laverge, Minister N. De Batselier, de heren W. Luyten, A. Denys, G. Janzegers, P. Deprez, G. Annemans, W. Verreycken

Artikelsgewijze bespreking, blz. 935

Regeling van de werkzaamheden, blz. 939

Nr. 27 **Woensdag 9 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 941

Ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de

bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie — 427 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 941

Sprekers : de heer F. Aerts, verslaggever, de heren J. Laverge, H. Candries, G. Verhaegen, Minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 948

Ontwerp van decreet betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen — 428 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 952

Sprekers : mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, verslaggever, de heer J. Laverge, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heer H. Candries, Minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 960

Beleidsbrief Opvoeding tot relatiebewaamheid

— 379 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 971

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heer G. Janzegers, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 973

Nr. 28 **Woensdag 9 januari 1991**
 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 975

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de heropening van de vetsmelterij-beenmaalterij Baert-Verlee in Rillaar, blz. 975

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de werkingsproblemen bij OVAM ten gevolge van de inwerkingtreding van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid, blz. 976

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overtreding van TALUFT-normen voor stofhinder in de Gentse Kanaalzone, blz. 978

Actuele vraag van de heer J. Laverge tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over mogelijke problemen bij de uitbreiding van de Vlaamse school in Komen, blz. 979

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer L. Van den Bossche, Ge-

meenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het imago van de Vlaamse administratie naar aanleiding van een VTM-uitzending, blz. 980

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de voorgenomen ontslagen bij Sylvania GTE in Tienen en Philips in Leuven, blz. 981

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer M. Didden tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de uitvoering van het bestaande Maasdijkenplan, blz. 982

Sprekers : de heer M. Didden, Minister J. Sauwens

Motie van aanbeveling, blz. 984

Beleidsbrief Opvoeding tot relatiebewaamheid

- 379 (1990-1991) — Nrs. 1 - 3

Bespreking (Voortzetting), blz. 984

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heren E. Baldewijns, E. Van Vaerenbergh, Minister D. Coens

Motie van aanbeveling, blz. 990

Ontwerp van decreet tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer

— 408 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmingen, blz. 990

Hoofdelijke stemming, blz. 991

Ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

— 423 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmingen, blz. 991

Hoofdelijke stemming, blz. 1001

Ontwerp van decreet betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

— 425 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen, blz. 1002

Hoofdelijke stemming, blz. 1003

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel

— 426 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 1004

Hoofdelijke stemming, blz. 1008

Ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie - 427 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen, blz. 1009

Hoofdelijke stemming, blz. 1009

Ontwerp van decreet betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandi-

gen en de kleine en middelgrote ondernemingen

— 428 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 1010

Hoofdelijke stemming, blz. 1012

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1013

Nr. 29 **Dinsdag 22 januari 1991**
 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1015

Samenstelling van een Commissie, blz. 1015

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de noodzakelijkheid van een algemeen MER-decreet, blz. 1015

Sprekers : de heren J. Timmermans, E. Gryp, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer Jozef Bosmans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de maximaal toelaatbare concentraties van reststoffen in het leidingwater, blz. 1019

Sprekers : de heren Jozef Bosmans, J. Dufaux, E. Gryp, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de uitvoering van het milieuvergunningdecreet, blz. 1024

Sprekers : de heren E. Gryp, E. Vandebosch, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1029

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bijsturing van het Afvalstoffenplan 1991-1995, blz. 1029

Ingetrokken

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1029

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vaststelling van het Afvalstoffenplan 1991-1995

Interpellatie van de heer I. Egelmeers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieubeleid in de Rupelstreek, blz. 1029

Sprekers : de heren J. Timmermans, I. Egelmeers, E. Vandebosch, E. Van Vaerenbergh, J. Geysels, F. Cauwenberghs, mevrouw M. Vogels, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1038

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1038

Nr. 30 **Dinsdag 22 januari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1039

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, blz. 1039

Verdaagd

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de weerslag van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs op het aantal inschrijvingen in de Nederlandstalige muziekacademies in Brussel, blz. 1039

Sprekers : mevrouw N. Maes, Minister D. Coens, de heer W. De Vlieghe

re

Motie van aanbeveling, blz. 1044

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de omzetting van de eindejaarspremie van leraren en ambtenaren in maaltijdcheques

Interpellatie van de heer W. De Vlieghe tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het gebruik van maaltijdcheques als eindejaarspremie voor ambtenaren

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het gebruik van maaltijdcheques door de Executieve, blz. 1044

Sprekers : de heren E. Beysen, W. De Vlieghe, L. Peeters, J. De Roo, Minister L. Van den Bossche, de heer J. Geysels

Interpellatie van de heer R. Garcia tot de

heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de subsidiëring van het Centrum voor Levens- en Gezinsvragen SJERP van de Vrije Universiteit Brussel, blz. 1054

Sprekers : de heren R. Garcia, E. Van Vaerenbergh, Minister J. Lenssens

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het toezicht van de Vlaamse Executieve op de facilititeitengemeenten, blz. 1057

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, Minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de overdracht van het personeel van de NV Zeekanaal en Haveninrichtingen van Brussel naar de Gewesten, blz. 1060

Sprekers : de heer L. Peeters, Minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1063

Nr. 31 **Woensdag 23 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1065

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Voorstel van decreet van de heer A. Denys, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heren D. Van Mechelen en G. Verhofstadt houdende oprichting en regeling van het statuut van de Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij — 316 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 1065

Motie van orde

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1065

Sprekers : de heren A. De Beul, A. Denys, H. Van Dienderen, G. Verhaegen, P. Chevalier, L. Vanhorenbeek

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Voorstel van decreet van de heer A. Denys, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heren D. Van Mechelen en G. Verhofstadt houdende oprichting en regeling van

het statuut van de Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij — 316 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1068

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heren A. Denys, W. Luyten, E. Van Rompuy, A. De Beul, H. Van Dienderen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1081

Nr. 32 **Woensdag 23 januari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1083

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap

— 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1083

Sprekers : de heren W. Verreycken, E. Van Rompuy, A. De Beul, L. Vanhorenbeek, Minister L. Van den Bossche, de heren P. Chevalier, A. Denys

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1100

Sprekers : de heren L. Vanhorenbeek, E. Van Rompuy, A. Denys, A. De Beul, P. Chevalier, W. Verreycken, H. Suykerbuyk, H. Candries, D. Van Mechelen, H. Van Dienderen, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1118

Nr. 33 **Donderdag 24 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1119

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1119

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1119

Samenwerkingsakkoord

Indiening en verwijzing, blz. 11119

Verslag

Indiening, blz. 1119

Jaarverslag

Indiening, blz. 1120

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1120

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 1120

Resolutie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Indiening en verwijzing, blz. 1120

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1120

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1120

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap

— 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 1120

Sprekers : de heren A. De Beul, A. Denys, E. Van Rompuy, L. Vanhorenbeek, P. Chevalier, W. Verreycken, Minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1138

Nr. 34 Donderdag 24 januari 1991 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1139

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het dossier van de verbrandingsoven in Vlaams Brabant, blz. 1139

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de participatie van Severn Trent bij de bouw, de financiering en de exploitatie van een nieuwe waterzuiveringsinfrastructuur in Vlaanderen, blz. 1140

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de personeelsbezetting bij OVAM in het licht van de nieuwe personeelsformatie en taakomschrijving, blz. 1141

Actuele vraag van de heer M. Van Peel tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de beschikbaarheid op 1 februari van alle elementen die de scholen in staat moeten stellen het personeelskadêr, de kredieten, de toela-

gen en de rationalisatienormen te berekenen, blz. 1142

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de Vlaamse school in Komen, blz. 1143

Actuele vraag van de heer H. Van Dierenderen tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de omvorming van een ambachtelijke zone tot landbouwgebied in Zoersel, blz. 1144

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het verlenen van een vergunning voor de uitbreiding van een transportbedrijf in Beveren, blz. 1145

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over de houding van de VDAB ten opzichte van Nederlandsonkundige werkzoekenden en buitenlandse, blz. 1146

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de door de regionalisering van het Rijksfonds voor de Sociale Reclassering van Minder-Validen veroorzaakte moeilijkheden bij het uitreiken van parkeerkaarten, blz. 1147

Verdaagd

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de verstoring van de saneringsoperatie betreffende de tankcleaning-bedrijven ten gevolge van een uitspraak van de rechtbank te Dendermonde, blz. 1147

Sprekers : de heer J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans

Actuele interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de waterverdragen met Nederland, blz. 1150

Sprekers : de heren M. Van Peel, E. Gryp, Minister J. Sauwens, de heren E. Beysen, L. Hancké

Begroeting buitenlandse delegatie, blz. 1157

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1157

Motie van aanbeveling van mevrouw A. Leysen C.S. tot besluit van de op 9 januari 1991 behandelde Beleidsbrief Opvoeding tot relatiebekwaamheid — 379 (1989-1990) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1157

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 7 januari 1991 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest

en de NV Aquafin — 442 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1158

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geyssels, J. Timmermans

Motie van aanbeveling van de heer W. Verreycken tot besluit van de op 7 januari 1991 door de heer W. Peeters en de heer G. Annemans gehouden interpellaties tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie

— 443 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1161

Sprekers : de heren W. Verreycken, W. Peeters

Motie van aanbeveling van de heer C. Moors C.S. tot besluit van de op 9 januari 1991 behandelde actuele interpellatie van de heer M. Didden tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de uitvoering van het bestaande Maasdijkenplan

— 444 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1163

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de door de regionalisering van het Rijksfonds voor de Sociale Reclassering van Minder-Validen veroorzaakte moeilijkheden bij het uitreiken van parkeerpaarten, blz. 1163

Actuele interpellatie (Regl. art. 77) **en toegevoegde actuele vraag** (Regl. art. 75, 4, c)

Actuele interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een mogelijke wijziging van het gewestplan betreffende de Solterheide te Neerglabbeek

Actuele vraag van de heer H. Van Dierenderen tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de voorgenomen gewestplanwijziging betreffende de Solterheide te Neerglabbeek, blz. 1164

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heer H. Van Dierenderen, Minister L. Waltniel, de heren M. Didden, V. Peuskens

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 1171

Sprekers : de heren A. De Beul, E. Van Rompuy, A. Denys, W. Verreycken, P. Chevalier, Minister L. Waltniel, de heer G. Annemans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1191

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.00 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. De Beul, G. Sprockeels, M. Tyberghien-Vandenbussche ; gezondheidsredenen.

F. Swaelen ; buitenslands.

J. Caudron, H. Suykerbuyk, R. Van Hooland ; ambtsverplichtingen.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijziging onder de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Voor de SP-fractie is :

in de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften de heer Seeuws als

plaatsvervangend lid vervangen door de heer De Loor.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kechtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het is de eerste interpellatie van het nieuwe jaar. Ik wil beginnen met u allemaal een gelukkig nieuwjaar te wensen. Dit zal misschien cynisch klinken, maar de Vlaamse Regering is erin geslaagd ons van de eerste dag op de tribune te brengen door het vergiftigd geschenk van Aquafin zodat wij wel verplicht zijn onmiddellijk met grof geschut te beginnen.

Mijnheer de Voorzitter, het is niet mijn bedoeling om tijdens deze interpellatie uitgebreid in te gaan op de inhoudelijke discussie omtrent de Aquafin-constructie. Wij hebben dit gedaan ter gelegenheid van de be-

spreking van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid. Alleen stellen we nu vast dat bij de bekendmaking van de overeenkomst onze principiële en politieke bezwaren nog veel meer aan gewicht winnen.

Om de draagwijdte van deze overeenkomst goed te begrijpen, kan men best volgende vergelijking maken. Wat de Vlaamse Regering nu doet, is te vergelijken met een gemeentebestuur dat de volgende dertig jaar alle gemeentelijke werken zou toevertrouwen aan één firma zonder aanbesteding, zonder concurrentie. Want wat is ter zake het verschil tussen bijvoorbeeld wegen aanleggen, waterzuiveringsstations bouwen of riolen aanleggen ?

Eén zaak staat nu als een paal boven water : met een echte privatisering zoals de PVV voorstelt, gebaseerd op een lastenboek per stroombekken, met aanbesteding en vrije concurrentie, zou het Vlaams Parlement, dat toch een zeer zware verantwoordelijkheid draagt inzake begroting en milieueffing, zowel voorafgaandelijk als nadien, een veel grotere inspraak en controle hebben gehad. Met deze schijnprivatisering wordt het Vlaams Parlement buiten spel gezet.

Deze inhoudelijke discussie hebben wij intellectueel gewonnen, want niemand heeft de juistheid van onze visie kunnen weerleggen. Wij hebben de discussie enkel politiek verloren.

En daar komt de essentie van mijn interpellatie vandaag op neer. Wij hebben de discussie in het Vlaams Parlement op politiek vlak verloren,

Denys

omdat de Minister het Parlement verkeerd heeft voorgelicht, verwarring heeft gesticht bij de interpretatie en bepaalde informatie heeft achtergehouden. Ik beseft ten volle dat dit zware aantijgingen zijn, die bij bevestiging moeten leiden tot de zwaarste politieke sanctie, met name het ontslag van de Minister. Ik interpelleer dan ook niet lichtzinnig en daarom zal ik mijn betoog zo zakelijk mogelijk houden en mij houden aan te controleren en geregistreerde bewijsstukken. Deze zijn onder meer het verslag Olivier-Leo Peeters over de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid, de tekst van de overeenkomst en het Beknopt Verslag van de bespreking in openbare zitting van het luik Aquafin in het ontwerp bestuurlijk beleid. Op basis van die voor iedereen erkende bewijsstukken zal ik met name aantonen waar de Minister de Commissie flagrant heeft belogen, waar hij de Commissie heeft misleid en interpretatie-verwarring heeft gesticht, en waar hij aan het Vlaams Parlement informatie heeft achtergehouden. Bovendien zal ik aantonen dat de overeenkomst een manifeste overtreding is van de wet op de overheidsopdrachten.

De punten waar de Minister de Commissie flagrant heeft belogen zijn de volgende. Inzake de resultaatverbintenis die één van de zware discussiepunten in de Commissie was werd de vraag gesteld in hoeverre we nu — na het geven van zo'n uitgebreide delegatie en monopolie — zekerheid kunnen krijgen van het resultaat. Met andere woorden, hoe zal het resultaat in de overeenkomst worden gegarandeerd? Samen met collega Hancké hebben we gesteld dat wij aan een middelenverbintenis, waarbij wordt bepaald dat de NV Aquafin tegen 1995 240 waterzuiveringsstations moet bouwen, niets hebben. Er moet een echte resultaatverbintenis komen in verband met de resultaten en de kwaliteit van het water. Daarop heeft de Minister van Leefmilieu in de Commissie beloofd — wat zwart op wit is terug te vinden op bladzijden 99 en 106 van het verslag Olivier-Leo Peeters — dat dit probleem via een resultaatverbintenis

met de vennootschap zou worden opgelost. Mijnheer de Minister, u heeft dat in de Commissie gezegd en beloofd, maar daarvan is in de overeenkomst totaal niets terug te vinden. Minister De Batselier zegt in De Morgen, ik citeer: Als het resultaat niet behaald wordt dan zal de Vlaamse Gemeenschap niet betalen. Ik heb het hoofdstuk vergoedingen verschillende keren doorgenomen en daar is geen letter van terug te vinden. Het enige wat iets zou kunnen te maken hebben met het resultaat — maar dan zeer vaag — zijn de lozingsvoorwaarden. In deze overeenkomst worden deze evenwel onduidelijk vastgelegd in de technische plannen en bovendien door Aquafin zelf voorgesteld. Wanneer deze niet zullen worden nageleefd zal elke bewijslast ten laste van de Vlaamse Gemeenschap vallen. Begin als Gemeenschap maar eens te bewijzen dat het niet voldoet aan de lozingsvoorwaarden bij de uitgang, niet het gevolg is van het water dat binnengekomen is.

Het feit alleen al dat u de doelstelling die in uw eigen MINA-plan staat, namelijk een basiskwaliteit tegen 1995 in alle rivieren, niet als resultaatverbintenis in de overeenkomst staat, bewijst dat u geen enkel resultaatverbintenis van Aquafin kunt verkrijgen, dat uw waterzuiveringsbeleid volledig faalt en dat u het Parlement blijft misleiden door te zeggen dat Vlaanderen tegen 1995 in alle rivieren over zuiver water zal beschikken. Aquafin zou gesanctioneerd worden door de milieuheffing.

Een tweede voorbeeld van flagrante tegenstelling tussen uw uitspraak in de Commissie en de uiteindelijke overeenkomst is het al of niet betalen van de milieuheffing voor de restvervuiling. Op bladzijde 106 van het verslag kunnen we lezen dat de Minister zegt dat Aquafin milieuheffing zal moeten betalen op de restvervuiling, en zelfs meer, dat dit de eerste sanctie is die Aquafin zal aansporen om tot een goed resultaat te komen.

Op bladzijde 55 van de overeenkomst onder artikel 43.1 lezen we: de vergoeding dekt alle effectief door Aquafin gemaakte kosten in de zin van artikel 36 van deze overeenkomst, alsmede alle heffingen en belastingen door Aquafin verschuldigd,

milieuheffingen inbegrepen. Dus van de milieuheffingen als sanctie en als aansporing tot beter resultaat, zoals door u beloofd, is er geen sprake. De milieuheffing wordt integraal verrekend in de vergoeding. We kunnen dus zeggen dat Aquafin, dat als milieubedrijf het voorbeeld zou moeten geven, de enige instantie in Vlaanderen zal zijn die geen milieuheffing zal betalen.

Ik kom thans tot de punten waaromtrent de Minister de Commissie heeft misleid en die tot interpretatie-verwarring hebben geleid. Ten eerste is er de duur van de overeenkomst: dertig jaar in plaats van tien jaar.

Er is in de Commissie lang gediscussieerd over de duur van de overeenkomst met Aquafin. Er is in de Commissie nooit gesproken geweest over dertig jaar. Nooit heeft de Minister dat uitgesproken. Iedereen dacht dat de Minister gesproken had over een duur van tien jaar. Niet alleen wij, maar ook SP-fractievoorzitter Hancké had het zo begrepen. Immers, in het Beknopt Verslag van de openbare zitting van 28 november lezen we dat de heer Hancké duidelijk zegt dat de duur van de conventie op 10 jaar zou worden bepaald. Op bladzijde 99 van het verslag, van de hand van de partijvriend van de Minister, de heer Olivier, staat dat de duur van de overeenkomst minimaal 10 jaar zou zijn. Niemand heeft dat zo begrepen, zeker niet de collega's van de SP, maar ik heb sterk de indruk dat het verslag nadien in die zin werd bijgewerkt. In ieder geval is, wat onder artikel 52.1 staat, met name een duurtijd van dertig jaar, nooit gesteld geweest. Ik noem dat een doelbewuste misleiding, anders geïnterpreteerd door ons en door een meerderheidsfractie. Bovendien is die andere interpretatie in de Openbare Vergadering niet door de Minister weerlegd geworden. Op basis van die misleiding werd dit ontwerp goedgekeurd.

Een tweede punt betreft de inwerkingtreding van de overeenkomst: na goedkeuring door het Vlaams Parlement of door de Vlaamse Executieve, iedereen in de Commissie gestelde dat het antwoord op de veel gestelde opmerkingen en vragen pas zou kunnen worden gegeven als men de in-

Denys

houd van de overeenkomst zou kennen. Bij een aantal fundamentele punten, zoals onder meer de controle van het Rekenhof, resultaatverbintenis, het conform toepassen van de wet op de overheidsopdrachten hebben wij amendementen ingediend waarmee vele leden van de meerderheid inhoudelijk akkoord gingen. Maar die ze verwierpen, omdat ze, net als wij, in de overtuiging waren dat de overeenkomst pas in werking zou treden na goedkeuring door de Vlaamse Raad. Dat dit de juiste interpretatie was, blijkt opnieuw uit de uiteenzetting van de heer Hancké in Openbare Vergadering. Op 28 november 1990 zegt hij : De duur van de conventie zou op tien jaar worden bepaald. Dit wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad. **(Ontkenning gebaar van Minister T. Kelchtermans)**

Minister T. Kelchtermans : Het Beknopt Verslag is geen getrouwe weergave van een uiteenzetting. De heer Hancké heeft wat u komt te zeggen zelf weerlegd.

De heer A. Denys : Toch stel ik er prijs op dat dit in het betrokken Beknopt Verslag zou worden nagegaan.

De heer L. Hancké : Mijnheer Denys, het is juist dat het Beknopt Verslag, in zijn beknoptheid, te lapidair was en mij woorden in de mond heeft gelegd die ik niet heb uitgesproken. Nadat hiervan gewag werd gemaakt bij de betrokken diensten heb ik de tekst opgevraagd en daaruit blijkt dat ik inderdaad veel genuanceerder, om niet te zeggen volkomen anders, heb gesproken.

Ik heb gezegd dat indien de Vlaamse Executieve zou menen dat de Conventie door de Vlaamse Raad zou moeten worden goedgekeurd, mijn fractie daar geen bezwaar zou tegen hebben, maar dat dit natuurlijk iets anders was dan eisen dat dit zou gebeuren.

De heer A. Denys : Ik heb mij gesteund op het Beknopt Verslag en ik aanvaard uw uitleg. Ik trek dit punt dus in.

Een ander punt betreft de controle

van het Rekenhof op de wet op de overheidsopdrachten. Ik moet toegeven dat deze discussie verward is verlopen in de Commissie. Ik had begrepen dat de Minister beloofd had om de opdrachten conform de wet op de overheidsopdrachten toe te passen, evenwel zonder de administratieve voorgedij toe te passen zoals wij in het Beknopt Verslag lezen. Daarom hebben wij trouwens een amendement ingediend om expliciet te vragen dat het Rekenhof hierbij zou worden ingeschakeld. Dit amendement werd verworpen omdat onder meer collega Hancké, zoals wij eveneens in het Beknopt Verslag kunnen lezen, dacht dat de wet op de overheidsopdrachten kon worden toegepast, wat impliceerde dat het Rekenhof automatisch controle kreeg op iedere gunning. Zijn interpretatie, die volgens mij vanaf het begin fout was, heeft hij opnieuw herhaald in openbare zitting. Opnieuw werd die interpretatie door de Minister niet betwist. Hij heeft dus ook hier zeer bewust de misleiding in hoofd van de fractieleider van de SP verder laten bestaan. Wat er uiteindelijk van terecht is gekomen in de overeenkomst, gelijk t in generlei mate op wat collega Hancké bedoeld heeft. Nergens in de overeenkomst vinden wij een woord terug over het Rekenhof. De controle is beperkt tot artikel 38 van de conventie of één kwart bladzijde van de 75 bladzijden tellende overeenkomst.

Dan wil ik het nog hebben over de punten die de Minister tegenover het Vlaams Parlement heeft achtergehouden. Artikel 13.2 leert ons dat Aquafin zelf aannemer kan spelen. Hoewel dat nooit in de Commissie duidelijk werd gezegd, zal Aquafin geheel of gedeeltelijk bouwwerken kunnen uitvoeren. We beseffen allemaal dat via een voorlopige erkenning of via het vormen van een tijdelijke vereniging Aquafin een statuut zal verwerven dat de maatschappij in staat zal stellen zelf bouwwerken uit te voeren. Als Aquafin zelf aannemer kan spelen dan wordt de geest van de wet op de overheidsopdrachten schitterend genegeerd. De beweringen van de Minister dat alles conform de wet op de overheidsopdrachten zal gebeuren, blijken aldus een

lachertje. Hadden de leden van de Commissie dit vooraf geweten, dan zouden ook zij het hele opzet als dusdanig hebben beschouwd.

Dan zijn er nog een aantal belangrijke gegevens die nooit aan de Commissie of tijdens de Openbare Bespreking zijn medegedeeld. Ik denk bijvoorbeeld aan de bewijslast die steeds ten laste valt van de gemeenschap. Aquafin zelf moet nooit iets bewijzen. Ik denk ook aan de onbetaalbare opzegvergoedingen ten nadele van de Gemeenschap, aan een garantie van jaarlijks 5 miljard orders ten gunste van Aquafin, aan het feit dat aannemers zich moeten laten verzekeren bij maatschappijen aangewezen door Aquafin. Dit soort bepalingen zijn zeker en vast nadelig voor de Vlaamse Gemeenschap, voor de Vlaamse belastingbetaler maar voordelig voor Aquafin zelf, zeker voor haar monopoliepositie.

Mijnheer de Voorzitter, het meest flagrante dat de Minister heeft achtergehouden is het voorontwerp van overeenkomst zelf. Deze werd op 7 december 1990 overhandigd aan de inspectie van Financiën en moest dus in feite klaar geweest zijn op het ogenblik van de bespreking in de Commissie. Het achterhouden van het voorontwerp is wettelijk niet te betwisten, maar is in deze omstandigheden politiek verderfelijk. De heer Kelchtermans weet zeer goed dat als wij over dat voorontwerp zouden hebben beschikt, wij in de Vlaamse Raad zouden hebben beslist het advies van het Rekenhof in te winnen. Wij werken overigens goed samen met het Rekenhof. En voor een belangrijke overeenkomst als deze zouden we zeker en vast weer een beroep op die samenwerking hebben kunnen doen. Ik denk trouwens dat het Rekenhof ongeveer hetzelfde zou hebben gezegd als de inspectie van Financiën. Aangezien dit verslag van de inspectie van Financiën één van de meest vernietigende is die ik in de laatste jaren over een regeringsontwerp heb gelezen, moet de Minister zeer goed beseft hebben dat een advies van het Rekenhof de doodsteek voor zijn ontwerp zou hebben betekend. Wie in de Vlaamse Raad, wetend wat hij vandaag weet over die overeenkomst, zou om een decreet

Denys

als dat betreffende Aquafin goed te keuren, ziende blind moeten zijn op stijf staan van partijtucht. Sta mij toe u een zeer beknopte bloemlezing te geven van dit vernietigende inspectieverslag :

De inspectie oordeelt dat hier sprake is van een extreem ongehoorde wijze van werken qua vorm en timing. Minister Kelchtermans heeft dus, uit vrees voor totale afkeuring van het ontwerp, de Vlaamse Raad niet durven inlichten, maar heeft bovendien de inspectie van Financiën tegen de muur geplaatst. Over de inhoud zegt de inspectie dat onder die voorwaarden de administratie alles even goed zou kunnen. Het zou bovendien medezeggenschap en controle geven.

Wellicht werd geopteerd voor een overeenkomst en niet voor een protocol of voor een overheidsakte uit vrees voor mogelijke tussenkomsten van de Raad van State. Door gedurende tientallen jaren, tientallen miljarden overheidsgeld over te laten aan een Raad van Beheer wordt een ongekende blanco-cheque gegeven. De gebruikte indexformule is zonder meer kras. Er zullen bijkomende dure studies nodig zijn. Wie zal dat beoordelen ? Aquafin neemt geen enkel risico, alleen maar negatieve bepalingen voor de Gemeenschap, de studieresultaten kunnen nooit tijdig verkregen worden, eenzijdige ontheffing van aansprakelijkheid, het budget zal stijgen als een ballon, geen enkele controle, ongelooflijke bepalingen, onmogelijke termijnen, gewoon onuitvoerbaar, gewoon toezenden van facturen, onmiddellijk betalen.

Mijnheer de Voorzitter, dit zijn geen uitspraken van de oppositie : dit is een kleine greep uit de opmerkingen in het verslag van de inspectie van Financiën.

De Minister probeert deze weg te keulen door te zeggen dat het voorontwerp intussen werd gewijzigd. Wat een zwakke argumentatie ! 90 ten honderd van de opmerkingen werden niet gewijzigd en werden ook niet weerlegd.

Mijnheer de Voorzitter, alle deskun-

digen die iets kennen van overheids-overeenkomsten hebben mij gezegd dat deze overeenkomst is opgesteld in bankierstaal met de bedoeling alle deuren te sluiten en één hoofdingang te maken waar alleen Aquafin binnen kan. Mijnheer de Minister, wij kennen die moderne Vlaamse bankiers die zich zullen verrijken met Aquafin. Het zijn onder meer uw vrienden van de C-Groep, de goeroes van het verzuilingskapitalisme. Het zijn uw broodheren. Voor hen moet u alles doen. Zelfs — en dat lijkt mij nog het ergste te zijn — als Minister zelf manifest de wet overtreden. Deze overeenkomst is inderdaad een manifeste overtreding van de wet van 14 juli 1976 op de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten. Volgens uw overeenkomst baseert u zich op artikel 5 van deze wet, het artikel dat voorziet in de promotie-overeenkomst. De promotie-overeenkomst is echter een randgeval waarvan slechts zeer uitzonderlijk gebruik mag worden gemaakt. Ondanks het feit dat dit artikel al een fameuze afwijking is van de geest van die wet, bent u er nog niet mee in overeenstemming. Ik verklaar mij nader : volgens artikel 5 van de wet is er sprake van promotie-overeenkomst wanneer tegelijk de uitvoering en de financiering voorzien wordt. Dat geldt voor deze overeenkomst. In dat geval voorziet artikel 5 en het koninklijk besluit van 18 mei 1981 tot uitvoering van artikel 5 in de procedure van de aanbesteding of de offerteaanvraag. Slechts in twee gevallen is onderhandse toewijzing toegelaten, met name — wanneer de promotor eigenaar of erfpachter is. Geen van deze twee gevallen is van toepassing. Bijgevolg moet deze overeenkomst beschouwd worden als een promotie-overeenkomst met de procedure van aanbesteding of offerteaanvraag.

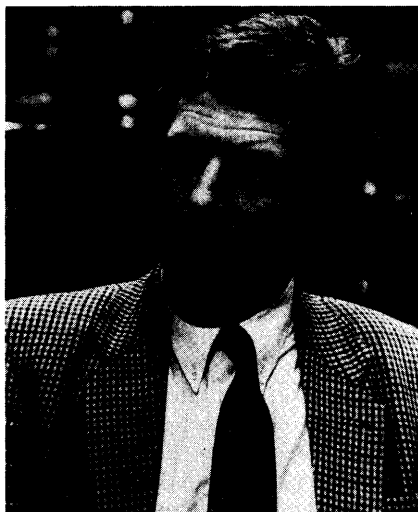
Mijnheer de Voorzitter, in het begin heb ik gezegd dat het ontslag vragen

van een Minister geen lichtzinnige zaak is. Het is een zware politieke sanctie en het Parlement zou zichzelf een slechte dienst bewijzen door dit te pas en te onpas als politiek wapen te hanteren. Maar als een Minister op meerdere punten het Parlement verkeerd inlicht, op meerdere punten het Parlement misleidt en interpretatieverwarring in stand houdt, op meerdere punten het Parlement informatie onthoudt, en daar bovenop nog de wet manifest overtreedt, dan zou dit Parlement zichzelf belachelijk en overbodig maken door niet op te treden. Elk punt afzonderlijk zou bij onze noorderburen reeds aanleiding zijn tot gedwongen ontslag van een Minister. Als wij in Vlaanderen een betere politieke cultuur nastreven, dan is alleen de volgende houding mogelijk : ofwel weerlegt de heer Kelchtermans punt per punt onze aantijgingen en dan zal ik mijn eis tot ontslag intrekken ; ofwel weerlegt hij deze aantijgingen niet, en dan kan het Parlement alleen maar de zwaarste politieke sanctie eisen.

Wij zien met spanning het antwoord van de Minister tegemoet. (*Applaus*)

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de overeenkomst — ik weet niet of ik ze zo mag noemen vermits ik niet weet of ze reeds is ondertekend — heb ik, blijkbaar in tegenstelling tot de heer Denys, nog niet zo lang in mijn bezit. Ik heb ze gisteren met eigen middelen en mogelijkheden bestudeerd. Er zijn inderdaad een aantal zaken die ten minste om verduidelijking vragen en die nader dienen te worden gepreciseerd.

Collega's, u weet dat de SP-fractie zich steeds enigszins gereserveerd heeft opgesteld met betrekking tot deze voorstellen. Wij hebben dat onomwonden gezegd. Ook de Minister zal moeten beamen dat de SP, binnen de Executieve en bij de besprekingen van het luik bestuurlijk beleid, dat daarop betrekking had en waarnaar collega Denys heeft verwezen, ter zake een aantal politieke eisen heeft gesteld waarop binnen de Executieve en de meerderheidsfracties een akkoord werd bereikt. Het betrof een aantal punten die inhoudelijk en naar

Gemeenschapsminister T. Kelchermans (CVP) werd door PVV-fractieleider A. Denys verweten de Vlaamse Raad verkeerd te hebben voorgelicht met betrekking tot de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin

de realisatie van een resultaatverbintenis toe zeer belangrijk waren.

De controle van het Parlement langs het Rekenhof inzake alle mogelijke financiële transacties binnen die overeenkomst en de realisatie van de installaties van de exploitatie zelf, evenals de inspraak van de Vlaamse Raad over het te voeren beleid, maken één geheel uit. Eén en ander werd op punt gesteld. Bij de bespreking hebben wij verklaard dat dit moest worden vertaald in de eventuele overeenkomst die met Aquafin zou worden gesloten.

Mijnheer Denys, de duur van de overeenkomst is inderdaad belangrijk maar ik ben van oordeel dat de Executieve die zaak reeds in een belangrijke mate heeft bijgestuurd, rekening houdend met het oorspronkelijke ontwerp. Uit mijn allerlaatste informatie blijkt dat de overeenkomst na tien jaar opzegbaar is. In de normale clausule staat dat het elfde jaar kan worden opgezegd. Een recente beslissing, genomen door de Executieve op 21 december, voegt een arti-

kel 52. bis toe. Daarin staat dat er een evaluatie moet gebeuren na twee jaar werking door de NV Aquafin. Indien er inconvenïënten worden vastgesteld kan over de overeenkomst opnieuw worden onderhandeld. Dit betekent dat, indien er geen akkoord komt, de Executieve de overeenkomst kan opzeggen mits een opzegtermijn van zes maanden. Die beslissing werd genomen door de Vlaamse Executieve. Het is juist dat het een lange termijnovereenkomst is, met name dertig jaar, maar er zijn mogelijkheden om die overeenkomst te stuiten op basis van een evaluatierapport na twee jaar werking. Dit staat vermeld in een beslissing van de Executieve van 21 december laatstleden.

Mijnheer de Minister, toch heb ik zeer ernstige twijfels inzake de correcte toepassing van de controle, vooral de wet inzake de overheidsopdrachten. In de overeenkomst staat zeer duidelijk dat die wet moet worden toegepast maar enige controle-mogelijkheid om te zien of dat werkelijk gebeurt staat in deze tekst niet vermeld. De vraag is welke middelen wij als Vlaamse Executieve en zeker als Vlaams Gewest kunnen hanteren om te controleren of de wet en de koninklijke besluiten tot toepassing van de wet op de overheidsaanbestedingen worden gerespecteerd. In artikel 25, paragraaf 1, vierde alinea, wordt inderdaad bepaald dat de normale toezichts- en controle-regelen, — dus de voogdij — inzake de wet op de overheidsaanbestedingen niet van toepassing zijn. Over welk alternatief beschikt de Vlaamse Raad dan om controle uit te oefenen? Ik zie dat niet in uw formulering. Volgens artikel 37, paragraaf 3, zou een bedrijfsrevisor namens het Vlaams Gewest alle rekeningen kunnen nakijken in samenspraak met de bedrijfsrevisor. Er is wel sprake van de controle van de rekeningen, maar niet van de aanbestedingen, dus van de prijsvorming. Deze zijn volgens mij niet aan die controle onderhevig.

In een amendement van de Vlaamse Executieve wordt gesteld dat er door de Vlaamse Executieve, in samenspraak met Aquafin een interne controller zal worden aangesteld, wiens opdracht en statuut nog moeten wor-

den geformuleerd. Normaal zou dat bij deze overeenkomst moeten gevoegd zijn. Dat is niet gebeurd, omdat er naar ik meen nog discussie bestaat over zijn specifieke bevoegdheid. De SP-fractie had voorgesteld zijn bevoegdheid nagenoeg gelijk te stellen aan die van een gewestcommissaris, maar volgens deze overeenkomst is het uitgesloten dat in tegenstelling tot een gewestcommissaris, één van de partners, een veto-recht heeft, wat natuurlijk problemen schept. Wat zal dan uiteindelijk de opdracht en het statuut van die controller zijn? Zal hij de mogelijkheid hebben om al die dossiers ten gronde na te kijken, meer bepaald inzake de toepassing van de wet op de overheidsaanbestedingen?

Mijnheer de Minister, ik zal ter zake een voorstel indienen omdat ik van mening ben dat dit nog altijd niet het instrumentarium is dat een Vlaamse Raad ter beschikking moet hebben om zijn toezichtsfunctie op een adequate manier uit te oefenen. Ik blijf dus op mijn honger wat de controle op de toepassing van de overheidsopdrachten betreft, tenzij u het decreet op het MINA-fonds zou aanwenden. De financiële werkingsmiddelen van Aquafin worden door trekkingsrechten uit het MINA-fonds gealimenteerd en op die wijze zouden wij wel een beroep kunnen doen op het Rekenhof om controle uit te oefenen. De vraag is in hoeveel echelons dit kan. Het Rekenhof kan controle uitoefenen wat de aanwending van de trekkingsrechten via het MINA-fonds naar Aquafin betreft, maar kan het Rekenhof in tweede of derde orde ook de toepassing van de wet op de overheidsaanbestedingen controleren? Volgens de SP blijft het primordiaal dat de Vlaamse Raad op welke wijze dan ook het Rekenhof als instrument van controle op dergelijke zaken moet kunnen inschakelen.

Wat de resultaatverbintenis aangaat hebben wij als SP steeds gesteld dat de overheid zelf moest zorgen voor een bindende planning. Indien wij resultaat willen bereiken moeten wij dat kunnen opleggen volgens een dwingende planning, opgesteld door de Vlaamse Milieumaatschappij, dus door onze eigen administratie. Mijn-

Timmermans

heer de Minister, in het ontwerp dat thans voorligt is er wel een zeer grote omschrijving gegeven van die resultaatverbintenis. Er is gepoogd er gestalte aan te geven, maar er zijn zeer veel arbitragebeschikkingen in dat ontwerp, ondanks het feit dat er in theorie is bepaald dat de Vlaamse Executieve beslist over het investeringsprogramma. Ik heb een volle bladzijde genoteerd van uitzonderingen waarop Aquafin, deels terecht, kan tussenkomen. Maar, als wij de verplichting opleggen bepaalde resultaten te bereiken, dan is het duidelijk dat zij zullen eisen dit te mogen doen volgens hun technische opvattingen, want anders zullen zij niet meer de verantwoordelijkheid dragen. De vraag is hoever dat reikt. Onze vrees voor het milieu is een belangrijk gegeven want men mag niet tot op de laatste kilometer betonnen buizen ingraven. Daarom zijn wij de mening toegedaan dat de overheid meester moet blijven over die investeringsprogramma's en over de planning. Hoe valt dat te realiseren? Volgens artikel 16, paragraaf 1, kan Aquafin ambtshalve onder drie voorwaarden beslissen bepaalde werken uit te voeren. De Executieve heeft aan die drie welbepaalde voorwaarden niets te zeggen. Paragraaf 2 van artikel 16 bepaalt dat Aquafin naast die voorwaarden ook andere voorstellen kan doen. Als de Vlaamse Executieve daarmee niet akkoord gaat moet zij daartoe ernstige redenen hebben, maar die ernstige redenen worden in de overeenkomst nooit gedefinieerd. Voor honderd en één gevallen zullen wij naar de rechtbank moeten gaan. Ik zie dit systeem nooit op een adequate manier functioneren. Als men een middelenverbintenis wil compenseren met een resultaatverbintenis is het zeer belangrijk dat de Vlaamse Raad sturend optreedt.

Ook andere artikelen dan artikel 16 maken het mogelijk dat wij Aquafin quasi het alleenzeggenschap geven voor de investeringsprogramma's. Zij kunnen op elk echelon van de investeringsplanning, van de realisatie, voorstellen aanbrenge. De Vlaamse Executieve zal dan goede papieren moeten hebben om dat nog te wijzigen, want anders heeft men geen ver-

haal meer op Aquafin, dan zijn zij financieel niet meer gebonden en kunnen zij een nieuwe rekening en kostenraming voorleggen. Hoe dan ook, de Vlaamse Gemeenschap staat met de rug tegen de muur. In die artikelen wordt duidelijk opgesomd in welke bepaalde gevallen men telkens tot arbitrage moet overgaan. Dit is een drietal bladzijden lange lijst. Die overeenkomst is goed bedoeld maar in de praktijk zal zij geen resultaat opleveren voor een onmiddellijke controlemogelijkheid en beleidsmogelijkheid vanwege het Vlaams Gewest.

Zo kom ik tot de milieuheffing. Het heeft geen zin een milieuheffing op te leggen aan Aquafin. In theorie is dat juist. Het is een doekje voor het bloeden als zij aan de Vlaamse Executieve die kosten voor realisatie of exploitatie doorrekent. Het is een bij komend administratief werk dat geen enkel nut heeft. Het is wel nodig dat die milieuheffing van hun bedrijfsresultaat in mindering wordt gebracht. Dan zal het een aansporing zijn en een sturend effect hebben om hun beleid waar te maken. Het is natuurlijk zó dat iedereen gelijk is voor de wet en ook het effluent van die zuiveringsinstallatie moet worden gecontroleerd — uiteraard — en moet onderhevig zijn aan milieuheffing. Maar de huidige regeling brengt geen aarde aan de dijk. De milieuheffing moet ten laste van de NV Aquafin gelegd worden.

Over een aantal andere artikelen heb ik nog een aantal bedenkingen. Ik geef een voorbeeld van artikel 8 inzake de onteigeningen. Ik citeer paragraaf 1 : Indien Aquafin voor de uitvoering van een technisch plan installaties of andere bouwwerken moet oprichten op terreinen die noch tot het openbaar domein behoren, noch haar toebehoren, deelt zij dit plan aan de Vlaamse Executieve mee, samen met elk technisch plan. Daarna staat er laconiek : Indien Aquafin deze terreinen niet minnelijk kan verwerven en deze onontbeerlijk zijn voor de uitvoering van een technisch plan, zal de Vlaamse Executieve ont-eigenen. Dit is dus zeer imperatief.

Minister T. Kelchtermans : Als de terreinen onontbeerlijk zijn !

De heer J. Timmermans : Ik vraag me dan af wat er met het gewestplan gebeurt. Er wordt niet uitdrukkelijk bepaald dat het moet worden gerespecteerd. In de Denderstreek werden er vroeger reeds discussies gevoerd, toen nog met de VMZ, over de inplanting van een waterzuiveringsstation in Denderleeuw. Daarbij moesten bepaalde collectoren in een natuurgebied worden aangelegd en terecht heeft men daartegen bezwaar gemaakt. Nu wordt echter imperatief bepaald dat de Vlaamse Executieve zal onteigenen, zonder de beschouwing te maken, die vanuit milieuoogpunt van fundamenteel belang is, dat het gewestplan moet worden gevolgd en natuurgebieden moeten worden gerespecteerd. Dit is een voorbeeld van het feit dat er over een aantal belangrijke zaken nog een discussie moet worden gevoerd. Ik stel dan ook voor, mijnheer de Minister, dat wij over deze belangrijke aspecten van de overeenkomst, die bepalend is voor de politieke afspraken die wij hebben gemaakt, grondig besprekingen voeren, los van andere politieke beschouwingen. Belangrijk is dat het water tegen 1995 voldoet aan de kwaliteitsdoelstellingen op het gebied van zuiverheid.

De heer A. Denys : Dat telt toch nog mee.

De heer J. Timmermans : Dat is het enige wat telt. Dit programma is daartoe een aanzet, maar alle facetten ervan voldoen ons niet helemaal. Daarom vraag ik dat wij deze overeenkomst in de Commissie voor het Leefmilieu bespreken en we daarbij een beroep doen op de technische know-how van instellingen zoals het Rekenhof, de inspectie van Financiën en de bevoegde diensten van Leefmilieu, om over alle finesses duidelijkheid te krijgen, aangezien verschillende interpretaties mogelijk zijn.

De heer A. Denys : Moeten we op het Rekenhof ook een beroep doen ?

De heer J. Timmermans : Inderdaad, ook op het Rekenhof. Bovendien vraag ik dat de Vlaamse Raad na de ondertekening van de overeenkomst gebruik maakt van zijn recht en aan de Voorzitter van de NV Aquafin

Timmermans

een zesmaandelijks evaluatierapport vraagt dat eveneens in de Commissie voor het Leefmilieu moet worden besproken en waaruit de passende conclusies moeten worden getrokken. Ook daarbij moet een beroep worden gedaan op het Rekenhof en de inspectie van Financiën om met kennis van zaken te kunnen oordelen. Met dit voorstel besluit ik deze eerste discussieronde. (**Applaus bij SP en PVV**)

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, vanmorgen pas ontving ik een aantal documenten met betrekking tot de overeenkomst tussen de Vlaamse Executieve en Aquafin. Ik ontving deze stukken dus nog later dan de heer Timmermans. Leden van de Vlaamse Raad worden zelden op de hoogte gebracht van belangrijke documenten, zeker als er 100 miljard frank mee gemoeid is.

Ik beschik over de overeenkomst die voor advies werd voorgelegd aan de inspectie van Financiën. Ik ben dus niet op de hoogte van de definitieve tekst. Bij het lezen van deze overeenkomst heb ik mij dezelfde bedenking gemaakt als een aantal maanden geleden, ter gelegenheid van de bespreking van het milieudossier en van het waterzuiveringsdossier, namelijk dat deze overeenkomst alle verbeelding tart. Na lezing van deze tientallen bladzijden tellende overeenkomst blijkt dat het rendement dat volgens de eerste verslagen van de Raad van Bestuur van de Vlaamse Milieuholding op 10 à 12 ten honderd werd geraamd, nu 16 ten honderd bedraagt, waarvan 10 ten honderd risicoloos. Dit cijfer is vermeld in een nota van 12 december 1990 gericht aan de Raad van Bestuur van de Vlaamse Milieuholding. Ik citeer uit deze nota : Op de eigen middelen wordt een minimum rendement ná eventuele belasting voorzien. Dit gegarandeerd rendement bestaat uit twee componenten. De basis waarvan vertrokken wordt is het rendement op een risicoloze belegging. Hierbij wordt een voor Aquafin spe-

cifieke risicopremie gevoegd en die kan inderdaad variëren. Tot slot vermeldt dit document : Dit resulteert in een rendement van circa 16 ten honderd.

Collega's, wij mogen niet vergeten dat een deel van de middelen van Aquafin, via de monetaire sluis van het MINA-fonds waarover wij overmorgen stemmen, door de burger wordt betaald !

Ik kom nu even tot de fiscale situatie. Dezelfde nota gericht aan de Raad van Bestuur van de Vlaamse Milieuholding vermeldt eveneens : Een ontwerp-aanvraag werd ingediend bij de Directe Belastingen. Gevraagd wordt om Aquafin te onderwerpen aan de rechtspersonenbelasting (geen belasting op de winst) in plaats van aan de gewone vennootschapsbelasting. Intussen vernamen wij via de pers — meer bepaald via de Financieel Economische Tijd — dat de milieuholding gebruik zal maken van het fiscaal gunstregime van de coördinatiecentra. Ook dit betekent een fiscaal voordeel. Bovendien blijkt een aanvraag te zijn ingediend bij het hoofdbestuur van de Indirecte Belastingen om Aquafin BTW-plichtig te maken en tevens de inkomsten aan een verminderd BTW-tarief te onderwerpen. Op die manier kan de 17 ten honderd BTW op het merendeel van de uitgaven worden verrekend met een verminderd BTW-tarief van 6 ten honderd. Dit zou de meest gunstige oplossing zijn voor het Vlaams Gewest.

Al deze elementen voeg ik toe aan deze vernoemd door de heer Denys. Het gaat hier om een dossier waarbij tientallen miljarden frank — onder meer via heffingen op de burger, waar wij altijd tegen waren — via het MINA-fonds dat gedurende een aantal jaren quasi illegaal heeft gefunctioneerd, worden versast naar Aquafin. Volgens deze overeenkomst bestaat er voor Aquafin praktisch geen enkel risico, wel een gegarandeerd rendement van 16 ten honderd plus een aantal fiscale gunsttarieven. Dit is ongelooflijk. Wij zullen hierdoor zeker geen proper water hebben in 1995, zoals voorzien in de koninklijke besluiten van oktober 1987. De vervuiler zal niet betalen, maar integen-

deel verdienen. Dit is het gieten van beton op kosten van de belastingbetaler ten voordele van degenen die het beton zullen gieten.

Als we de ontwerp-overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de NV Aquafin goed lezen, dan zien wij dat dit nogmaals een illustratie is van de sluipende besluitvorming rond dit dossier. Het lijkt dat de Raad met enige vertraging via allerlei wegen permanent buiten schot werd gezet. Collega's, deze overeenkomst werd ons niet meegedeeld. Wij hebben er kennis moeten van nemen via de krant, onder meer via de Financieel Economische Tijd, en via informanten en dit niettegenstaande commissieleden van alle fracties zowel bij de bespreking van het ontwerp-decreet bestuurlijk beleid als bij de bespreking van het MINA-fonds hebben gehamerd op een controlerecht en een bijsturingsrecht van de Vlaamse Raad. Op het moment dat er amendementen werden ingediend om de Vlaamse Raad op een wettelijke decretale manier de middelen te geven om dat controlerecht uit te oefenen, onder meer door de eis dat elke overeenkomst moet worden meegedeeld aan en bekrachtigd door de Raad, werden ze afgewezen. De meerderheid heeft toen genoeg genomen met het antwoord van de Minister dat de Vlaamse Raad ten volle haar controlerecht kan uitoefenen via het Rekenhof, via interpellaties enzovoort. Uit de overeenkomst die is uitgelekt blijkt — en ik kijk in de richting van de SP-fractie — dat we dat amendement toen hadden moeten goedkeuren ! Nu staan we machteloos tegen deze overeenkomst.

Collega's, morgen zullen wij bij de plenaire bespreking van het MINA-fonds bij artikel 10 een amendement toevoegen waarbij wij zullen stipuleren dat het MINA-fonds pas in werking zal treden op het moment dat deze overeenkomst ter beschikking is gesteld van en bekrachtigd door de Vlaamse Raad. Het heeft geen zin om deze week met terugwerkende kracht — het decreet zal ingaan op 1 januari 1991 — de monetaire sluis van het MINA-fonds die moet dienen voor de versassing van milieu- en andere heffingen naar Aquafin goed te keuren omdat ook door de meerder-

Geysels

heid — en ik heb goed begrepen wat de heer Timmermans heeft gezegd — pertinente en belangrijke opmerkingen worden geuit bij de overeenkomst tussen Aquafin en het Vlaams Gewest.

Wij zullen dit amendement indienen : het MINA-fonds kan pas in werking treden — het gaat uiteindelijk om tientallen miljarden frank — op het moment dat wij de laatste overeenkomst tussen Aquafin en het Vlaams Gewest hebben besproken en eventueel bekrachtigd.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, een aantal opmerkingen. (**Applaus bij AGA LEV en PVV**)

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, van de drie interpellanten, de heren Denys, Timmermans en Geysels, zeggen er twee dat zij deze overeenkomst pas gisteren of deze ochtend ter inzage hebben gekregen. Van deze beiden aanvaard ik dat zij bij gebrek aan tijd en onvoldoende informatie de gehele overeenkomst nog niet op haar juiste waarde hebben kunnen taxeren. Dit argument gaat niet op voor de heer Denys vermits hij verklaart dat hij deze overeenkomst met derden heeft besproken en zich door derden heeft laten adviseren. Ik meen dan ook dat hij het argument van gebrek aan informatie niet kan invoeren en vandaar dat ik een zekere vorm van kwade trouw in zijn eenzijdige informatie opmerk.

Allereerst bespreek ik het uitgangspunt. Het is goed de beslissing van de Vlaamse Executieve aan u voor te leggen. Deze beslissing beantwoordt geheel aan de afspraken die wij daaromtrent hebben gemaakt in de Commissie voor Leefmilieu, in de Commissie die het decreet betreffende het bestuurlijk beleid heeft voorbereid en in de Vlaamse Raad. Alle verklaringen, die ik heb afgelegd, zijn conform de bepalingen van deze overeenkomst.

Ik kan de heer Denys danken omdat hij de gelegenheid heeft aangegrepen

om deze overeenkomst in de publiciteit te brengen. Ik zou dit niet op zijn manier hebben gedaan, waarover men een aantal deontologische vragen kan stellen. Hij heeft zulks een eerste maal gedaan bij het SOBEMAP-rapport. Achteraf heb ik kunnen aantonen dat hij wat voorbarig is geweest in zijn conclusies. Ik meen dat dit nu ook het geval is.

Ik zal degenen, die terecht vragen hebben gesteld over de inhoud van deze overeenkomst, een correct antwoord geven.

Ik doe eerst voorlezing van de betreffende beslissing. De Vlaamse Executieve heeft over het ontwerp van overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de NV Aquafin op 21 december beslist bij twee neen-stemmen — wat u niet zal verwonderen — haar goedkeuring te hechten aan het in rand vermelde ontwerp van overeenkomst, gevoegd als bijlage 1 bij bovengenoemde nota mits artikel 40, 2 als volgt wordt gesteld : de Vlaamse Executieve of de Vlaamse Raad kunnen beslissen via de voorzitter van Aquafin een rapport aan te vragen over een specifieke aangelegenheid. Dit duidt op verregaand initiatiefrecht van de Vlaamse Raad en van de Vlaamse Executieve. Vervolgens citeer ik wat door de heer Timmermans reeds is aangehaald : toevoeging van artikel 52, Ibis, dat als volgt wordt gesteld : evenwel zal de Vlaamse Executieve in het eerste semester van 1993 een evaluatie na twee jaar werking doorvoeren en desgevallend de termen van deze overeenkomst hernegotiëren. Bij ontstentenis van een akkoord tussen de betrokken partijen dienaangaande kan de Vlaamse Executieve in een gemotiveerd verslag aan de Vlaamse Raad voorstellen een einde te maken aan deze overeenkomst mits naleving van een vooropzegtermijn van zes maanden. Vanzelfsprekend zijn ook de bepalingen van toepassing die deze opzegregeling bevatten.

De heer A. Denys : Met of zonder vergoeding ?

Minister T. Kelchtermans : Ik heb duidelijk gezegd dat ook de andere artikelen van toepassing blijven.

De heer A. Denys : Dus met vergoeding !

Minister T. Kelchtermans : Er werd in de overeenkomst bepaald dat de artikelen onverminderd van toepassing blijven, dit is trouwens een beslissing van de Executieve.

Ik zal de elementen die de heer Denys tijdens zijn interpellatie aanhaalde beurtelings overlopen.

In de nota bene van het advies, geformuleerd door de inspecteur van Financiën staat : Onderhavige nota werd opgesteld zonder kennis te hebben van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid. Dit is onjuist, men was wel op de hoogte van het decreet, maar men consulteerde het niet. Diverse punten van het advies zijn immers in tegenspraak met de beslissing van de Vlaamse Raad. Volgens de inspecteur zijn de twee andere ontwerp-overeenkomsten die door de Executieve werden goedgekeurd, niet gekend. Ook dit is onjuist, want de ontwerp-overeenkomsten werden hem officieus overhandigd. Vervolgens staat in de nota bene van het advies : De lezer gelieve rekening te houden met de extreem korte termijn waarin een en ander diende te worden behandeld. De inspecteur verontschuldigt zich als het ware voor de manier waarop de tekst van het advies is opgesteld. Hij verantwoordt zich gedeeltelijk voor de stijl en de aard van het advies door het aanhalen van persoonlijke en medische redenen, waarover ik nu niet zal uitweiden.

Op het ogenblik dat deze overeenkomst werd bekend gemaakt had de Vlaamse Raad reeds de relevante bepalingen van het bestuurlijk beleid goedgekeurd. In het belangrijkste artikel 58 van het bestuurlijk beleid staat : De Vlaamse Raad bepaalt dat vanaf 1 januari 1991 de waterzuivering in het Vlaams Gewest uitsluitend wordt toevertrouwd aan de naamloze vennootschap die is opgericht door de GIMV. De Vlaamse Executieve stelt de regels vast volgens welke de taken van deze n.v. worden toevertrouwd, deze regels worden in een overeenkomst met de n.v. vastgesteld. De Vlaamse Executieve keurt een investeringsprogramma goed.

T. Kelchtermans

Elk jaar, volgens de regels die zij vaststelt, geeft zij de opdracht voor een rollend investeringsprogramma voor de vijf volgende kalenderjaren aan deze n.v., en dit voor de eerstvolgende tien jaar. De Vlaamse Executieve stelt de vergoeding vast die de vennootschap zal bekomen voor de vervulling van haar taken.

Tijdens de commissiebespreking van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid heeft de Vlaamse Executieve belangrijke engagementen aangegaan die vooral betrekking hadden op de samenstelling en de structuur van de Raad van Bestuur van de n.v. De bestuurders, vertegenwoordigers van de minderheidsaandeelhouders hebben geen veto-recht. De toezichtsstructuur van de Vlaamse milieuholding zal dezelfde zijn als deze van de GIMV.

Bij de bespreking van het MINA-fonds toonde de heer Lievens op een omstandige wijze aan hoe de indirecte controle voor het Rekenhof op alle uitgaven mogelijk is.

De heer J. Geysels : Niet op de GIMV !

Minister T. Kelchtermans : Inderdaad, niet op de GIMV, maar over alle uitgaven die in het budget zijn voorzien en die ter beschikking worden gesteld van derden kan het Rekenhof de Minister te allen tijde ondervragen. Dit heeft de afgevaardigde van het Rekenhof trouwens uitdrukkelijk g gezegd.

Dus : Er komt een afgevaardigde van de overheid in de n.v. Ik heb trouwens op vraag van de SP in dat verband een verklaring afgelegd. Ik vat nog even samen waarover het juist ging. De afgevaardigde — dit is ook een antwoord aan de heer Timmermans — moet kunnen beschikken over alle informatie om te kunnen oordelen of de vennootschap haar taak goed uitvoert. Ik zal een deel uit de bijlagen aan de overeenkomst met Aquafin voorlezen omdat dit document deel uitmaakt van de overeenkomst die door de Vlaamse Executieve is goedgekeurd. Ik lees : De interne controller, zoals voorzien in artikel 38.2 van de overeenkomst, is

een full-time personeelslid van de NV Aquafin. Hij of zij wordt door de Raad van Bestuur van de Vlaamse Milieuholding voorgedragen en aangesteld door de Vlaamse Executieve. Hij of zij neemt met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van de interne directiecomités. Hij of zij rapporteert aan de Gemeenschapsminister bevoegd inzake leefmilieu. De overige rapportering verloopt via de voorzitter van de Raad van Bestuur van de NV Aquafin. De voorzitter van Aquafin is gemachtigd een kopie van de rapportering aan de algemene directeur te bezorgen. De nota's van de controller worden na visum van de voorzitter van Aquafin overgezonden aan de bevoegde Gemeenschapsminister. Het begrotingsverslag wordt ook overgezonden aan de voorzitter van de Vlaamse Raad. De controller zal de jaarlijkse begrotingsvoorstellen en de jaarrekening bespreken en adviseren en de realisaties toetsen aan de voor een bepaalde periode vooropgestelde planning. Als zodanig treedt hij of zij op als de vertegenwoordiger van het Vlaams Gewest, die instaat voor de oplevering zoals vastgesteld in artikel 15. Hij of zij waakt over de toepassing van de artikelen 37 en 40.3. Het belangrijkste is dus hetgeen wordt vermeld in artikel 38.2 betreffende het full-time personeelslid dat waakt over het nakomen van al de afspraken, inbegrepen de toepassing van de wet op de overheidsopdrachten.

In de overeenkomst wordt ook bepaald dat de duur van de overeenkomst ten minste tien jaar zal zijn. Mijnheer Denys, ik heb dus wel degelijk gezegd dat het gaat om een duur van minimum tien jaar. Dit is ook vermeld in het verslag. De verslaggever werd trouwens gefeliciteerd voor de trouwe weergave van de werkzaamheden in de Commissie. Uw bewering zou dus een smet betekenen op het werk van de verslaggever, vooral waar u het doet uitschijnen alsof het verslag niet de getrouwe weergave zou zijn van de gesprekken gevoerd in de Commissie bij de totstandkoming van het decreet.

De heer A. Denys : Ik blijf nochtans bij wat ik heb gezegd.

Minister T. Kelchtermans : Dan bent

u te kwader trouw. Heel wat leden kunnen getuigen dat de besprekingen zijn verlopen zoals in het verslag staat vermeld.

Ik meen dat het nodig was vooraf de essentiële uitgangspunten even aan u voor te leggen, tegelijkertijd met de verbintenissen die voorkomen in de overeenkomsten.

Ik kom zo tot de overeenkomst zelf, zoals ze door de Vlaamse Executieve werd goedgekeurd. Ten eerste, gedurende de eerste tien jaar van de overeenkomst zal het Vlaams Gewest een investeringsprogramma van 5 miljard frank per jaar aan Aquafin opdragen. Dat is geen geheim ; in het MINA-plan wordt melding gemaakt van 105 miljard frank. Het ging wel om een meer omvattend programma. SOBEMAP had het ook over ongeveer 100 miljard frank. Wij hebben voor de eerstvolgende vijf jaar het programma gereduceerd tot minstens 60 miljard frank, goed wetende dat daarmee nauwelijks 70 ten honderd van de industriële en andere afvalwateren kunnen worden gezuiverd. Er zullen dus nog meerjarenprogramma's komen. De garantie wordt gegeven aan Aquafin dat gedurende de eerstvolgende tien jaar de Executieve 50 miljard frank zal investeren in de waterzuivering, mits de nuanceringen aan te brengen die in de overeenkomst worden vermeld. Ik vind het een zeer bescheiden bedrag, aangezien we zelf eerst hadden bepaald 60 miljard frank binnen de eerstvolgende vijf jaar. Trouwens, bij de bespreking van het SOBEMAP-rapport hebben wij aangetoond dat meerjareninvesteringsprogramma's moesten worden voorgesteld. Ook de prioritaire rollen zouden mee in de investering worden betrokken. De uitvoering van een dergelijk tienjarenplan voor de NV Aquafin zal nodig zijn en zal vanzelfsprekend een meerjarenfinancieringsovereenkomst inhouden. Het ene kan nu eenmaal niet zonder het andere. Een dergelijke financieringsstructuur is slechts mogelijk indien de overeenkomst zich ook over een gelijkaardige periode uitstrekt. Ook dit principe zal u wellicht als logisch ervaren. Deze overeenkomst zegt dus niets over het feit dat wij deze investeringsprogramma's over

T. Kelchtermans

dertig jaar gaan uitsmeren. Wij spreken alleen over de eerstvolgende tien jaar. De overeenkomst loopt dus wel over dertig jaar maar de investeringsprogramma's worden niet over dertig jaar gespreid. Dit is toch een belangrijk onderscheid. Ter attentie van collega Denys wil ik nogmaals herhalen dat de conventie minimaal tien jaar zal bedragen. Dit staat vermeld op pagina 99 van het commissiever-slag bestuurlijk beleid.

Een tweede belangrijk gegeven is dat de overeenkomst zeer uitdrukkelijk bepaalt dat de Vlaamse Executieve de investeringsprogramma's zal vastleggen op basis van de algemene waterzuiveringsprogramma's voor de diverse domeinen. De Vlaamse Executieve zal eveneens elk technisch plan dat Aquafin zal opstellen ter uitvoering van deze investeringsprogramma's moeten goedkeuren. Dit zijn ook belangrijke voorwaarden die de Vlaamse Raad toch moeten geru-stellen inzake beheer en opvolging van de mogelijkheden van Aquafin.

Deze technische plannen zullen alle noodzakelijke technische, financiële en milieu-vereisten-lozingsvoorwaarden beschrijven, zodat de Vlaamse Executieve bij de goedkeuring ervan al deze elementen zal kunnen beoordelen en zo nodig aanpassen. Door de goedkeuring van de investeringsprogramma's zelf en van de gedetailleerde technische plannen door de Vlaamse Executieve behoudt de Vlaamse Executieve aldus haar volledige autonomie en beslissingsrecht op het investeringsprogramma inzake waterzuivering.

De overeenkomst bepaalt uitdrukkelijk dat de NV Aquafin de aannemingen zal gunnen conform de bepalingen van de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten en de toepasselijke besluiten. Dit is trouwens uitdrukkelijk bepaald in artikel 58 van het decreet bestuurlijk beleid. De naleving van deze wetgeving is aldus een contractuele verplichting voor de NV Aquafin en zal door de Vlaamse Executieve gecontroleerd worden via de informatie- en controleorganen waarover de Vlaamse Executieve bij de NV Aquafin beschikt.

De heer Denys zegt ten onrechte dat ik zou voorgesteld hebben dat het Rekenhof de controle zou uitvoeren over de naleving van de wet op de overheidsopdrachten. Ik heb dat niet gezegd. **(Onderbreking door de heer A. Denys)**

Ik verwijs hierbij naar het reeds vermelde commissiever-slag, meer bepaald pagina 104 : Een lid — en ik neem aan dat het om collega Denys gaat — vraagt of het Rekenhof zou kunnen controleren of het protocol inzake de opdracht conform zou worden nageleefd. De Gemeenschapsminister heeft geantwoord dat, gelet op het feit dat het hier gaat om een privaatrechtelijke vennootschap, dergelijke controle projectmatig niet kan. De controle op de naleving van de globale overeenkomst is wel mogelijk via het verslag van de afgevaardigde die bij de begroting wordt gevoegd. Dit is een zeer duidelijk antwoord op uw vraag.

De NV Aquafin zal via de uitvoering van het opgedragen investeringsprogramma de opgelegde effluentvoorwaarden moeten naleven. Deze voorwaarden zullen — overeenkomstig artikel 3.2. van de overeenkomst — door de Vlaamse Executieve worden bepaald op basis van de normen voor de oppervlaktewateren, die bij besluit van de Vlaamse Executieve zijn bepaald. Artikel 29.1 van de overeenkomst bepaalt dat Aquafin deze voorwaarden moet naleven. Op ecologisch gebied is aldus duidelijk een algemene resultaatverbintenis opgenomen die zal moeten worden uitgewerkt in de diverse lozingsvergunningen waarover de NV Aquafin voor de RWZI's zal moeten beschikken en die voorzien zijn in elk technisch plan in uitvoering van artikel 5.2.(e) van de overeenkomst. Het is aldus volkomen onjuist te beweren dat de NV Aquafin ook op ecologisch gebied over enige vorm van blanco cheque zou beschikken. Integendeel, meer dan ooit in het verleden het geval was, zullen de investeringsprogramma's voor nieuwe RWZI's via een immis-siebeleid geconcretiseerd in de lozingsvergunningen van de NV Aquafin een resultaatverbintenis inhouden. Ik heb dat altijd zo gesteld, ook in de toelichting, die ik ter zake heb gegeven.

Collega Timmermans, er werden op zeer uitgebreide wijze, ook vanwege de NV Aquafin, voorzorgen genomen ten einde te weten wat precies de kwaliteit van de afvalwaters is, die in de riolen en de waterzuiveringsinstallaties terechtkomen. Dat lijkt mij ook terecht, vermits het resultaat in belangrijke mate wordt bepaald door de vergelijking van de effluentvoorwaarden in de beginsituatie. Wij hebben trouwens steeds gesteld dat de resultaatverbintenis een samenspel is van meerdere factoren, met het geheel van het vergunningenbeleid, waarvoor de NV Aquafin geen rechtstreekse verantwoordelijkheid draagt, tenzij haar eigen lozingsvergunning. Voor het geheel van het vergunningenbeleid, dat de kwaliteit van het afvalwater bepaalt, dragen wij een zeer grote verantwoordelijkheid in het kader van het nieuwe bestuur voor de vergunningen in de administratie van Leefmilieu en Infrastructuur. Anderzijds vormt de diffuse verontreiniging, zoals via overbemesting — het mestdecreet zal misschien morgen kunnen worden besproken en woensdag waarschijnlijk goedgekeurd — een belangrijk gegeven.

De resultaatverbintenis op het stuk van de rioolwaterzuiveringsinstallaties legt, rekening houdend met wat wordt aangevoerd, zeer strenge criteria op het vlak van de voorwaarden op, waaraan dit effluent moet voldoen. Dat zal bijgevolg in de resultaatverbintenis staan die wij met de NV Aquafin per werk zullen aangaan.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Minister, indien ik u goed begrepen heb zal de NV Aquafin aan alle lozingsvoorwaarden moeten voldoen. Werd punt 29.5 waarin, ik citeer, De NV Aquafin niet langer aansprakelijk wordt gesteld voor de naleving van de lozingsvoorwaarden, uit de definitieve overeenkomst geschrapt ? Is ook punt 31.2 uit de overeenkomst geschrapt ? Daarin staat, ik citeer : Aquafin is niet aansprakelijk voor de toegekende milieuvergunningen en evenmin voor de vastgestelde effluent. Dat behoort tot de exclusieve verantwoordelijkheid van het Vlaams Gewest. Tot hier is het in orde. Ik citeer verder : die in elke procedure ter zake tegen Aquafin ingesteld van

Geysels

rechtswege en vrijwillig zal moeten tussenkomen en Aquafin volledig zal moeten vrijwaren. Werd dat er allemaal uit weggelaten? Indien deze bepalingen er niet werden uit weggelaten ontkracht dit aan beloften.

Minister T. Kelchtermans : Neen.

De heer J. Geysels : Dit betekent wat de lozingsvoorwaarden betreft een uitzonderingsprincipe voor Aquafin in een aantal gevallen. Werd dat weggelaten of niet?

Minister T. Kelchtermans : Dat blijft behouden. Wanneer lozingsvergunningen worden afgeleverd wordt vanzelfsprekend verondersteld dat de NV Aquafin daarmee rekening kan houden, zo niet zouden wij eenzijdig de criteria, die hen werden opgelegd, beïnvloeden.

De heer J. Geysels : Wat betekent punt 31.2 dan? Ik citeer : in elke procedure tegen Aquafin ingesteld zal het Vlaams Gewest van rechtswege en vrijwillig moeten tussenkomen en Aquafin volledig moeten vrijwaren. Kan u mij uitleggen wat dat punt betekent?

Minister T. Kelchtermans : Als men met het vorige geen rekening houdt.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Minister, artikel 31 betreft aansprakelijkheid tegenover derden.

Minister T. Kelchtermans : Wanneer men met het vorige geen rekening houdt. Wanneer men een aantal lozingsvergunningen aflevert in een gebied waarvoor een resultaatverbintenis werd opgesteld, kan deze vanuit de overheid niet eenzijdig negatief worden beïnvloed. Dat zijn de bepalingen, die in deze verschillende artikelen aan bod komen.

De overeenkomst regelt ook de principes en de regels volgens welke de vergoeding van de NV Aquafin zal worden bepaald. Wij hebben ter zake in de Vlaamse Executieve een uitvoerige bespreking gehad en ook daar heb ik de vaste rendementsgarantie niet weerhouden. De cijfers aangehaald door collega Geysels, onder meer 16 ten honderd, gebaseerd

op nota's, die binnen de Gewestelijke Investeringsmaatschappij ter bespreking werden voorgelegd, zijn niet relevant voor de precieze inhoud van de overeenkomst. De berekeningen van gelijkaardige artikelen in de Financieel Economische Tijd geven een rendementspercentage van 13 ten honderd. Ter zake kunnen toch wel verschillende cijfers worden gehanteerd.

De heer J. Geysels : Loocht u de cijfers van de nota aan de Raad van Bestuur van 18 december 1990?

Minister T. Kelchtermans : Die zijn hier niet ter sprake. U hebt verwezen naar een nota van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij.

De heer J. Geysels : Zijn zij correct of niet?

Minister T. Kelchtermans : De overeenkomst bepaalt geen enkele vaste rendementsgarantie. Ik meen dat dit voldoende duidelijk is. Evenwel worden diverse samenstellende elementen ervan nader gedefinieerd zoals de investerings- en de werkingsuitgaven, de vaste en dus ook de financieringskosten. Aangezien de NV Aquafin het door de Vlaamse Executieve opgedragen investeringsprogramma uitvoert en dat in toepassing van het programmadecreet 1991 de heffingsplicht ook voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties geldt — dat is trouwens ook zo bij de Vlaamse Maatschappij voor de Waterzuivering — is het logisch dat de NV Aquafin de verschuldigde milieueffingen als kosten beschouwt vermits zij dus een vergoeding krijgt voor de exploitatiekosten en de milieueffing daarvan een onderdeel is. Indien zij echter fouten maken en sancties krijgen dan zeg ik duidelijk dat die geen deel uitmaken van de exploitatiekosten en dat dit ten nadele van het rendement, dat zij toch dienen na te streven, komt. Vanuit dit opzicht is er dus voor de NV Aquafin helemaal geen onderscheid tussen andere exploitatiekosten en milieueffing. Ik begrijp dus helemaal niet waarom collega Denys suggereert dat een private n.v. de betaalde milieueffing niet zou mogen recupereren bij de consument van diensten of de opdrachtgever. Trouwens, bij de heffing voor bouw- en

sloopafval hebben heel wat aannemers precies ingeroepen dat zij niet op de hoogte waren van deze heffingen omdat zij ze anders in hun aanbesteding zouden hebben verrekend. Het spreekt voor zich dat de milieueffingen, indien zij gekend zijn, door iedere aannemer, zowel de private aannemer als het overheidsbedrijf, voor het bepalen van de kostprijs worden verrekend. In die zin worden zij dus altijd op de consument afgewenteld.

De heer A. Denys : Op bladzijde 106 van het verslag staat dat u hebt gezegd dat die milieueffing als een sanctie zou kunnen functioneren. Zoals het hier staat is het geen sanctie maar zal het gewoon worden meeverrekend in de vergoeding.

Minister T. Kelchtermans : Als zij een overtreding begaan is het een sanctie en zal deze sanctie ten nadele zijn van het rendement dat zij dienen na te streven.

Dames en heren, ik meen hiermee de verschillende punten van de interpellatie van de heer Denys te hebben beantwoord. Tegelijkertijd heb ik de daaraan verbonden vragen van de heer Timmermans beantwoord. Er zijn vragen gesteld over de controle, de resultaatverbintenis en de milieueffing. Er is ook de onteigeningsmachtiging die het Vlaams Gewest ten behoeve van de NV Aquafin doet en waarvan ik uitdrukkelijk zeg dat dit vanzelfsprekend maar kan met respect voor alle bestemmingsvoorschriften die er zijn. Deze machtiging tot onteigening die het Vlaams Gewest zichzelf, ten voordele van de NV Aquafin toekent, ontslaat de NV Aquafin niet van de bouw- en de exploitatievergunningen en eventueel van de milieueffectrapporteringen enzovoort. Dit is vanzelfsprekend. Ik ga dus niet akkoord met het voorstel waarvan ik aanneem dat het gesteund is op het feit dat u over onvoldoende informatie beschikt. Ik ben bereid om deze meer te persoonlijk te maken, eventueel ook in de Commissie, ter beschikking te stellen en deze overeenkomst die in de Executieve is goedgekeurd ook aan de Commissie of aan de Vlaamse Raad ter kennisgeving voor te leggen maar niet ter goedkeuring. Dit was niet de af-

T. Kelchtermans

spraak die wij hebben gemaakt. Ik meen dat collega Hancké hierop zelf heeft geantwoord.

De heer Geysels heeft vragen gesteld in verband met het gewaarborgd rendement en de belastingen, onder meer of het om een vennootschapsbelasting of een rechtspersoonbelasting ging. Daarover is het laatste woord nog niet gezegd. Deze discussie is nog steeds bezig en ik wil daarover vandaag niet uitweiden. Het is eerder een interne aangelegenheid voor de maatschappij zelf. Ook over het feit of zij BTW-plichtig is of niet is het laatste woord nog niet gesproken. Alle aanduidingen wijzen erop dat zij inderdaad BTW-plichtig is.

Ik ontken dus ten stelligste dat wij met heel dit dossier rond de waterzuivering en rond de manier waarop wij deze de volgende vijf jaren wensen te organiseren — eventueel de eerstvolgende tien jaren met een overeenkomst ter bekrachtiging van de exploitatie — aan sluipende besluitvorming hebben gedaan. Ik denk dat er weinig dossiers zoals dit hier bij herhaling ter sprake zijn gekomen. Zowel in het MINA-plan 2000, als het milieubeleidsplan 1995 als in het SOBEMAP-rapport hebben wij de confrontatie aangegaan. Wij hebben telkens gezegd in welke richting wij de zaken zagen evolueren, welke de krachtlijnen waren die wij in de Vlaamse Executieve hadden uitgetekend en waarvoor wij iedere keer de nodige beslissing hadden gevraagd. Ook heb ik in de Vlaamse Raad alle vragen die daaromtrent werden gesteld beantwoord. Ik ontken dat ik daaromtrent ook maar iets heb achtergehouden.

Ik zal deze overeenkomst, die nu nog niet is ondertekend, ondertekenen conform het laatste punt van de beslissing van de Vlaamse Executieve waarin wordt gezegd dat de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting wordt gelast de voornoemde overeenkomst namens het Vlaams Gewest te ondertekenen. Ik zal deze dus ondertekenen omdat ik ervan uitga dat dit perfect beantwoordt aan wat in de Vlaamse Raad bij de bespreking van

het decreet inzake het bestuurlijk beleid is beslist. In de Commissie waren wij het eens over een tekst die een zevental punten bevatte en die angstvallig in deze overeenkomst zijn opgenomen. De Vlaamse Executieve heeft mij het groen licht gegeven. Ik ben dus gerechtigd deze overeenkomst te ondertekenen. Ik ben ervan overtuigd dat deze overeenkomst de weergave is van wat in de Vlaamse Raad en in de Vlaamse Executieve ter zake als voorwaarde was gesteld.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, ik zal mijn repliek beginnen met het punt waarmee de Minister geëindigd is. Ieder van ons met een gezonde parlementaire reflex zal het voorstel van collega Timmermans om deze overeenkomst te bespreken in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud goedkeuren. De manier waarop de Minister dit redelijk voorstel afwimpelt, getuigt van zijn weinig positieve houding ten opzichte van de Raad en bewijst dat hij deze overeenkomst wil onttrekken aan het democratische oog van de volksvertegenwoordiging. Ik zal daar nu niet dieper op ingaan. Wij zullen een motie van aanbeveling indienen.

De Minister verwacht alle heil van de bij komende beslissing, die inderdaad nog niet in de overeenkomst is opgenomen, om in de tweede helft van 1993 de situatie te evalueren, wat eventueel kan uitmonden in een vervroegde opzegging van de overeenkomst. Ook collega Timmermans roept dit argument in om te beweren dat het niet zo vanzelfsprekend is dat deze overeenkomst dertig jaar zal duren. Dit is echter zelfs geen doekje voor het bloeden. Wij zouden eerder kunnen spreken van een uier van een melkkoe waaruit, in plaats van melk, veel geld wordt gehaald.

Op de vraag of ook rekening wordt gehouden met de opzegvergoedingen werd bevestigend geantwoord. Men baseert zich hier op artikel 53. Dit artikel bepaalt niet alleen een opzegtermijn van zes maanden, wat normaal is, doch tevens dat alle lopende

contracten, dus de verzekeringscontracten, de financieringscontracten, de studiecontracten en de aannemingscontracten die voor termijnen van één jaar, tien jaar of dertig jaar kunnen afgesloten zijn, door de Vlaamse Executieve moeten worden overgenomen. Daarenboven wordt ook voorzien in een opzeggingsvergoeding die kort samengevat neerkomt op drie maal de jaarlijkse vergoeding waarop Aquafin recht heeft. Deze opzegvergoeding bedraagt dus circa 15 miljard frank. Tevens heeft Aquafin het recht alle rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakte schade en verliezen in rekening te brengen.

De bankiers die deze tekst hebben opgesteld, hebben hun werk goed gedaan. Door de goedkeuring van deze overeenkomst worden de Vlaamse Regering en de Vlaamse Raad met handen en voeten vastgekleuisterd. De opzegvergoeding is inderdaad zo zwaar dat zij in feite onbetaalbaar is. Het uitkeren van een opzegvergoeding van 15 miljard frank zou tot gevolg hebben dat wij de volgende vijf à tien jaar 50 ten honderd van de milieubelasting van alle gezinnen, en alle bedrijven daaraan zouden moeten besteden. Niemand kan dit politiek of moreel verantwoorden.

Die bijkomende beslissing heeft dus geen betekenis. Bovendien zal zij tot gevolg hebben dat de Commissie voor Leefmilieu niet enkel op non-actief wordt gesteld doch tevens gedurende 2 of 3 jaar monddood wordt gemaakt. Als er in 1993 een evaluatie zal worden gemaakt, betekent dit dan dat in 1991 en 1992 de Commissie voor Leefmilieu en de Vlaamse Raad de begroting en de milieubelasting moet goedkeuren zonder daarbij de activiteiten van Aquafin te kunnen beoordelen? Die bijkomende beslissing biedt derhalve meer nadelen dan voordelen. Men geeft in elk geval een blanco cheque voor dertig jaar. Mijn kritiek in dit verband blijft dus gegrond.

Mijn opmerkingen inzake controle, resultaatverbintenis en conformiteit met de overheidsopdrachten heeft de Minister niet kunnen weerleggen. Hij heeft wel verwezen naar verschillende teksten maar, ongeacht zijn wel-

Denys

licht goede bedoelingen, heeft hij ons toch niet kunnen overtuigen.

De controle dan. Men spreekt van een interne controleur, betaald door Aquafin, maar weliswaar aangewezen door de Vlaamse Executieve. Mijnheer de Minister, we hebben genoeg ervaring om te weten wat een interne controle waard is.

Minister T. Kelchtermans : Aquafin is toch voor 51 ten honderd van de overheid.

De heer A. Denys : Als dat uw argument is om ons te sussen, om jaarlijks 5 miljard frank milieubelasting aan de mensen te vragen, dan zeggen wij pover Parlement. Als de Vlaamse Raad niet meer controle heeft, dan kan de boetiek worden gesloten. Volgens ons moet de controle van de Vlaamse Raad gebaseerd zijn op de twee volgende uitgangspunten : vooraf een duidelijk inzicht op de investeringsprogramma's en nadien de inschakeling van het Rekenhof om na te gaan of de opdrachten worden uitgevoerd conform de geest van de wet op de overheidsopdrachten.

Minister T. Kelchtermans : Zou de controle gemakkelijker zijn als Aquafin voor 100 ten honderd in privéhanden was ?

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, dat klinkt misschien eigenaardig, maar ik verzeker u dat de controle van het Vlaams Parlement dan veel groter zou zijn dan nu het geval is. Zoals u wellicht weet, stelt mijn partij voor de investeringen goed te keuren per stroombekken.

Minister T. Kelchtermans : Dat gebeurt nu ook.

De heer A. Denys : Wij vragen ook een lastenboek per stroombekken, aanbesteed volgens de wet op de overheidsopdrachten zodat elke waterzuiveringsmaatschappij een aanbod kan doen waardoor er een vrije concurrentie ontstaat. Nadien kan het Rekenhof controleren of de wet correct werd toegepast. Mijnheer de Minister, met onze privatiseringsvoorstellen heeft het Parlement meer controle dan met uw schijnprivatisering.

Wat de resultaatverbintenissen betreft, probeert de Minister ons een rad voor de ogen te draaien. Het belangrijkste is, zoals ook collega Timmermans zei, dat we proper water krijgen, dat de milieuheffingen van de belastingbetalers goed worden gespendeerd. Waarom wordt in die overeenkomsten dan niet gestipuleerd dat we tegen 1995 proper water moeten hebben ? Mijnheer de Minister, als dat uw doelstelling is, waarom laat u het dan niet met zoveel woorden schrijven in de overeenkomst ?

Minister T. Kelchtermans : Dat staat er in voor elke rioolwaterzuiveringsinstallatie.

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, daarover staat niets concreets te lezen in uw voorstellen. Ik daag u uit mij de bladzijde te tonen waar uw doelstelling concreet wordt verwoord.

Minister T. Kelchtermans : Wij hebben voorwaarden opgelegd. Als die worden overtreden, volgen er sancties.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, op mijn voornaamste opmerking heeft de Minister niet geantwoord. Moet ik hieruit besluiten dat hij mij impliciet gelijk geeft ? Ik heb gezegd dat het decreet betreffende Aquafin manifest de wet op de overheidsopdrachten overtreedt. Volgens artikel 5 van die wet moeten promotieovereenkomsten worden toegevoegd volgens een beperkte offerte of via een openbare aanbesteding. Men kan van die regel slechts afwijken om twee redenen : wanneer de promotor zelf eigenaar of erfpachter is van de grond. Dat is met Aquafin niet het geval. Als de Minister een promotie-overeenkomst wil afsluiten, moet hij de wet op de overheidsopdrachten naleven.

Aangezien de Minister op de meeste van onze opmerkingen niet heeft geantwoord vragen wij ofwel de intrekking van de betrokken overeenkomst, ofwel de zwaarste sanctie ten aanzien van de Minister, namelijk zijn ontslag.

De Voorzitter : De heer Jozef Bosmans heeft het woord.

De heer Jozef Bosmans : Mijnheer de Voorzitter, na het antwoord van de Minister te hebben gehoord zal ik een motie van aanbeveling indienen.

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de heer Denys heeft gesproken over de opzegmogelijkheden en de daarmee verband houdende verschuldigde sommen. Het is correct dat de bedragen die verband houden met de afkoop van het contract verontrustend zijn. In de tekst staat dat in dat geval aan Aquafin, op het moment van het beëindigen van de overeenkomst, de verschuldigde vergoedingen onmiddellijk worden betaald.

Ik noteer dat het woord onmiddellijk wordt weerlegd in de notulen van de Vlaamse Executieve, maar dat staat niet in deze overeenkomst. Daar schrijft een medewerker van u : De duur van de overeenkomst kan contractueel bepaald worden en mogelijke voortijdige beëindiging kan eveneens worden overeengekomen. Als de overheid de verschuldigde, bestaande schuld, vergoedingen onmiddellijk moet betalen zal dat enkel kunnen gebeuren volgens de geldende comptabiliteitsregeling. Wanneer dit zo in de retroacta van uw besluitvorming staat, welke consequenties heeft dat dan in een overeenkomst wanneer het er niet eens in wordt vermeld ? Dat is zeer belangrijk want anders is dat onmiddellijk eisbaar. Het is onmogelijk van toepassing wanneer wij redelijkerwijze aannemen — ik ben nog altijd te goeder trouw — dat wij de opzegging moeten mogelijk maken. Ik vraag u, mijnheer de Minister — het is een voorstel om samen die overeenkomst te verfijnen en te verbeteren — om samen nog eens aan tafel te gaan zitten. Wanneer u van oordeel bent dat u, gemachtigd door de Executieve, die overeenkomst moet ondertekenen dan valt dit onder uw politieke verantwoordelijkheid, met alle consequenties vandien.

Mijnheer de Minister, wij hebben nog altijd het recht deze overeenkomst te bespreken in de Commissie

Timmermans

Leefmilieu, bijgestaan door specialisten, om uit te maken welke de weerslag ervan is. Zodoende zijn wij gewapend om opnieuw een politiek debat ter zake te voeren.

De inspectie van Financiën heeft op basis van een voorontwerp gewerkt. Het is bijgevolg niet correct aan de inspectie van Financiën te vragen een degelijk advies over het definitief ontwerp uit te brengen de avond vóór het ontwerp in de Vlaamse Executieve aan de agenda staat. Zoiets kan niet.

Mijnheer de Minister, daarom pleit ik nogmaals voor een samenspraak vóór u de overeenkomst ondertekent. U moet daar geen enkele, ook geen politieke, reden achter zoeken. Ik doe een positief voorstel en hoop dat u er wil op ingaan.

De heer A. Denys : Spreekt u namens de SP-fractie ?

De heer J. Timmermans : Ik spreek in mijn persoonlijke naam. Onze fractie heeft daarover nog niet vergaderd, vermits het zeer actualiteitsgebonden is. Nu woensdag is er een fractievergadering gepland en zullen wij daarover spreken.

Nu doe ik een persoonlijk voorstel, als commissielid. Ik laat, als parlementslid, mijn geweten spreken. Zelfs indien de Minister de overeenkomst ondertekent dan nog stel ik voor in Commissie de zaak verder uit te diepen.

De heer A. Denys : U is waarschijnlijk de enige SP-er met een geweten.

De heer J. Timmermans : Collega's, ik wil daarmee eindigen omdat ik vind dat er inderdaad een aantal zaken ten gunste van die overeenkomst zijn gewijzigd, onder meer het aanstellen van een interne controller. De vraag blijft echter of wij via dat kanaal de echte verslagen zullen krijgen, uitgespit tot op de bodem, inzake de toepassing van de wet op de overheidsaanbestedingen.

De heer A. Denys : Kunt u nog meer positieve wijzigingen aanhalen ?

De heer J. Timmermans : Ik heb nog

een vraag. Naar aanleiding van onze discussie over het MINA-fonds heeft de vertegenwoordiger van het Rekenhof gezegd : Wat de trekkingsrechten betreft zijn wij gemachtigd controle uit te oefenen. Wij vragen ons af of die controle ook speelt inzake de middelen die Aquafin zelf heeft opgebouwd, afzonderlijk van de trekkingsrechten en waar wij medeverantwoordelijkheid dragen ingevolge de participatie van de GIMV. Ik denk van niet. Wij zullen enkel via het MINA-fonds een controle kunnen bekomen over de trekkingsrechten zelf en alle andere financiële middelen die Aquafin op een andere wijze zal verzamelen zullen buiten die controle vallen. Ik denk dat het belangrijk is een dergelijke controle uit te oefenen. (*Instemming van de heer A. Denys*)

Ingaande op het betoog van de heer Denys vind ik dat wij niet moeten wachten tot 1992 om te evalueren. In deze ontwerp-overeenkomst staat dat de Vlaamse Raad een zesmaandelijks evaluatierapport kan vragen over de werking van Aquafin. Dat betekent dat wij de Voorzitter van deze Raad op tijd en stond zullen uitnodigen om dat ambtshalve aan de voorzitter van de NV Aquafin te vragen, waarna wij de evaluatie en de discussie in de Commissie voor het Leefmilieu kunnen aanvatten.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in mijn eerste interventie heb ik reeds gezegd dat alles wat betrekking heeft op het milieubeleid en specifiek wat te maken heeft met de waterzuivering, zich de jongste jaren in de schemerzone heeft bewogen. Er zijn opmerkingen van het Rekenhof inzake het MINA-fonds, dat gedurende twee jaar in de semi-illegaliteit heeft gewerkt omdat er geen decretale regeling bestond. (*Opmerking van Minister T. Kelchtermans*)

Mijnheer de Minister, leest u eens het laatste boek van het Rekenhof met betrekking tot het MINA-fonds !

Minister T. Kelchtermans : Dat wordt verplichtend vanaf januari 1991.

De heer J. Geysels : Het werkte in de semi-illegaliteit. Collega's, van die schemerzone gaan wij nu naar een systeem van volmachten. Daarover een aantal opmerkingen.

De Minister heeft verwezen naar het rapport van de inspectie van Financiën in verband met het eerste voorontwerp. Mijnheer de Minister, u moet correct citeren, en niet selectief, wat de voorafgaande nota van de inspecteur van Financiën betreft. Ik herhaal letterlijk wat de heer Timmermans heeft geciteerd : De inspectie van Financiën heeft het definitieve ontwerp gekregen op 17 december 1990, na de diensturen gedeponneerd op de inspectie van Financiën. Van dit feit kreeg ondergetekende — de inspecteur — op 18 december 's morgens melding tijdens een medische behandeling. Het is nogal evident dat deze belangrijke persoon die een belangrijk advies moet geven, niet over voldoende tijd heeft beschikt om grondig de nodige raadplegingen te doen. Desalniettemin heeft hij, zoals u weet, meer dan 70 à 80 opmerkingen geformuleerd.

Minister T. Kelchtermans : Het voorontwerp is hem op 7 december ter beschikking gesteld.

De heer J. Geysels : Op deze opmerkingen heeft u op een zeer vage manier geantwoord, zonder ons — terloops gezegd — de letterlijke tekst te overhandigen. (*De Minister herhaalt meerdere malen dat het voorontwerp op 7 december 1990 ter beschikking werd gesteld*)

Trekt u in twijfel wat de inspecteur van Financiën heeft gezegd, namelijk dat hij op 17 december na de diensturen dit definitief ontwerp heeft gekregen en op 18 december zijn advies heeft overgemaakt ?

Minister T. Kelchtermans : Ik heb dit zelf zo gesteld, maar . . .

De heer J. Geysels : Trekt u dit in twijfel ?

Minister T. Kelchtermans : Ik heb dit zelf zo gesteld. Maar, ik ken dit soort missionarispraktijken van u, mijnheer Geysels.

De heer J. Geysels : Wat bedoelt u, mijnheer de Minister ?

Minister T. Kelchtermans : Ik denk dat u zeer goed weet wat ik bedoel.

De heer J. Geysels : Ik stel de vraag nu aan u.

Minister T. Kelchtermans : Ik stel voor het eerst en tot mijn verrassing vast dat u eindelijk eens luistert. Op 7 december 1990 is hem het voorontwerp van overeenkomst overhandigd.

De heer J. Geysels : Hij zegt 11 december. Trekt u dit in twijfel, dan weze dit genoteerd in het verslag.

Minister T. Kelchtermans : U mag uw doopdocument houden.

De heer J. Geysels : Het is niet mijn document maar dat van de inspectie van Financiën.

Minister T. Kelchtermans : Op 17 december 1980 werd hem het ontwerp overhandigd. Het voorontwerp werd op 7 december overhandigd. Men kan toch van comfort spreken als men zelfs met het voorontwerp naar de inspecteur van Financiën gaat.

De heer J. Geysels : Ik hoop dat dit in het verslag wordt genoteerd zodat de betrokken inspecteur de kans krijgt daarop te reageren.

Minister T. Kelchtermans : Ik heb gezegd een aantal verzachtende omstandigheden te zijner gunste te hebben ingeroepen. Het decreet bestuurlijk beleid bevat een aantal bepalingen waaraan de inspecteur van Financiën flagrant voorbijgaat.

De heer J. Geysels : Dit zal ook in het verslag worden genoteerd.

Ik heb nog een tweede opmerking inzake het Rekenhof. Ik heb hier het verslag van de besprekingen in de Commissie over het decreet inzake het MINA-fonds. U doet telkenmale beroep op de autoriteit van de heer Lievens van het Rekenhof. Het is zeer duidelijk dat met betrekking tot de GIMV en tot Aquafin het Rekenhof geen rechtstreekse controle heeft en als ze controle heeft deze à posteriori en onrechtstreeks is. Dit staat te lezen op bladzijde 16 van het verslag, stuk 408, van de besprekingen over het decreet inzake het MINA-fonds. U hebt op geen enkel moment

geantwoord op de vraag op welke manier het Rekenhof eventueel haar visie zou kunnen geven over de betalingen. Tot nader order heeft het Rekenhof geen voorafgaande controle op derden.

Minister T. Kelchtermans : Over al de gelden die uit het MINA-fonds naar de NV Aquafin gaan zal de Minister zich moeten verantwoorden tegenover het Rekenhof.

De heer J. Geysels : Dat betekent dat inzake contracten die Aquafin zal sluiten, het Rekenhof pas later, via de Executieve, in kennis zal worden gebracht. Dit is een controle à posteriori. Dit heeft niets te maken met bijsturing of controle.

De heer G. Verhaegen : Het Rekenhof controleert altijd à posteriori. Het heeft bijvoorbeeld ook geen inzage in het kapitaal van Distrigaz. U mengt allerlei juridische begrippen door mekaar.

De heer J. Geysels : Ik vermeng niets, ik verwijs naar de bemerkingen van het Rekenhof. Ik repliceer op de woorden van de Minister. Ik spreek dan zelfs nog niet over de bijna onwettelijke overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de milieuholding Aquafin inzake de kwijtschelding van schulden of de vrijgevigheid, niet conform met artikel 114 van de Grondwet. Daar ga ik morgen dieper op in bij de bespreking van het decreet over het MINA-fonds.

De Minister heeft op een aantal opmerkingen van de inspectie van de Financiën, van de SP- en de CVP-fractie niet geantwoord. Ik geef twee voorbeelden. Artikel 38, ten eerste, vermeldt : Het Vlaams Gewest beschikt tegenover Aquafin over geen andere controlerechten dan deze voorzien in deze overeenkomst — wij weten nu welke dat zijn — in de wet van 26 maart 1971 en de uitvoeringsbesluiten ervan. Geen enkele andere controle. De inspecteur van Financiën schrijft erbij dat dit absurd is en ik kan hem geen ongelijk geven. Er is ook geen antwoord gegeven op vragen over artikel 41, punt 6 dat bepaalt dat als de overeenkomst wordt opgezegd, het Vlaams Gewest verzaakt aan alle krachtens de wet of overeenkomst bepaalde beschikbare

rechtsmiddelen of schadevergoedingen. Als dit geen blanco cheque is, weet ik het niet. In welke mate is deze bepaling veranderd ? Op deze vraag hebben wij geen antwoord gekregen.

Tenslotte kom ik terug bij mijn eerste punt, dat zeer fundamenteel is, maar in deze discussie wel eens uit het oog wordt verloren. Heel deze constructie, die gigantisch veel geld zal kosten en die wij de smeerpipstrategie hebben genoemd, zal ons geen zuiver water opleveren. Met de techniek van Aquafin en MINA-fonds, die u nu toepast, blijft u in troebel water vissen, mijnheer de Minister. De Vlaamse Raad blijft buiten spel gezet. Alle opmerkingen van collega's uit meerderheid en oppositie die vragen om de Vlaamse Raad de mogelijkheid te geven bij te sturen, legt u naast u neer en u gaat gewoon verder. In december 1989 bent u begonnen met een quasi illegale overeenkomst. In december jongstleden hebt u een ontwerp-overeenkomst met Aquafin opgesteld, terwijl wij in de verschillende Commissies nog met de discussie bezig waren. Nu verklaart u triomfantelijk dat u de overeenkomst zal tekenen. U zet de Raad en uw eigen meerderheid voor schut. Ik vraag dan ook of de fractieleider van de SP akkoord gaat met en tegemoetkomt aan de vragen en het voorstel van zijn collega Timmermans om over deze overeenkomst in de Commissie voor het Leefmilieu te discussiëren, alvorens wij stemmen. (**Applaus bij PW en AGALEV**)

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, ik zal drie korte opmerkingen maken.

Allereerst ben ik van mening dat wij vandaag een belangrijke interpellatie hebben gehoord en dat de Minister het eens zal zijn met de vaststelling dat een interpellatie over zo'n belangrijke aangelegenheid niet als overbodig kan worden beschouwd. Omdat de Raad niet de mogelijkheid heeft gehad kennis te nemen van de inhoud van de conventie, lag het voor de hand dat daarover vragen zouden worden gesteld. Ook al heb ik begrip

Hancké

voor de rol van de oppositie, toch betreure ik dat geprobeerd werd verdeeldheid te zaaien tussen de meerderheidspartijen onderling. Ik denk niet dat daar aanleiding toe is.

De heer A. Denys : Ik heb dat niet geprobeerd ; de heer Timmermans heeft mij zelf gelijk gegeven.

De heer L. Hancké : Wij hebben met onze fractie in de Commissie en in de Openbare Vergadering de rol gespeeld van coalitiepartner die over dit moeilijk dossier een aantal vragen had en deze ook heeft gesteld.

Ten tweede moet ik vaststellen dat de Minister een bevredigend antwoord heeft gegeven op de zeven vragen die ik in de Commissie heb gesteld en die volgens mij over de kern van de zaak gingen. Overigens hebben zij ook het stramien gevormd van het antwoord dat de Minister vandaag heeft geformuleerd. Ik ben erkentelijk voor een aantal van deze toezeggingen.

Mijn derde en laatste opmerking is de volgende. Ik ben van mening dat het niet slecht zou zijn in te gaan op het voorstel van collega Timmermans om alsnog in de Commissie voor het Leefmilieu een bespreking te voeren. Dit kan het de Minister mogelijk maken een grondige discussie te voeren met de commissieleden over een aantal stipulaties uit de conventie die nu slechts onvolledig konden worden behandeld. Ik neem aan dat er nog wel enige tijd zal verlopen alvorens deze conventie moet worden ondertekend. Ik geef er mij rekenschap van dat wij echter niet over zeeën van tijd beschikken en dus vlug moeten werken.

Het is ook mogelijk, mijnheer de Minister, dat u een aantal leden van de oppositie toch niet kan overtuigen van de gegrondheid van bepaalde elementen in de tekst. Het is echter ook mogelijk dat u door de discussie één of ander tekort of leemte in de tekst op het spoor komt en de gelegenheid hebt daaraan iets te doen. U weet wat ik in de Commissie en in Openbare Vergadering namens mijn fractie heb gezegd, namelijk dat het niet om een peulschil gaat, maar om

enorm grote bedragen. Het gaat niet om een zachte sector, maar om een harde sector. Het gaat niet om een korte termijn, maar om een lange termijn. Laten wij dus allen met dit dossier voorzichtig zijn. Daarom denk ik dat wij het voorstel van collega Timmermans in overweging moeten nemen. Indien u toestemt, kunnen wij het wel regelen dat de discussie nog deze week plaatsvindt en mede namens mijn fractieleden kan ik beloven dat wij de zaak op minder dan één dag kunnen afhandelen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, wij mogen niet bang zijn voor onze schaduw. Wij brachten een voorbereidingsproces op gang. Aan de basis hiervan lagen de krachtlijnen die wij creëerden na de bijzondere discussie over het SOBEMAP-rapport. Wij hebben toen duidelijk gesteld dat het op die wijze niet verder kon en dat een structurele reorganisatie moest gebeuren waarbij meer middelen en personeel moesten worden ter beschikking gesteld. Dit alles verliep stapsgewijze en volgens de geldende regels ter zake. In dat verband denk ik aan de beslissing van de Vlaamse Raad, aan het decreet betreffende het bestuurlijk beleid van de Vlaamse Executieve ter voorbereiding van deze herstructurering. Wij bevinden ons nu in de finale fase waarin de Vlaamse Executieve deze overeenkomst heeft goedgekeurd en waarbij ik machtiging kreeg, zelfs gelast werd, vernoemde overeenkomst namens het Vlaams Gewest te ondertekenen.

Ik kom nu even terug tot het voorstel van de heer Hancké om deze zaak in de Commissie te bespreken. De afspraak was — en dat is steeds zo geweest — dat na discussie in de Vlaamse Raad over het decreet betreffende het bestuurlijk beleid de Executieve over deze overeenkomst moest beslissen. Ter zake nam iedereen duidelijke standpunten in. In dat verband herinner ik mij de betogen van mijn fractieleider alsook die van de heren Denys en Geysels. De heer Geysels zei zelfs dat dit inderdaad een zaak van de uitvoerende macht was. Ik ben het met hem eens in die

zin dat men de zaken niet mag verwarren ; dat de Vlaamse Raad het kader aanreikt waarbinnen het beleid moet worden ingevuld. Iedereen was het daarmee eens en alleszins zij die geen politieke oogmerken op het oog hadden. Ik stel echter vast dat de heer Geysels vandaag een andere taal spreekt.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Minister, ter gelegenheid van de bespreking van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid vroeg ik dat de overeenkomst door de Raad zou worden bekrachtigd. Ik spreek hier dus geen andere taal, maar stel enkel vast dat u uw belofte niet nakomt.

Minister T. Kelchtermans : Het gaat hier om de taakomschrijving van de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve. Ik heb tevens ten opzichte van de Voorzitter van de Commissie Leefmilieu en ten opzichte van de commissieleden gezegd dat eenmaal deze overeenkomsten door de Executieve werden goedgekeurd ik bereid was hiervan kennisgeving te doen aan de Commissie. Dat was mijn belofte. Het gaat hier in feite om het verstrekken van correcte technische informatie. Zij die de technische discussie verwarren met de politieke discussie scheppen inderdaad een mistgordijn. Ik stel voor de beslissing, zijnde wat zij is, de overeenkomst met de bijlagen ter kennisgeving aan de Voorzitter van de Commissie Leefmilieu over te maken zodat binnen deze Commissie binnen de kortst mogelijke periode een uitgebreide discussie plaatsvindt. Voor deze overeenkomst wens ik de volle politieke verantwoordelijkheid te dragen.

De heer A. Denys : Voor de overeenkomst ?

Minister T. Kelchtermans : Dat is de rol van de Minister en de rol van de Vlaamse Raad is dat in vraag te stellen indien daartoe reden bestaat. Ik ben er echter van overtuigd dat wat deze zaak betreft die reden niet bestaat.

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Aangezien de fractieleider van de PW duidelijk

Verhaegen

vroeg om het ontslag van Minister Kelchtermans wens ik aan de collega's mee te delen dat deze vraag inderdaad terecht kan worden gesteld in de Commissie, maar dat op basis van ons Reglement het de fractie van de Minister is die bepaalt of hij vervangen wordt of niet. Mijn fractie denkt er niet aan Minister Kelchtermans te vervangen, integendeel.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer Verhaegen, dat stelt mij gerust.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Denys werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de oprichting van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dufaux tot Minister Kelchtermans over de oprichting van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.

De heer Dufaux heeft het woord.

De heer J. Dufaux (up de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, waarschijnlijk zal mijn interpellatie in de schaduw staan van de zeer belangrijke interpellatie over het Aquafin-dossier die door de heer Denys werd ingeleid. Nochtans meen ik te mogen stellen dat beide interpellaties enigszins verwant zijn, want ik wens naar uw intenties te toetsen inzake de decretale vormge-

ving die u wil geven aan de inspraak in deze Vlaamse Raad op het gebied van milieu.

De problemen die wij hebben gekend rond Aquafin zijn wellicht het gevolg van het feit dat niet altijd de juiste inspraakprocedures werden gevolgd. In het jaarverslag 1989 dat ons onlangs werd toegestuurd door de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, jaarverslag van de hand van professor **Bocken**, lezen wij, ik citeer, dat dit wellicht het laatste jaarverslag is van voornoemde raad. Het blijkt dat Gemeenschapsminister Kelchtermans het initiatief heeft genomen de advies- en overlegstructuren inzake leefmilieu en natuurbehoud ingrijpend te wijzigen. Een nieuwe Milieu- en Natuurraad zal de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu vervangen. Ik meen dat professor **Bocken** het niet bij het rechte eind heeft want ik veronderstel dat hij alleszins nog een jaarverslag voor 1990 zal moeten opmaken aangezien de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu in 1990 zijn werkzaamheden nog heeft voortgezet.

In de Standaard van 22 februari 1989, dus bijna twee jaar geleden, lees ik onder de titel „Kelchtermans lanceert MINA-plan 2000” dat dit volgens hem een integratie inhoudt van milieu- en natuurbeleid, een planmatige aanpak, een grotere betrokkenheid van de sociale partners en de leefmilieu-organisaties, meer overheidsmiddelen en meer wetenschappelijk onderzoek. Die hele visie is opgenomen in het MINA-plan 2000 dat de heer Theo Kelchtermans toen — februari 1989 — aan de pers voorstelde.

Mijnheer de Minister, gedurende twee jaar beloofde u de inspraakprocedures in uw beleid decretaal te regelen. U heeft inderdaad het initiatief genomen om een ontwerp van decreet tot oprichting van een Milieu- en Natuurraad Vlaanderen in te dienen bij de Vlaamse Executieve. U zelf vermeldde toen trouwens in uw verantwoordingsnota dat het Vlaamse regeerprogramma de bescherming en het herstellen van het milieu en de natuur en de voorkoming van milieuhinder en -schade belangrijke beleidsdoelstellingen zijn waarbij de ac-

tieve betrokkenheid van de sociale gesprekspartners en de milieubewegingen via geëigende advies- en overlegstructuren een essentieel uitgangspunt vormen.

Op 4 juli 1989 en 13 december 1989 verlenen respectievelijk de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen hun advies inzake het voorontwerp van decreet. De Bond Beter Leefmilieu brengt advies uit op 7 september 1989 en in de reeds eerder geciteerde nota tot de Vlaamse Executieve vermeldt u : Teneinde de MINA-raad rond het midden van dit jaar te kunnen oprichten — ik vraag mij af over welk jaar het hier gaat —, wat wenselijk is opdat hij zijn adviserende rol naar de uitvoering van het milieubeleid en natuurontwikkelingsplan ten volle zou kunnen spelen, wordt voorgesteld het advies van de Raad van State bij **hoogdringendheid** te vragen.

Mijnheer de Minister, in deze omstandigheden hoeft het u niet te verwonderen dat heel wat leden van de Vlaamse Raad, die bezorgd zijn om het leefmilieu en vooral om de democratische totstandkoming van de besluitvorming ter zake, vragen beginnen te stellen over uw wil om die democratische besluitvorming te regelen.

In die geest wil ik van u dan ook vernemen welke uw intenties en correcte timing zijn inzake de MINA-raad. Ik durf niet te beweren dat u inmiddels stil heeft gezeten. Inderdaad werden heel wat decreten die verband houden met de uitvoering van uw milieu- en natuurbeleidsplan behandeld of in behandeling genomen.

Het stuit mij wel tegen de borst dat de zo noodzakelijke inspraak die diende te worden gerealiseerd via de MINA-raad, tot op heden niet werd verwezenlijkt.

Aansluitend daarop wil ik u dan ook vragen hoe u voorziet in de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen. Artikel 11 van het ontwerp van decreet voorziet in deze subsidiëring en uit artikel 12 mogen wij concluderen dat dit zal gebeuren met ingang van 1 januari 1991.

Dufaux

Vreest u niet dat de laattijdige inwerkingtreding van het decreet problemen zal creëren bij de verenigingen die al niet in luxe leven ? Deze vertraging zal allicht grote materiële en financiële problemen veroorzaken.

Een laatste probleem dat mijn bekommerning wegdraagt is dit van de onafhankelijkheid van de adviesverstrekker ten opzichte van de adviesvrager. Is het niet zo dat u een bestaafing nastreeft van de MINA-raad die zou worden betaald via het MINA-fonds ? Bestaat niet het gevaar van de verwevenheid van de belangen, van de afhankelijkheid van de administratieve bestaafing ten opzichte van de Minister die met de centen over de brug moet komen ?

Over deze drie problemen heb ik enkele vragen gesteld waarop ik graag een klaar en duidelijk antwoord had gekregen.

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil kort aansluiten bij de interpellatie van de heer Dufaux omdat ik vind dat de MINA-raad enigszins buiten onze aandacht is gebleven. Nochtans is het belangrijk dat de Minister zich bij het vastleggen van milieudecreten laat ondersteunen, niet alleen door het deskundig advies van de SERV maar ook door het deskundig advies van de milieuoorganisaties die veel beter gestructureerd moeten zijn dan nu het geval is. Vooral als de Minister uitgaat van het idee ecologische randvoorwaarden te moeten opleggen aan de economie, dan kan men niet zonder een goed gestructureerde MINA-raad.

Zoals collega Dufaux betreuren wij het dat de Minister reeds twee jaar belooft de MINA-raad in te richten. Ik heb een amendement ingediend op het mestdecreet dat wij morgen bespreken om de vertegenwoordigers van de milieuverenigingen in de bestuurlijke adviesraad tijdelijk te doen vervangen door mensen van VLA-RALE om in dat belangrijke decreet de inspraak van de milieuverenigingen te garanderen.

Volgens mij moeten wij ook vragen stellen in verband met de garantie van de goede werking. Eén van de cruciale vragen die moet worden beantwoord, betreft de criteria die de Minister zal hanteren bij het aanduiden van de voorzitter en de secretaris. Zullen alleen politieke criteria een rol spelen ? Met andere woorden, zal de politieke kaart het criterium zijn ? Of gaat de voorkeur uit naar bekwaamheid ? Als men de MINA-raad voldoende slagkracht wil geven, moet men aanduiden op basis van bekwaamheid.

Ik heb ook vragen in verband met de samenstelling van het secretariaat van de MINA-raad. Als de MINA-raad deskundig advies moet geven — en de milieuproblematiek wordt dag in dag uit technischer en ingewikkelder — moeten meer deskundigen worden aangeduid. Zal het secretariaat bestaan uit een **multi-disciplinair** team van tenminste tien universitaires uit verschillende disciplines ? Zal dit secretariaat ook de nodige administratieve ondersteuning krijgen van tenminste vijf personen ? Zullen zij voldoende tijd krijgen om advies uit te brengen ? Ik heb gelezen dat men tien dagen de tijd zou krijgen voor het uitbrengen van een deskundig advies ; volgens mij is tien werkdagen echter veel te weinig.

Wanneer de milieuverenigingen meer en meer financieel van u afhankelijk worden, wat zal er dan gebeuren met hun intellectuele onafhankelijkheid ? In het verleden zijn er enkele **incidents** de parcours geweest, waarbij de milieuverenigingen uw beleid bekritiseerden. U reageerde daar nogal stroef op.

Minister T. Kelchtermans : Niet voor wat de subsidies betreft.

De heer J. Cuyvers : U heeft toch gezegd dat het niet paste kritiek uit te brengen op uw beleid.

Mijnheer de Minister, welk belang zal u hechten aan de adviezen van de SERV en van de MINA-raad ? Zal u ervoor zorgen dat de SERV en de MINA-raad eventueel vertegenwoordigers hebben in elkaars raden ? Er moet naar invloed op uw beleid een gelijkwaardigheid van beide adviesraden worden nagestreefd.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort zijn, zonder hierbij evenwel de belangrijkheid van de interpellatie uit het oog te verliezen.

Ik ondersteun 100 ten honderd de voorgestelde optie. Het is immers de taak van de MINA-raad deze problematiek te bespreken. De timing heeft men echter niet altijd in de hand. De MINA-raad moet haar rol spelen en afgevaardigden aanwijzen. Op 21 maart 1990 keurde de Vlaamse Executieve het ontwerp goed en op 3 april 1990 werd een advies aan de Raad van State gevraagd. Dit advies zou binnen de 30 dagen worden uitgebracht. De Raad van State formuleerde een advies op 5 juni 1990, dit werd mij helaas slechts ter beschikking gesteld op 4 december 1990. Op dit ogenblik wordt het advies van de Raad van State door mijn **kabinet**-medewerkers onderzocht. Ik hoop het ontwerp eind januari op de Vlaamse Executieve ter sprake te brengen en het in de loop van de maand februari bij de Vlaamse Raad in te dienen.

Ik meen dat de andere vragen best worden behandeld wanneer het ontwerp-decreet in Commissie wordt besproken. De onafhankelijkheid van de betrokken adviesraden zal er eveneens worden besproken.

Voor het overige verwijs ik naar de besprekingen die binnen de maand zullen plaatshebben in de Commissie Leefmilieu.

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer de Voorzitter, als ik de Minister goed heb begrepen, dan zal het decreet in werking treden met terugwerkende kracht tot 1 januari 1991.

Minister T. Kelchtermans : Ik zie niet het nut in van een terugwerkende kracht. Immers, de adviezen die er moeten worden geformuleerd zijn niet gebonden aan een terugwerkende kracht. Er dient alleen rekening te worden gehouden met de datum van publikatie in het Staatsblad.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Walter Peeters tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie en van de heer Annemans tot Minister Dewael over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie.

De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, -mijnheer de Minister, geachte collega's, de collaboratie gedurende wereldoorlog 1940-1945 — en al wat daarmee werd gelijkgesteld —, de brutale, ongecontroleerde, willekeurige straatrepressie in de septemberdagen 1944 en de meidagen 1945 die daarop volgden, maar vooral de georganiseerde zuivering, de epuratie door een schijnrecht nadien, evenals de wijze waarop door de partijpolitiek het repressie- en epuratedossier om louter politieke redenen werd misbruikt, betekenen één van de donkerste bladzijden in onze geschiedenis. In september 1944 en de maanden nadien werden ruim 90.000 mensen in dit land — grotendeels willekeurig — aangehouden en geïnterneerd in gemeentelijke interneringscentra, kampen en gevangnissen, bewaakt door met de dag aangroeiende groepen echte en vooral zogenaamde weerstanders van het laatste uur.

De officiële geschiedschrijving heeft

deze feiten geminimaliseerd en zelfs geloofchend. Zo werd de omzendbrief circulaire nummer 340, die aan de basis lag van heel vele van deze willekeurige aanhoudingen, zo stil gehouden dat Joseph Pholien het une procédure ultra-secrète noemde. Deze circulaire gaf aanleiding tot zoveel willekeurige aanhoudingen dat magistraten en parlementsleden de brief naderhand vergeleken met de lettres de cachet van het Ancien Régime. Men heeft immers in 1944 meer gebruik gemaakt van de besluitwet van 12 oktober 1918, op grond waarvan reeds in mei 1940 duizenden zogenaamde verdachten werden aangehouden. De nieuwe omzendbrief die nummer 340 was nog duidelijker en maakte onbeperkte internering mogelijk. De procedure van vóórarrest en de garanties van de Belgische Grondwet werden er door opgeheven. De toestand werd nog verergerd door het feit dat de weerstandsgroeperingen duizenden internerden en daarbij zelfs de verplichte procedure niet eens volgden.

John Gilissen, de officiële geschiedschrijver van de repressie, die jarenlang volhield dat alles wettelijk was gebeurd, gaf veertig jaren later toe dat de arrestaties op basis van deze circulaire onwettelijk waren. Zij gaven zelfs aanleiding tot spanningen en breuken binnen de Regering en het Parlement. Wie van de collega's hier in deze Raad weet nochtans dat de Regering-Pierlot viel over de politiek betreffende deze interneringen en niet over de nog steeds op erg vage wijze ingeroepen zogenaamde economische omstandigheden.

Belangrijk om vast te stellen is ook dat hierbij de Belgische dagbladpers, ingevolge de zogenaamde consignes d'étouffement en de controle van de zogenaamde militaire persadviseurs niet de minste voorlichting kon noch durfde verschaffen aan de bevolking over deze vele tienduizenden aanhoudingen en interneringen zonder enige vorm van proces en de mensenwaardige praktijk ken waarvan vele van deze verdachten het onschuldige slachtoffer werden, noch over de wijze waarop Regering en Parlement het straatterrorisme grotendeels lieten betijen en zelfs beschermden. De politieke partijen waren op dat ogenblik in-

derdaad meer bekommerd om de eerste naoorlogse verkiezingen dan om de rechten van de mens.

Wij zijn intussen 46 jaren verder en nog steeds heeft de Belgische Staat niet de gelegenheid gevonden om deze donkere bladzijde in onze geschiedenis eindelijk om te draaien.

Mijn langdurige bekommernis voor het repressiedossier — en ik ben niet afkomstig uit een repressiegezin of -familie — maar vooral een aantal recente persoonlijke ervaringen met zowel Vlaamse als Franstalige geïnteresseerde individuen, groepen en media naar aanleiding van enkele amnestie-wetsvoorstellen die ik in 1988 en 1989 samen met enkele collega's van mijn partij heb ingediend, en de plotse actualiteitswaarde die deze kregen door de verwijzing van de Koning in zijn 21 juli-boodschap naar de zogenaamde verzoeningspassus in het regeerakkoord van de federale Regering, hebben mij ervan overtuigd dat vooral de politici aan de basis liggen van de complete à priori onbespreekbaarheid, zelfs tot op dit huidige ogenblik, van het amnestiedossier en dat om twee redenen : ten eerste, iedere dialoog daarover werd door een veertig jaren lang gepoliticiseerde en gepolariseerde, stereotiepe benadering bij voorbaat onmogelijk gemaakt en ten tweede de geschiedschrijving over deze episode in onze geschiedenis werd, onder druk van dezelfde politieke polarisatie, dermate vervormd en verkracht dat een beheerst omgaan met de feiten al lang niet meer mogelijk is omdat de feiten zelf ofwel niet of nauwelijks gekend zijn ofwel op een onaanvaardbare en onwetenschappelijke wijze — verkleurd en verschillend geïnterpreteerd — in ons collectief geheugen zijn neergeschreven.

De grote verantwoordelijkheid daarvoor ligt inderdaad zonder enige twijfel bij de politici. Is het dan ook niet onze prioritaire taak als politici, willen wij de mogelijkheid creëren om, na zoveel jaren, deze smet uit te wissen die nog steeds aan onze politieke geschiedenis kleeft, vooral duidelijkheid te scheppen rond deze episode in onze geschiedenis waarvan de nog steeds bestaande pijnlijke zowel collectief-symbolische als concreet-indi-

W. Peeters

viduele en sociale nasleep na bijna een halve eeuw een schande betekent voor een zich beschaafd noemend land.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, deze inleiding brengt mij tot de kern van mijn interpellatie. De geschiedschrijving van de collaboratie in België gedurende wereldoorlog II en vooral van de daaropvolgende repressie en epuratie, is op zijn zachtst uitgedrukt, wel erg controversieel gebeurd. Vooral de rol die daarin respectievelijk de straatterreur, het gerecht en de politiek hebben gespeeld, werd nooit op een objectieve, algemeen aanvaardbare wijze geëvalueerd, noch op een historisch wetenschappelijke wijze vastgelegd. Ten bewijze de meer dan 350 publikaties die over de repressie-episode alleen reeds tussen 1945 en 1985 het licht zagen, met inbegrip van een aantal ook recente historische werken en universitaire thesissen, die alle samen er nog steeds niet in geslaagd zijn een objectief relaas van deze belangrijke geschiedkundige episode te brengen. Belangrijk in die zin is trouwens het artikel in het vierde deel van *Res publica* van 1987 van Dhondt en Huyse, *Repressie zonder maat of einde*. Een interimverslag over een onderzoek naar de berechting in België van collaborateurs, dat zeer duidelijk de vinger op die historische lacune legt.

De professoren Dhondt en Huyse zijn het er roerend over eens dat vooral een aantal partijpolitieke ingrepen hiervoor verantwoordelijk zijn. Het zou ons echter te ver voeren in het kader van deze interpellatie daarop dieper in te gaan.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, hoe dan ook is het de grote verdienste van de journalist, Maurice De Wilde, de collaboratie-episode in deze periode op een totaal andere wijze diepgaand te hebben geanalyseerd en de resultaten van zijn onderzoek op een vulgariserende, maar begrijpelijke wijze, aangepast aan het medium, verstaanbaar voor het brede televisiepubliek te hebben vertaald. Hij heeft zich daarbij bediend van de historische metho-

diek van de rechtstreekse post-factumregistratie van geschiedkundige gegevens via het individueel historisch interview. Deze methode behoort tot de als wetenschappelijk erkende methodes van de moderne geschiedbeschrijving. Ik verwijs onder meer naar wat Professor Balthazar daarover aan de RUG doceert. Hij heeft het daar ook over in een inleiding bij een historisch werk, dat eveneens over de collaboratieperiode gaat, namelijk over de Oostfronters van Bruno De Wever.

De indringende, invasieve, zelfs agressieve requisitorische bevragingstechniek met inbegrip van doorvraging, herformulering, toetsing en hertoetsing aan andere feitelijke gegevens, afkomstig van andere bronnen of van dezelfde geïnterviewde op andere ogenblikken en in andere omstandigheden, maken essentieel deel uit van deze wetenschappelijke en journalistieke methode van geschiedenisregistratie. Niemand zal betwisten dat Maurice De Wilde deze bevragingstechniek beheerst tot in de puntjes, dermate beheerst dat reeds velen hem deze benadering ten kwade hebben geduid bij het op de buis brengen van heel wat historisch materiaal, waarvan de objectiviteit door de betrokkenen zelf nochtans zelden werd in vraag gesteld.

De verschillende televisiereeksen die Maurice De Wilde tot nog toe bracht over de collaboratie-episode zélf aan de hand van de beschreven interviewtechniek met een aantal personen die bij de collaboratie betrokken zijn geweest én met gebruik van over deze periode nog voor handen zijnde filmisch archiefmateriaal, hebben inderdaad bij velen in Vlaanderen heel wat kwaad bloed gezet.

Op geen enkel ogenblik mochten wij toen echter enige kritiek vernemen van de zogenaamde wetenschappelijke commissie bij de BRT, die op de wetenschappelijke objectiviteit van het gebrachte historisch materiaal moet toezien.

Tot op het ogenblik dat dezelfde Maurice De Wilde — en het strekt hem tot eer — zich in eer en geweten verplicht zag om in alle objectiviteit de keerzijde van de collaboratiepe-

riode, namelijk de repressie en epuratie, met het gebruik van dezelfde journalistieke historische methode, aan eenzelfde diepgaand onderzoek te onderwerpen en de resultaten daarvan voor hetzelfde Vlaamse televisiepubliek te brengen. Wij kunnen ons dan ook zeer goed de grote verwondering, meer zelfs, de verbijstering van journalist De Wilde voorstellen, toen dezelfde wetenschappelijke commissie in eerste instantie het nodig vond de helft van de voorziene acht uitzendingen weg te censureren zonder daarvoor een duidelijke motivatie, meer dan het argument tijdsduur, te formuleren.

Wanneer wij daartegenover de vele tientallen uitzendingen over de collaboratie stellen, roept dat bij ons toch vragen op. De eerste twee uitzendingen zouden worden gewijd aan de straatterreur en de laatste twee aan de gerechtelijke epuratie. De eerste twee afleveringen werden op de beeldbuis gebracht. Wij wensen hier niet verder in te gaan op de commentaren waartoe zij aanleiding hebben gegeven. Maar het sterkst van al was wel de totaal onverwachte en ongemotiveerde beslissing van dezelfde wetenschappelijke commissie — beslissing bovendien genomen door slechts de helft van haar leden — om de laatste twee uitzendingen voor onbepaalde tijd op te schorten. De derde aflevering werd op 21 december jongstleden totaal onaangekondigd en tot nader order definitief afgevoerd.

Mijnheer de Minister, over deze onaanvaardbare censuur hebben wij onmiddellijk een interpellatieverzoek gericht tot u, als verantwoordelijke voogdijminister. Het was in eerste instantie onze bedoeling u te verzoeken omtrent deze onaanvaardbare beslissing van de wetenschappelijke commissie van de BRT een onderzoek in te stellen, naar de wijze waarop zij werd genomen, de gronden waarop de wetenschappelijke commissie — waarvan het statuut ons eigenlijk niet bekend is — zich hierbij heeft menen te mogen beroepen en de redenen waarom de beheerscommissie van de BRT heeft gemeend aan deze beslissing te moeten uitvoering geven. Intussen vernamen wij, via de media, dat u zélf onmiddellijk tot dit onderzoek heeft besloten. Wij feliciteren u

W. Peeters

met deze alerte reactie, die getuigt van uw verantwoordelijkheidszin. Ik kan de vraag die ik tot slot van mijn interpellatie wenste te stellen dus uitbreiden tot de resultaten van dit onderzoek en eventueel zelfs tot de conclusies die u daaruit reeds hebt getrokken of meent te moeten trekken.

Mijnheer de Minister, Vlaanderen heeft recht op duidelijkheid over de zo belangrijke maar tegelijk zo donkere collaboratie- en repressieblad-zijde in zijn geschiedenis, bladzijde die tot op heden, en dat vooral ingevolge zijn partijpolitiek vertroebelde onduidelijkheid, ook in Vlaanderen, nog steeds niet kon worden omgedraaid. Het is onaanvaardbaar dat een zender, die zich de zender van de Vlaamse Gemeenschap noemt, al vinden wij dat nog steeds niet in zijn initialen geïdentificeerd, een journalist, waarvan de onkreukbare objectiviteit nooit werd betwist, verhindert de geschiedenis van deze donkere episode voor het televisiekijkend Vlaanderen te brengen, met dezelfde wetenschappelijk-objectieve, journalistiek-historische methodiek, waarover, in verband met de andere zijde van het zwart-witte collaboratie-repressie-dossier, door dezelfde BRT nooit vragen werden gesteld noch opmerkingen werden gemaakt.

Ik meen dan ook van u, mijnheer de Minister, op een duidelijk en zo volledig mogelijk antwoord te mogen rekenen.

Wij rekenen ook, dat ligt voor de hand, op initiatieven die deze onaanvaardbare en willekeurige BRT-censuur moeten corrigeren.

De heer W. Luyten : De ark van het vrije woord is tot zinken gebracht.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, naar verluidt is ingevolge een weigering tot goedkeuring van de bevoegde commissie van professoren de uitzending van Maurice De Wilde over de repressie, handelend over de officiële, de gerechtelijke repressie opgeschort.

Ik zie, ik hoor en ik vermoed dat Maurice De Wilde verwonderd zal zijn dat het Vlaams Blok hem verdedigt. Vormen het Vlaams Blok en Maurice De Wilde één front ? Toen Maurice De Wilde destijds de collaboratie behandelde kregen wij als antwoord op onze kritiek dat wij moesten wachten, dat wij zijn methode niet mochten bekritisieren en dat wij tevreden zouden zijn want er zouden uitzendingen komen, zogezegd als een vorm van compensatie en van restitutie, over de repressie. Nu zijn die uitzendingen er eindelijk gekomen en kijk wat er gebeurt.

Het is onduidelijk of de weigering van de professoren rechtstreeks de oorzaak is van de niet-uitzending dan wel of deze het gevolg is van een bijkomende beslissing van de BRT-hiërarchie. Ik neem aan dat dat laatste het geval is, want het college van professoren heeft niet eens een statuut. Zelfs indien het dat wel zou hebben, zou dat statuut onmogelijk kunnen inhouden dat zij de uitzending van een journalist kunnen censureren. Als de niet-uitzending dan het gevolg is van een bijkomende beslissing van de BRT-hiërarchie, dan staat de politieke vraag aan de orde of de hiërarchie gegronde redenen had om de uitzending niet door te laten, beslissing die dan wel in schril contrast staat met de zaak van Zender Brussel. Voor de zaak van Zender Brussel mogen wij wel aannemen dat de verzoekers particuliere belangen op het oog hadden, terwijl wij voor de uitzending van Maurice De Wilde mogen vermoeden dat hij bepaalde hogere kringen en hun collaboratie met de onmenselijke repressie die daarmee gepaard ging, aan de kaak wou stellen. Dat weze te zijner ere gezegd. Ik heb de tweede eerste uitzendingen van de laatste reeks gezien en ik was soms nog verrast door de feiten waarvan ik er vele niet kende, hoewel ik het dossier toch enigszins beheers. Ik keek dan ook met nieuwsgierigheid uit naar de manier waarop Maurice De Wilde het zeer delicate dossier van de officiële repressie zou aanpakken. Het heeft niet mogen zijn. De BRT-hiërarchie heeft blijkbaar een andere politiek willen volgen dan ten opzichte van Zender Brussel. Belangrijke, hogere

kringen hebben blijkbaar al dan niet via het college van professoren geprobeerd de uitzending van De Wilde te verhinderen. Ze zijn daar tot op heden dan ook in geslaagd.

De heer W. Luyten : Het gerechtelijk sanhedrin.

De heer G. Annemans : Naar aanleiding van deze interpellatie zou ik willen vernemen of de BRT-hiërarchie onder een formele druk is gezwicht dan wel of ze alleen maar geoordeeld heeft, vermits er geen goedkeuring was van het college van professoren, de uitzending voorlopig niet uit te zenden.

Voor de Minister heb ik volgende vragen. Zal de Minister het nodige doen om de uitzending indien ze op historische feiten steunt — ik wil die beperking aanvaarden — ongeschonden en onveranderd aan de kijker te laten zien ? Voor wanneer mag die uitzending dan worden verwacht ?

Minister P. Dewael : De heer Annemans bevordert mij tot programmamaker bij de BRT.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Minister, u kan er zich toe verbinden het nodige te doen om de objectiviteit en de onafhankelijkheid van een journalist tegenover de BRT-hiërarchie te beschermen. Daarmee zou u uw boekje niet te buiten gaan.

Minister P. Dewael : Nu vraagt u totaal wat anders dan daarnet.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Minister, als u er wil voor zorgen dat de uitzending van Maurice De Wilde ongeschonden verschijnt, dat hij zijn vrije mening kan uiten, dan zal die uitzending ongeschonden verschijnen.

De heer W. Peeters : Ze was trouwens al grotendeels geschonden.

De heer G. Annemans : Aanvankelijk waren er zes uitzendingen voorzien, maar de commissie heeft het aantal op vier teruggebracht.

De heer W. Luyten : Vroeger zijn er ook al uitzendingen van De Wilde geschrappt, zogezegd in naam van het vrij onderzoek.

De heer G. Annemans : Voor die uitzendingen kunnen wij nog aannemen dat Maurice De Wilde die vrijwillig heeft geschrapt. Voor de twee uitzendingen waarover wij het hier hebben, zal hij dat niet meer doen. In deze zaak kan de Minister kiezen tussen twee mogelijkheden : ofwel de BRT-hiërarchie steunen, ofwel Maurice De Wilde steunen. In dat laatste geval zal de uitzending ongeschonden kunnen doorgaan. Ik spreek mijzelf dus niet tegen.

Wat is het statuut van die commissie ? Tenzij wij de Grondwet en de grondwettelijke vrijheid van meningsuiting van Maurice De Wilde willen schenden, kan die commissie enkel een louter adviserende functie hebben, zo niet is het een censuurcomité. Welke passages werden gewraakt ? Heeft de commissie zich in algemene zin uitgesproken of heeft zij enkele feiten aangeduid die zij uit historisch standpunt niet kon aanvaarden ? Wie beslist in die commissie ? Hoe is die commissie tot haar besluit gekomen ? Heeft alleen de voorzitter gesproken ? Heeft, bijvoorbeeld, Karel Van Isacker inbreng gehad in de besluitvorming van de commissie ?

Een goede beeldvorming over de repressie is van groot belang en is essentieel voor een objectieve begripvorming van de na-oorlogse periode en van het na-oorlogs Vlaams nationalisme. Het is onaanvaardbaar dat bepaalde gegevens zouden worden weggelaten die Maurice De Wilde nuttig achtte en in zijn programma heeft opgenomen.

Met alle respect voor de, wellicht oprechte, bekommernis van collega Walter Peeters, is het niet omdat Hugo Schiltz en zijn partij, de Volksunie-VVD, de amnestie-eis niet meer essentieel achten in hun strategie, dat Vlaanderen minder aandacht zou moeten besteden aan de repressie.

De heer W. Peeters : Het is niet uw houding ten opzichte van deze problematiek die zal leiden tot een spoedige oplossing van de gevolgen van de repressie.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, alvorens op de grond van de zaak in te gaan moet ik nogmaals, in het kort, herinneren aan de bevoegdheden inzake programmabeleid zoals deze in het BRT-decreet van 28 december 1978 en de uitvoeringsbesluiten zijn vastgelegd. Uit het betoog van de heer Annemans blijkt dat hierover enige onduidelijkheid heerst.

Mevrouw N. Maes : De heer Annemans is voor het simpele, niet voor het duidelijke.

Minister P. Dewael : Door dit decreet heeft de decreetgever mijns inziens zeer terecht duidelijk elke mogelijke censuur van de Regering onmogelijk gemaakt.

Het reglement van beheer en van procedure van de BRT, dat goedgekeurd werd bij koninklijk besluit van 18 maart 1981, zegt het volgende wat het toezicht over de programma's betreft : Wat het toezicht op de eigen BRT-programma's betreft, kan de administrateur-generaal in spoedeisende gevallen op voorstel, of na raadpleging van de betrokken hiërarchische verantwoordelijken, besluiten tot opschorting van de uitzendingen ; de vaste commissie wordt zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld van dergelijke handelingen. Aldus artikel 18, paragraaf 2.

Het reglement van beheer heeft dus in dit verband een expliciete bevoegdheid toegekend aan de administrateur-generaal, wat uiteraard niets afdoet aan de algemene bevoegdheden van de Raad van Beheer en/of de vaste commissie. Deze algemene bevoegdheden vindt men onder meer terug in artikel 6, paragraaf 1 van het BRT-decreet : Het instituut wordt geleid door een Raad van Beheer bestaande uit 12 leden, en in artikel 3 van het reglement van beheer dat zegt : In het kader van zijn bevoegdheid vermeld in artikel 2, punt 1 van dit reglement, bepaalt de Raad onder meer het algemeen beleid van de uitzendingen, wat inhoudt dat hij ook aanwijzingen verstrekt inzake de wijze van uitvoering.

De Cultuurminister heeft slechts de

kans tussen te komen in het BRT-beleid op basis van zijn voogdijbevoegdheid hem toegekend door de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut. Deze tussenkomst geschiedt dan via zijn regeringscommissaris — gemeenschapscommissaris — en kan slechts gebeuren op basis van artikel 9, paragraaf 3 van voornoemde wet, met name indien de BRT beslissingen treft in strijd met de wet of het decreet, met de statuten of met het algemeen belang.

Tevens weze het mij toegelaten artikel 23, paragraaf 1 van het BRT-decreet te vermelden dat stelt dat de nieuwsuitzendingen in een geest van strenge objectiviteit en zonder enige voorafgaande censuur van de Regering worden gehouden. Ook herinner ik de geachte leden aan artikel 18 van onze Grondwet dat in alle duidelijkheid bepaalt dat de censuur nooit kan worden ingevoerd.

Naast al deze wettelijke bepalingen wil ik ook zeggen dat mijn voorgangers en ikzelf er steeds hebben op toegezien dat de voogdij zich op generlei wijze zou mengen in het programmabeleid van de omroep en dat de door deze Vlaamse Raad benoemde Raad van Bestuur de volheid van bevoegdheid, en van verantwoordelijkheid zou hebben en houden inzake dat programmabeleid. Ik wens daar niet van af te wijken, ook niet in dit geval.

Thans kom ik tot het feitenrelaas. Op 20 december 1990 heeft de administrateur-generaal besloten de televisieprogramma's over de gerechtelijke repressie, die voor uitzending op 21 en 28 december waren gepland, op te schorten. Die beslissing heeft hij genomen na het advies te hebben gehoord van de voorzitter van de wetenschappelijk ke commissie die deze programma's begeleidt en van de bestuursdirecteur Instructieve Omroep, mevrouw Martel, die voor deze programma's verantwoordelijk is. Hij heeft ook overleg gepleegd met de voorzitter van de Raad van Bestuur.

De heer W. Luyten : In verband met de zaak Boon was de heer Goossens dapperder na de uitspraak van de rechtbank.

Minister P. Dewael : Mijnheer Luyten, u moet niet te vlug besluiten trekken want u zou daarvan nadien spijt kunnen krijgen. Laat mij mijn betoog verder ontwikkelen.

Sedert lang is afgesproken dat de uitzendingen van Maurice De Wilde over de Tweede Wereldoorlog bij de BRT definitief zouden eindigen op 31 december 1990. Aanvankelijk was voorgesteld de serie te laten eindigen op 10 mei 1990, de 50ste verjaardag van de Duitse inval in België. Maurice De Wilde heeft evenwel toestemming gekregen om na zijn pensionering nog door te werken tot het einde van 1990.

Sedert ongeveer twee jaar was het de programmamaker ook bekend dat aan de repressie vier uitzendingen van anderhalf uur gewijd konden worden. Zowel door de begeleidende wetenschappelijke commissie als door de BRT-hiërarchie werd herhaaldelijk gevraagd dat de teksten tijdig zouden worden voorgelegd. De scenario's en de programma's zijn evenwel pas op het laatste ogenblik ingediend, waardoor de commissie onder zeer grote tijdsdruk kwam te staan.

Uit het verslag van mevrouw Martel blijkt dat de wetenschappelijke commissie de schrapping wenste van een groot aantal passages. Onder meer wegens de onbereikbaarheid van programmamaker Maurice De Wilde en wegens de beperktheid van de resterende tijd, bleek het onmogelijk de nodige aanpassingen nog vóór de geplande uitzendingsdatum aan te brengen.

De voorzitter van de wetenschappelijke begeleidingscommissie, professor Verhulst, heeft de administrateur-generaal de avond van 20 december telefonisch meegedeeld dat de commissie voordien unaniem Maurice De Wilde had gevraagd diverse passages in zijn scenario te wijzigen. Die wijzigingen bleken niet te zijn uitgevoerd. Mevrouw Martel heeft de administrateur-generaal eveneens telefonisch diezelfde avond uitdrukkelijk gezegd dat zij het met de visie van de commissie eens was. Uit telefonisch contact met de voorzitter van de Raad van Bestuur bleek

ook dezelfde avond van 20 december dat zij opschorting van de programma's als de meest aangewezen uitweg zag.

De heer W. Luyten : Dat zijn Oostblokt toestanden !

Minister P. Dewael : De administrateur-generaal heeft zich bij zijn beslissing tot opschorting laten leiden door dezelfde overwegingen die er hem enkele maanden geleden hebben toe aangezet een programma van Maurice De Wilde over Zender Brussel tijdens de Tweede Wereldoorlog, ondanks een verbod van de rechter, toch uit te zenden. De doorslaggevende overweging was toen dat de wetenschappelijke commissie die werd ingehuurd om de historische juistheid van de programma's te garanderen, unaniem positief had geantwoord op vragen over de correctheid van de door Maurice De Wilde aangebrachte gegevens.

Als nu diezelfde wetenschappelijke commissie twijfels heeft over de historische betrouwbaarheid van de aangebrachte elementen, en als zij uitdrukkelijk vraagt dat die elementen verwijderd of aangepast zouden worden, zou de houding van de administrateur-generaal van inconsequentie getuigen als hij deze programma's ongewijzigd zou laten uitzenden.

Ik zal nu even uitweiden over de rol van de wetenschappelijke commissie. De wetenschappelijke begeleidingscommissie werd in 1970 opgericht. Op de vergaderingen van 27 mei 1970 en 23 juli 1970 werd gezegd : Alhoewel de tv-uitzendingen de aangehouden thema's niet uitputtend zullen behandelen, maar daar ze toch ook de bedoeling hebben de recente geschiedbeschrijving te stimuleren, is het wenselijk ze met zekere wetenschappelijke waarborgen te omgeven, temeer daar een aantal delicate punten ter sprake zullen komen. Daarom wordt voorgesteld een wetenschappelijke commissie op te richten, die de totstandkoming van deze uitzendingen zal begeleiden. De taak van de wetenschappelijke commissie werd als volgt bepaald :

Ten eerste, zij kiest de te behandelen onderwerpen en gaat over tot de vorming van werkgroepen voor de onderscheidene thema's. Elke werk-

groep, die telkens slechts één thema zal behandelen, staat onder leiding van een commissielid.

Ten tweede, zij spreekt zich uit over de wetenschappelijke waarde van de basistekst die door elke werkgroep wordt opgemaakt ten behoeve van de eigenlijke programmamakers. Kan hierbij geen eensluitend advies worden bereikt, dan wordt een minderheidsnota opgesteld die eveneens in de uitzending wordt verwerkt.

Ten derde, zij brengt een eindadvies uit over iedere uitgewerkte aflevering, die voldoende tijd vóór de uitzending kan worden gekeurd, teneinde te voorkomen dat het programma uiteindelijk van de wetenschappelijke basistekst zou gaan afwijken.

De commissie is als volgt samengesteld, u kent ze wellicht : professor Verhulst, professor Charles, professor Scholliers, professor Craybeckx, professor Van Den Wijngaert, professor Wils en professor Verbruggen.

Het moet voor ons allen toch duidelijk zijn dat de rol van de beheersorganen van de BRT zeer belangrijk, om niet te zeggen beslissend is.

Collega's, wij allen zijn voorstander van een zo ruim mogelijke autonomie voor de openbare omroep. Wat het programmabeleid betreft, meen ik dat wij voorstander moeten zijn van een absolute autonomie. Daarom werd in het decreet van 28 december 1979 deze autonomie opgenomen. Het voorstel van decreet op het statuut van de openbare omroep, dat reeds in commissie is gestemd, gaat nog verder en geeft de voogdij nog slechts recht om tussen te komen indien, hetzij de wet overtreden, hetzij de begroting overschreden wordt. Met andere woorden, de term algemeen belang waarop de voogdij zich nog kan beroepen tot de stemming van dit voorstel van decreet, valt weg. Dit alles lijkt mij ook juist en goed te zijn. Het is niet aan de Vlaamse Raad of aan de Vlaamse Executieve om te bepalen wat of wat niet op het scherm moet komen en in welke vorm. Daartoe moeten wij vrouwen geven aan de door ons aangestelde leden van de Raad van Beheer.

Dewael

Op ditzelfde ogenblik — toeval of niet — vergadert de vaste commissie van de Raad van Beheer van de BRT. Zij hoort het verslag van de administrateur-generaal betreffende deze aangelegenheid en zal de nodige aanbevelingen formuleren teneinde het de Raad van Beheer van de openbare omroep mogelijk te maken een beslissing te treffen. Het kan toch niet zijn dat wij hier parallel tot uitspraken komen die de discussie binnen de Raad van Beheer zouden doorkruisen of in een bepaalde richting duwen.

Door de interpellanten werden een aantal problemen concreet gesteld, waarop ik thans zal ingaan. Wordt het probleem repressie- staats- en gerechtelijke anders behandeld dan het probleem van de collaboratie? Wordt de methode De Wilde wel gedaan wanneer het gaat om de collaboratie en nu niet wanneer het gaat om de repressie?

Men heeft mij verzekerd dat de wetenschappelijke commissie in het verleden zeer regelmatig opmerkingen op de inhoud van het programma en op de weergave heeft verstrekt, opmerkingen waarmee de programmamaker dan rekening heeft gehouden, **weze** het na veel gediscussieer en geredetwist. Er is geen sprake van selectieve verontwaardiging.

Waarde collega's, ik heb een onderzoek gevraagd aan de BRT-beheersorganen. Het komt mij voor dat de resultaten van het onderzoek moeten afgewacht worden en ook de beslissingen die de Raad van Beheer ter zake, in het kader van zijn programma-autonomie, zal treffen. Het is wel mijn mening dat de Raad van Beheer in deze aangelegenheid rekening moet houden met de tot nog toe gehanteerde methodologische aanpak. Het spreekt vanzelf dat die aanpak dezelfde moet zijn voor de programma's inzake repressie, als gehanteerd bij de vorige reeks met betrekking tot de collaboratie. De globaliteit van de problematiek vereist dat dezelfde methodologie gehanteerd wordt voor beide onderdelen van de reeks. Die aanpak vergt uiteraard ook een correctheid van de kant van de program-

mamaker, al weze het maar dat hij, zoals in het verleden, de produktie tijdig voorlegt opdat de leden van de wetenschappelijke commissie hun werk kunnen doen. Ik durf immers niet veronderstellen dat de laattijdigheid waarmee de heer De Wilde zijn werkstuk voorgelegd heeft, de bedoeling had de wetenschappelijke commissie de kans te ontnemen om het gebruikelijke nazicht te doen.

Waarde collega's, ik hoop dat binnen de door ons allen gevraagde autonomie van de omroep, zeker wat het programmabeleid betreft, en binnen een methodologische aanpak die dezelfde moet zijn voor de reeks inzake collaboratie als voor de uitzendingen met betrekking tot de repressie, de Raad van Beheer zal beslissen tot uitzending van de twee programma's die voorzien waren op 21 en 28 december laatstleden. Contacten met onder andere de voorzitter van de wetenschappelijke commissie leren mij dat het zeker niet de bedoeling is het gedeelte repressie anders te behandelen als het gedeelte collaboratie.

Tenslotte moge ik, geboren na de periode waarover we het hier hebben, maar emotioneel nauw betrokken omwille het feit dat mijn grootvader — lid van de regering Pierlot — gestorven is in een concentratiekamp, een oproep doen tot sereniteit. Laat de beheersorganen van de omroep hun werk doen en laat ons niet, om emotionele of andere redenen de integriteit van wetenschappers wier deskundigheid door iedereen erkend wordt, in twijfel trekken.

De heer W. Luyten : Met het laatste ga ik niet akkoord. Ik heb hier trouwens het doodsbericht van vader Verhulst die na de oorlog levenslang kreeg en acht jaar in de gevangenis heeft gezeten.

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord dat ons een inzicht heeft gegeven in heel wat procedures van de BRT. Ik wijs er echter op dat het niet correct is mijn bewering in twijfel te trekken dat Maurice De Wilde niet de kans heeft gekregen de repressie op dezelfde wijze als de

collaboratie te behandelen. Wanneer wij de vele tientallen uitzendingen gewijd aan de collaboratie vergelijken met de vier geamputeerde uitzendingen gewijd aan de repressie, mogen wij toch besluiten dat er wel degelijk sprake is van een ongelijke behandeling.

Inzake de methodiek werden bij de eerste reeksen over de collaboratie door de wetenschappelijke commissie eveneens bezwaren geformuleerd, maar zij hebben in elk geval niet geresulteerd in enige ingreep in de lengte van de uitzendingen.

Een volk dat zijn geschiedenis niet mag leren, is een volk dat zijn identiteit verliest. De geschiedenis bepaalt voor een groot deel de toekomst van een volk. Als lesgever sta ik voor de huidige generatie die in het verleden geïnteresseerd is, maar zich een aantal emoties uit deze periode niet goed kan indenken. Deze generatie vindt de ingreep van de BRT-commissie die de luttele vier uitzendingen tot twee heeft herleid, een daad die een staat waar persvrijheid een grondwettelijk recht is, niet waardis is.

Professor Huyse houdt zich al zeer lang met deze problematiek bezig. Hij stelt vast dat deze controversiële materie stereotiep wordt benaderd vanuit twee gepolariseerde kampen. Deze pijnlijke periode uit onze geschiedenis geeft zelfs aanleiding tot een passus in het nationaal regeerakkoord waarin wordt opgeroepen tot een verzoening tussen de Gemeenschappen. De Vlaamse Gemeenschap dient dus wel degelijk het algemeen belang wanneer gevraagd wordt ook over de repressieperiode grotere duidelijkheid te scheppen. Zowel degenen die daardoor onrechtvaardig zijn getroffen, als degenen die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van ons volk, hebben op deze duidelijkheid het volste recht.

Mijnheer de Minister, als voogdijminister hebt u niet alleen het recht, maar ook de plicht u op artikel 9, paragraaf 3 van de wet van 16 maart 1954 te beroepen om de beslissing van de administrateur-generaal te herzien. Wij moeten inderdaad afwachten wat vandaag door het betrokken beheerscomité wordt beslist.

W. Peeters

Vlaanderen heeft echter recht op een evenwichtige geschiedschrijving, op een populistische manier, zoals ze door Maurice De Wilde wordt gebracht en door zeer ruime bevolkingsslagen wordt bekeken. Als verantwoordelijke Minister moet u alles in het werk stellen om aan deze onaantvaardbare censuur een einde te maken. Vlaanderen moet het recht krijgen klaar te zien in de repressie, een thema dat zo vaak vervormd en op verschillende wijzen ingekleurd aan onze jongste generatie wordt voorgeschoteld. Deze generatie staat over dit dossier, dat ze eigenlijk niet eens kent, nog altijd tegenover elkaar, niet met getrokken messen, maar wel met zeer grote onwetendheid. Daardoor wordt nog altijd een zware hypothek gelegd op de toekomst van het begrip en het pluralisme in de Vlaamse Gemeenschap. Mijnheer de Minister, ik hoop dat u uw verantwoordelijkheid opneemt.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Annemans.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, ik heb de indruk dat de Minister ons ervan verdenkt hem op te roepen om de autonomie van de BRT te schenden en de censuur in te voeren.

Mijnheer de Minister, wij vragen u niet om censuur toe te laten op de BRT. Het voorstel van de heren Chevalier en Van Rompuy, meer bepaald artikel 21 van hun voorstel van decreet, vermeldt trouwens dat elke vorm van censuur verboden is, dus niet enkel de vorm van censuur die u bedoelt. U zegt dat men er nauw heeft op toegezien dat alleen de censuur vanwege de Regering als een controle op de BRT eronder zou vallen. Ik ben echter van mening dat men hieraan elke vorm van censuur zou moeten onderwerpen.

Hiervoor mag u om het even welk argument aanhalen, dat het strijdig is met de wet of in het algemeen belang. Volgens mij moet een Minister steeds de mogelijkheid voorzien om te verhinderen dat een journalist binnen de BRT in een verdrukkingssituatie zou terechtkomen. De Vlaamse Raad heeft daar bovendien vol-

gens mij dan nog eens een politieke controle over. Dienaangaande moet de Minister waarborgen verschaffen voor de autonomie van een journalist, dit binnen bepaalde grenzen en in ieder geval binnen de grondwettelijke grenzen. Volgens mij werd de grondwettelijke vrijheid van de heer De Wilde geschonden.

Vervolgens constateer ik dat de Minister nog steeds niet heeft gezegd wanneer deze afleveringen zullen worden uitgezonden. Volgens hem moet dezelfde methodologie als destijds worden gevolgd ; dat betekent zowel ten aanzien van de collaboratie als ten aanzien van de repressie. Voor twee redenen is dit niet het geval. Ten eerste, de omvang van het werk van Maurice De Wilde was ten aanzien van de collaboratie veel groter dan ten aanzien van de repressie. Ten tweede, tot nu toe werk zo een uitzending nog nooit opgeschort. Er is dus een nieuw methodologisch fenomeen, namelijk de opschorting van de uitzending, waarbij de Minister zich moet baseren op de laattijdigheid waarmee Maurice De Wilde de aflevering voorstelde, om te verant-

woorden dat er nu wel een opschorting moet zijn en destijds niet. Ik hoop dat het onderzoek dat de Minister heeft bevolen zich zal toespitsen op de vraag hoeveel dagen Maurice De Wilde aan de commissie destijds gunde voor het uitzenden van de afleveringen en hoeveel dagen hij nu heeft gegund. Ik begrijp best dat hij ditmaal helemaal geen tijd aan de commissieleden gunde. Het is in ieder geval zo dat de periode waarover men vroeger mocht beschikken langer was dan de periode die verlopen is vanaf 28 december laatstleden. Dat betekent toch dat er iets aan de hand is.

Ik stel vast dat de administrateur-generaal van de BRT die bewuste beslissing heeft genomen na advies van de commissie. Ik was nochtans van mening dat het de commissie was die Maurice De Wilde moest adviseren en niet de administrateur-generaal. De zaken blijken nu echter ingewikkelder te zijn. De heer Verhulst heeft in het openbaar wel verklaard dat hij van mening was dat de afleveringen te lang waren en dat de commissie dit meermaals liet weten aan Maurice

N.a.v. ~~het~~ niet-uitzenden van een UK 1-aflevering betreffende de repressie interpellende Raadslid W. Peeters (VU) Gemeenschapsminister van Cultuur P. Dewael (PVV) over de bevoegdheden van de BRT-hiërarchie ter zake

Annemans

De Wilde. Daaruit blijkt toch dat de commissiewerkzaamheden veel verder strekken dan alleen maar advies verstrekken aan de **administrateur-generaal**, laat staan het verstrekken van historisch advies aan Maurice De Wilde. De commissie matigt zich veel meer aan dan ik had durven vermoeden en wat dat betreft heeft de Minister ons heel wat wijzer gemaakt.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zou in dit debat drie opmerkingen willen maken.

Eerst en vooral constateer ik zonder enige polemische bijbedoeling dat er rond dit soort uitzendingen zoals in het Frans wordt gezegd : il y a des retournements d'histoire. Een tiental jaren geleden heb ik in Sint-Niklaas voor een overvolle zaal een debat rond de uitzendingen van Maurice De Wilde mogen modereren, in de meest letterlijke betekenis van het woord want de passies sloegen toen als hoge golven over de dijken en ik heb de heer De Wilde toen ten zeerste moeten verdedigen tegen verwijten van een bepaalde kant. Die verwijten kwamen erop neer dat hij niet serieus was, dat hij mensen liet zeggen wat ze niet wilden zeggen, dat hij valse en verkeerde informatie bijeenbracht, enzovoort. Dat is een vaststelling. Het is een van de meest gemakkelijke aspecten van ons beroep dat we in de geschiedenis wel eens kunnen constateren dat mensen op bepaalde ogenblikken iets anders zeggen dan een paar jaar eerder of zij in de toekomst zullen zeggen.

Tweede punt : er werd hier gesproken over de heer De Wilde — voor wie ik alle achting heb en ik heb mijn oordeel over hem in al die jaren niet veranderd — als over een journalist die over autonomie beschikt. Ik heb dat vak zelf een aantal jaren beoefend en kan u meedelen dat een journalist autonomie heeft in de mate waarin hij binnen een intellectueel contract verbonden is met de instelling die hem tewerkstelt. In het geval van de BRT gaat het om een autonomie die gebonden is door de eisen

van objectiviteit en neutraliteit en het zijn toevallig deze vereisten die wegen op een journalist wanneer hij zich begeeft op het terrein van geschiedschrijving.

De geschiedschrijving van de heer De Wilde, zoals van iedere historicus, moet beantwoorden aan een aantal regels van zorgvuldigheid en gewetensvolheid, des te meer omdat de heer De Wilde niet alleen zichzelf maar ook de instelling vertegenwoordigt en bovendien beschikt over een medium, waarvan ieder ander historicus kan dromen, en onmiddellijk een publiek bereikt van enkele miljoenen toehoorders. Het is bijgevolg voor de hand liggend dat in deze situatie de historicus die zorgvuldigheid nastreeft. Het is in hoedanigheid van historicus dat de heer De Wilde ook na de pensioengerechtigde leeftijd in dienst is gehouden. Vooral als het gaat over delicate onderwerpen als deze die nu aan de orde zijn, moet een wetenschappelijke raad daarover oordelen.

Dit brengt mij tot mijn derde en laatste opmerking. De wetenschappelijke raad is aangeduid om te beletten dat er censuur zou worden uitgeoefend. Hij is pluralistisch en bestaat uit mensen met verschillende levensbeschouwelijke en politieke achtergrond en, naar ik aanneem, ook uit mensen die over de betrokken periode een ander aanvoelingsvermogen hebben. Die wetenschappelijke raad is unaniem van mening geweest dat een aantal passages in de betrokken uitzendingen zouden moeten worden gewijzigd. De heer De Wilde heeft aan dit verzoek bij vorige gelegenheden voldaan maar nu niet. Ik neem bijgevolg aan dat de wetenschappelijke raad het patroenschap niet op zich kon nemen van de uitzending, zoals die door de heer De Wilde was ontworpen.

In een pleidooi voor geestelijke en artistieke vrijheid — en dit betekent dat wij zulks grotendeels moeten blijven onttrekken aan de politieke overheid — vind ik het juist dat de politieke overheid in deze de beslissing dekt die getroffen is op basis van een advies van een wetenschappelijke raad. Wij moeten er ten slotte van uitgaan dat hij geen andere norm heeft gehad

dan de wetenschappelijke accuratesse van wat is getoond. In dat opzicht ben ik van mening dat het antwoord van de Minister juist is en steun ik hem in de besluitvorming die hij hier heeft geformuleerd.

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik heb de uitzending gezien en ik moet toegeven dat ik heel erg geschokt was. Ze heeft zelfs een paar dagen op mij gewogen omdat ze zeer rechtstreeks was en omdat de wijze waarop ze in beeld was gebracht zeer aangrijpend was.

Deze materie heeft zware littekens achtergelaten, vooral bij de generatie net voor ons. Wij zijn een vijftal jaren te jong en we bevonden ons niet in de volle problematiek. Het blijft in Vlaanderen een groot litteken. Ik kan dus begrijpen dat de BRT een commissie van wetenschapsmensen heeft aangeduid om een dergelijke delicate materie zo objectief mogelijk te beoordelen voor ze op antenne komt.

Ik vind het wel vervelend dat men eerst twee uitzendingen toelaat en dat men pas dan ingrijpt op het gevaar af het publiek de indruk te geven van tweeslachtigheid en onobjectiviteit als zou men alle partijen niet de kans geven aan het woord te komen. Dit betreurt ik ten zeerste want dit geeft een vertekend beeld.

De heer W. Peeters : Dat is compromitterend.

De heer G. Verhaegen : Dat geeft de indruk dat men op bijna censurerende wijze optreedt in de tweede reeks uitzendingen en dat is niet goed.

Mijnheer de Minister, ik ben het volkomen eens met uw juridische benadering van het probleem. Tijdens de twee eerste uitzendingen interviewde men alleen degenen die betrokken waren bij de gebeurtenissen in de straat, tijdens de volgende uitzendingen zal men het echter hebben over de verantwoordelijkheden. Dit zal des te pijnlijker zijn.

Ik zal nooit meer een interpellatie

Verhaegen

houden over de objectiviteit. Ik heb dat enkele jaren geleden verschillende keren gedaan. Ik geloof niet in objectiviteit want niemand is absoluut objectief, de emoties spelen altijd een rol. Ik heb evenwel begrip voor journalisten die de zaken op de meest objectieve wijze benaderen.

Mijnheer de Minister, er mag niet de indruk worden gewekt dat Vlaanderen met twee maten en twee gewichten werkt. Dit zou een vertekend beeld scheppen en zeker niet bijdragen tot het langzaam uitwissen van de littekens.

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten : Mijnheer de Voorzitter, zelfs als ik mijn emoties laat meespelen ben ik oprecht in deze zaken. Ik hield in de Senaat een interpellatie over de zaak Spilleers. Ik maakte een synthese van de tragiek van mensen als Professor Spilleers. Ik zal hier een betoog houden met dezelfde rustige beheerstheid als in de Senaat.

De Minister beëindigde zijn uiteenzetting met een persoonlijke verwijzing. Ik kom ook uit een witte familie. Indien de mensen die tijdens de oorlog bij mij thuis op zolder waren verstoppt door de Gestapo waren ontdekt, dan was mijn vader ook verdwenen en was ik een enfant de la patrie. Toen ze de grootvader uit het Vlaams Huis half dood sloegen trok mijn vader de tricolore van mijn jas en zei : Als het dat maar is, dan moet je deze tekens niet meer dragen.

Op 21 juli zei de Koning dat het de hoogste tijd was voor verzoening, voor pacificatie. Een oud Frans gezegde luidt : Tout savoir, c'est tout comprendre et tout comprendre c'est tout pardonner ; in België wist men echter niet alles aan beide kanten.

In de oefenschool te Lier leerden we Belgische liedjes, want de Vlaamse liedjes van Willem De Meir mochten ná september 1944 niet meer worden aangeleerd.

De heer Soudan, bekend socialist, een edel man die gedurende vier jaar

in een Duits concentratiekamp verbleef, verdedigde Vindevogel. Hij kloeg de schurkenstreken aan die plaatsgrepen op de taalgrens te Ronse. Hij zei : Ik huiver voor het ontzettend lage peil waarop het Belgisch gerecht is gevallen.

Dat is de indruk die bij velen werd gewekt. De heer Charles heeft nog andere familieleden bij de hoge sanhedrins die carrière hebben gemaakt. De heer Kiebooms heeft ook vier jaar in Duitse concentratiekampen verbleven. Hij heeft mij eens gezegd : Toen hebben ze gechanteerd, in 1944, 1945 en 1946, nu chanteren ze verder omwille van wat er toen allemaal is gebeurd. Vertrekkend van het woord dat de Koning heeft gebruikt en vanuit een grote intellectuele vrijheid, mogen wij een regel hanteren : het algemeen belang.

Het bedroeft mij, mijnheer Hancké, dat Maurice De Wilde, die ik altijd heb verdedigd, nu geen steun krijgt van degenen die een ere-doctoraat aan de universiteit hebben gekregen over de geuzen en die hem de ark van het Vrije Woord hebben gegeven. Hij staat inderdaad wel erg alleen, zoals wij uit een interview, gepubliceerd in *Humo*, kunnen opmaken. Dat moest mij toch even van het hart. (*Applaus*)

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Verreycken werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend. De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de weerslag van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs op het

aantal inschrijvingen in de Nederlandstalige muziekacademies in Brussel

De Voorzitter : Op verzoek van de indiener wordt deze interpellatie naar een volgende Openbare Vergadering verschoven.

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Erasmusproject

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Erasmusproject.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, gezien het late uur zal ik mijn uiteenzetting zeer kort houden, daarmee tegemoetkomend aan de verzoeken van alle aanwezigen.

Nog niet zo lang geleden hadden wij de gelegenheid zeer hoffelijk te discussiëren over de onderwijstaal aan onze universiteiten. Op dat ogenblik heeft de Minister zeer duidelijk gezegd dat de onderwijstaal aan onze universiteiten, en zeker wat betreft de basisprogramma's, het Nederlands moest zijn. Ter zake rijst toch wel een probleem wanneer wij vaststellen dat geprobeerd wordt een Europa van de burgers te maken. De EEG en al wat er bij hoort is natuurlijk een sociaal, maar vooral een economisch gegeven. Men probeert dit waar te maken langs beïnvloeding die men kan uitoefenen door bijvoorbeeld uitwisseling van studenten aan onze hoge scholen en universiteiten.

Het is dus de bedoeling van de studenten goede Europeanen te maken enerzijds, en, anderzijds, er voor te zorgen dat zij die in de toekomst verantwoordelijkheid zullen dragen in de verschillende landen en gemeenschappen de Europese gedachte zul-

Van Vaerenbergh

len uitdragen en het Europa voor de burgers zelf zouden propageren.

Wij hebben onlangs via de pers vernomen dat ter zake zich steeds meer gevaren voordoen. Wij stellen immers vast dat ingevolge de uitwisselingsprogramma's onze studenten naar andere universiteiten gaan en dat de universitaire studenten van andere landen naar hier komen.

Het grote probleem dat ter zake rijst, is dat de kleine taalgroepen zeer moeilijk aan hun trekken komen omdat de kennis van het Nederlands van vreemde studenten zeer zwak is om niet te zeggen onbestaande. Nochtans is de bedoeling van het Erasmus-project juist dat men de taal, het volk en de gebruiken zou leren kennen, omdat Europa geen culturele eenheid is — misschien wel een economische — maar een culturele verscheidenheid vertoont.

Volgens sommige universiteitsprofessoren zou in bepaalde universiteiten de neiging bestaan vreemde studenten aan te lokken en te ontvangen door cursussen te geven die alleen in het Engels worden gedoceerd, zodanig dat een gedeelte van de oorspronkelijke doelstelling verloren gaat.

Mijnheer de Minister, ik stel dan ook de praktische vraag of het in de toekomst niet mogelijk zou zijn meer aandacht te schenken aan dit Erasmus-project, onder meer door ervoor te zorgen dat de studenten hier enerzijds langer verblijven dan drie of zes maanden, anderzijds, gezien het Erasmus-project in de eerste plaats niet is bedoeld om wetenschappelijke kennis op te doen maar voornamelijk om de diverse Europese culturen te leren kennen, ervoor te zorgen dat meer doctoraatsstudenten aangetrokken worden zodat Erasmusstudenten uiteraard een langere tijd in ons land zouden verblijven.

Tot slot nog een klein vraagje. Heeft u een idee over het aantal vreemde studenten aan universiteiten of hogescholen die in het Nederlands of in het Engels cursus volgen ?

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, collega's, in de eerste plaats wil ik een woord uitleg geven over het Erasmus-programma. Ikzelf was in staat als Voorzitter van de Raad van Ministers van Onderwijs dit programma te helpen tot stand brengen. Ik ben dan ook persoonlijk zeer gehecht aan deze unieke vorm van uitwisseling van studenten. Een dergelijk project met zo'n grote dimensie hebben wij vroeger nooit gekend. Dit blijkt trouwens uit de ontmoetingen met studenten die de kans hebben gehad een dergelijk project te volgen. De evaluatie is dan ook uiterst positief.

In de eerste plaats wil ik nogmaals de gedachte onderstrepen dat Europa momenteel nog een economische gemeenschap is. Dit is echter onvoldoende. Bovendien, zuiver economisch gezien zal men niet slagen in een echte markt in de strikte betekenis van het woord indien de cultuur en het onderwijs hierbij niet worden betrokken. Dit moet ons ertoe brengen een onderwijs- en cultuurparagraaf in het Verdrag van Rome in te lassen. Inderdaad, voor het ogenblik worden wij voor de beroepsopleiding nog altijd benaderd via de economische invalshoek. Sinds jaar en dag hebben wij getracht ook het onderwijs een Europese dimensie te geven.

Ik meen dan ook dat één van de meest geslaagde programma's ongetwijfeld het Erasmus-project is. Het staat — weliswaar naast andere — in functie van het vormen van het Europese burgerschap op basis van uitwisseling tussen instellingen, zowel universiteiten als instellingen van het hoger onderwijs. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat wij er steeds hebben op gestaan dat ook de instellingen van het hoger onderwijs volwaardig aan dit project participeren.

Wij stellen ook vast dat bijna de helft van onze geïnteresseerde studenten zich oriënteren op Nederland en niet omgekeerd. Dit is een beperking voor onze taal- en cultuurverbondenheid.

Wat de cijfers betreft waren er tijdens het eerste jaar, 1988-1989, 268 Vlaamse Erasmusstudenten en tijdens het vorige academiejaar 469,

thans zijn er 732. Het gaat dus in stijgende lijn. Het ligt in onze bedoeling tot 10 ten honderd van de studenten van het hoger onderwijs te komen. De Europese Gemeenschap geeft de beurzen. Wij hebben thans ook een systeem uitgewerkt ter aanvulling van die beurzen, met als gevolg dat de kosten veel hoger liggen. De reden daarvan ligt in het feit dat wij ons niet willen beperken tot de studenten die het zich vanuit hun sociaal economische herkomst kunnen veroorloven. Die aanvullende beurzen gelden voor iedereen. De selectiecriteria worden door de instelling op basis van de studieresultaten en de taal waarin men zal terechtkomen, bepaald.

Wij zorgen, via coördinatoren, zo goed mogelijk voor de studenten die bij ons terechtkomen en ook voor onze studenten die in andere landen terechtkomen. Nog onlangs hebben wij daarvoor de prijs van de Europese Gemeenschap bekomen.

Het probleem dat u naar voren heeft gebracht is zeer belangrijk voor onze taal en ons wetenschappelijk milieu. Wij zullen ter zake nog besprekingen voeren op het ogenblik waarop wij het decreet in verband met de universiteiten en de taalregeling zullen behandelen. Voor mij is het Nederlands een volwaardige wetenschappelijke taal. Het is één van de officiële talen van Europa en wij moeten onze taal zonder enige schroom op het wetenschappelijk vlak in Europa kunnen affirmeren.

Voor studenten die uit andere landen bij ons komen letten wij erop dat zij in alle instellingen intensieve cursussen Nederlands volgen. Wij dienen dat nog meer te pousseren zodanig dat zij effectief onze taal en onze cultuur kunnen vatten. Twintig miljoen Nederlandstaligen in Europa, dat is zeer veel en zeker evenveel als voor om het even welke andere taal en cultuur van landen die nochtans een grotere omvang kunnen hebben. Aan historische, culturele en wetenschappelijke inhoud van onze taal en onze cultuur mogen wij niet twijfelen !

Wij dienen hetzelfde aantal studenten op te nemen als het aantal studenten dat wij uitzenden. Vooral in

Coens

de startjaren is het niet steeds mogelijk geweest deze cursussen integraal in het Nederlands te geven. Bij het uitwerken van de overeenkomsten werden de instellingen verplicht — wij handelen enkel in het kader van de Raad van Ministers van Onderwijs — rechtstreeks op te treden. Wij hebben voldoende contacten met de universiteiten en de hogescholen om dit project te stimuleren, te coördineren en te promoten. De instellingen stellen evenwel dat zij niet anders kunnen dan de cursussen vooral in het Engels te organiseren. Daardoor is de noodzaak voorafgaandelijk Nederlands te leren nog groter. Wij zullen dat nog gedurende enkele jaren moeten voortzetten.

Wij moeten erkennen dat het Engels steeds meer de wetenschappelijke taal bij uitstek is in Europa en in de wereld. Wetenschapslui, die enkel in het Nederlands publiceren, worden in Europa en in heel de wereld veel minder gelezen. Bijgevolg dient het Engels én het Nederlands bij de anderstaligen, die bij ons verblijven, te worden bevorderd. Wij dienen ook onze studenten in staat te stellen een andere taal aan te leren en dan vooral de andere landstaal. Mag ik erop wijzen dat de kennis van de Franse taal bij ons achteruit gaat. Daardoor zullen wij in ons land in de toekomst problemen kennen, in tegenstelling tot de Franstaligen, die een grotere bereidwilligheid aan de dag leggen om het Nederlands te leren, wat vaak bij beweringen blijft, die niet steeds met de realiteit overeenstemmen. Dat wordt soms opgeschroefd.

Wij moeten echter, hoe dan ook, waakzaam blijven. Ook het Duits is een nationale taal. Met de evolutie in Midden en Oost-Europa moeten wij deze taal zeker verder bevorderen zoals ongetwijfeld ook het Engels, maar dat is duidelijk.

Ik wens u nog de volgende overweging mee te geven. U pleit voor een langere duur. Wij hebben daarover een discussie gehad in de Raad van Ministers van Onderwijs van de Europese Gemeenschap. Ik heb niet zozeer voor een langere duur gepleit maar wel om meer studenten aan het

project te laten participeren. Immers, dat is de keuze. De kosten verhogen als u de duur van drie à zes maanden, wat nu het geval is, op een jaar zou brengen. Dat mag van mij, maar dan moeten wij meer middelen hebben. Dit zou echter betekenen dat wij het aantal studenten halveren, terwijl het van groot belang is dat wij er zoveel mogelijk studenten bij betrekken.

Mijn persoonlijke stelling, die het dan toch heeft gehaald, ook in de Raad, is dat wij het voornamelijk op de termijn van drie à zes maanden moeten houden. Als wij meer middelen hebben dan kan natuurlijk aan een langere periode worden gedacht. Ik denk dat, indien dit goed wordt voorbereid, dit moet volstaan om voldoende contact te hebben met het land, de taal en de cultuur van de landen of de Gemeenschap waarin men gaat studeren.

Dit geldt ook voor degenen die naar hier komen. Dit blijft voor mij ook een mogelijkheid uit praktische overwegingen. Immers, ik zou het niet graag tot een elitaire bedoening zien uitgroeien. Dat is ook de reden waarop ik u niet kan volgen wanneer u voorstelt om dit te beperken tot de doctorandi. Zij vinden wel hun weg via beurzen. Bovendien zijn zij sowieso ingesteld op de ruimere wetenschappelijke wereld die natuurlijk niet alleen de eigen Vlaamse Gemeenschap kan omvatten. Ik pleit er dus voor om niet de elitaire toer op te gaan. De mogelijkheden waarover wij nu beschikken, met de supplementaire bijdragen die de Vlaamse Gemeenschap levert om onze studenten te laten participeren, moeten verder worden verstrekt.

Uw vraagstelling in verband met de Derde-Wereld-landen hebt u laten vallen. Indien u het mij toestaat wil ik u daar toch enigszins terechtwijzen. Ik heb het geluk gehad, voornamelijk het Onderwijs tot mijn bevoegdheid behoorde, de verantwoordelijkheid voor ontwikkelingssamenwerking te mogen dragen. Het is altijd mijn overtuiging geweest dat wij eerder onze experts naar de Derde-Wereld-landen moeten sturen om daar hun onderwijsbestel te versterken in de plaats van zoveel als mogelijk studenten naar hier te brengen

voor zaken die zij in hun eigen land zouden moeten kunnen aanleren.

Bovendien is het onvermijdelijk dat wij ons, binnen de ruimere onderwijsmarkt, zowel op Europees als op wereldvlak, moeten openstellen voor studenten uit andere landen, wat wij ook doen en dat ook onze studenten in andere landen moeten kunnen studeren.

Ik wens u ook nog enkele cijfers te geven want ik had ze in antwoord op uw schriftelijke vraag speciaal opgezocht. Er zijn 3.682 buitenlandse studenten in Vlaanderen, in onze universiteiten en hogescholen. Dat is dus niet gering. 1.267 komen uit de Europese Gemeenschap; 111 komen uit andere Europese landen die niet tot de twaalf behoren; 277 komen uit Japan, de Verenigde Staten en Canada en 2.027 uit de andere niet-Westerse, niet-Europese landen. Dit is dus een vrij behoorlijk aantal. De meeste niet-EG-studenten zijn bursalen. Wij doen heel veel voor hen, onder meer via erkende homes enzovoort.

Ik kom tot mijn besluit. Laten wij zonder enige schroom bewust zijn van onze eigen waardigheid inzake taal en cultuur en ook op wetenschappelijk gebied het Nederlands voorstaan als een volwaardige wetenschapstaal voor onze eigen studenten al zullen wij de versterking van het talenonderwijs ook moeten bevorderen. Dat is onze overlevingsplicht om in België, in Europa en in de wereld te kunnen participeren.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen hiermee alle vragen te hebben beantwoord en ik dank onze collega voor de aandacht die hij besteedt aan dit belangrijk punt.

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de Voorzitter, het antwoord van de Minister stemt mij tevreden. Toch wil er nog eens op wijzen dat wij niet alleen de middelen maar ook de termijnen moeten verruimen. Een termijn van drie of zes maanden is immers te kort om werkelijk iets te kunnen bereiken.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de uitbreiding van de Franstalige school in Sint-Martens-Voeren

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de politiek van de Vlaamse Executieve in Voeren

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van mevrouw Brepoels tot Minister Coens over de uitbreiding van de Franstalige school in Sint-Martens-Voeren en van de heer Annemans tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de politiek van de Vlaamse Executieve in Voeren.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, op het ogenblik ligt de man in de straat ongetwijfeld eerder wakker van de oorlogsdreiging in het Golfgebied dan van de dreiging van de burgemeester van een relatief kleine Vlaamse gemeente om af te treden als zijn wensen niet worden ingewilligd. Hoewel in dit verband ook vaak de term pacificatie wordt gebruikt en het hier ook gaat om een man die door de macht verblind is, wil ik beide problemen toch niet op hetzelfde niveau plaatsen. Ik hoop dat wederzijds overleg en gezond verstand een verschrikkelijke golf van geweld zullen kunnen vermijden.

De Franstalige lagere school in Sint-Martens-Voeren haalde enkele jaren geleden de koppen van binnenlandse en zelfs buitenlandse kranten toen 18 Vlaamse kleuters verbannen werden naar het bezemhok. Na een stakingsactie van de ouders werd het besluit van toenmalig burgemeester Happart door de bestendige deputatie nietig verklaard. De oude toestand werd hersteld. Achteraf bleek dat Happart

toch zijn slag thuishaalde toen de heer Coens, nationaal Minister van Onderwijs, zijn handtekening plaatste onder de toelage voor een nieuwbouw voor de Franstalige lagere school.

Ook nu weer meent de huidige burgemeester Droeven dat hij moet dreigen om subsidies te bekomen van de Vlaamse Regering. Zolang de inzet zijn mandaat als burgemeester is, zullen wij daar niet van wakker liggen !

Toch meen ik dat het nodig is enige klaarheid in dit dossier te scheppen, vooral omdat de subsidies voor deze uitbreiding zouden bedongen zijn in één of andere akkoord, in december 1988 afgesloten tussen twee Voerense schepenen. Dat akkoord vermeldt dat de geest van samenwerking in het college in het bijzonder tot uiting zal komen in de verdediging door alle schepenen van sommige welomschreven dossiers, waaronder het dossier dat de gemeente Voeren weldra zal indienen voor de uitbreiding van de Franstalige gemeenteschool in Sint-Martens-Voeren en het dossier betreffende de bouwvergunning voor de inplanting van een muziekschool van de Vlaamse Gemeenschap in de gemeente Voeren. De Vlaamse Gemeenschap zal een mogelijke vergunning voor de bouw van een Vlaamse muziekschool moeten betalen met subsidies voor een Franstalige lagere school. Het verleden van een bouwvergunning voor een Franstalige cultureel centrum enkele maanden geleden, ging echter blijkbaar niet gepaard met compensaties voor de Vlamingen.

Ik wil in dit verband aan de Minister enkele concrete vragen stellen. Op welke wetgeving steunt men zich om in dit dossier subsidies van de Vlaamse Regering te vragen ? Wordt het bedrag van die eventuele subsidie in een afzonderlijke post opgenomen in de begroting of valt het onder de subsidies die aan de DIGO worden toegerekend ? Kan de Minister meedelen welk bedrag in 1991 in Vlaanderen zal kunnen worden besteed voor het optrekken van gebouwen voor gemeentelijk en provinciaal onderwijs ? Het bedrag dat oorspronkelijk voorzien was is ontoereikend voor de projecten die op het ogenblik reeds aangevraagd zijn. Ik zou het op prijs stel-

len indien de Minister ter zake meer duidelijkheid zou kunnen scheppen. De praktische afhandeling van die dossiers is weliswaar toevertrouwd aan de DIGO maar de Minister blijft politiek verantwoordelijk. Dit is belangrijk in dit dossier dat niet kan worden beschouwd als een louter administratieve regeling doch tevens een politiek dimensie heeft. Dat is duidelijk een politiek gegeven.

Op basis van welke criteria wordt een dergelijk dossier beoordeeld ? Wat is de toestand van de huidige lokalen ? Hoeveel klaslokalen staan er ter beschikking van de Franstalige gemeenteschool ? Hoe zullen de leerlingenaantallen in de toekomst evolueren ? Het Nederlandstalig provinciaal onderwijs kreeg meer leerlingen de jongste jaren. Het aantal steeg van 227 leerlingen in 1987 naar 332 in 1990. Op het ogenblik zouden er een honderdtal leerlingen in het Franstalig lager onderwijs en 55 in het kleuteronderwijs van de gemeenteschool zijn ingeschreven. Terloops wou ik ook vernemen op welke manier het gemeentebestuur van Voeren het Franstalig onderwijs probeert aantrekkelijk te maken voor haar inwoners. Is er gratis vervoer, voor- en naschoolse opvang ? Zijn er andere sociale voordelen ? Volgens de huidige reglementering zou dit soort voordelen voor alle scholen van het grondgebied van de gemeente moeten gelden.

Zal de zo noodzakelijke uitbouw van de provinciale lagere school waarvoor reeds meer dan drie jaar een aanvraag is ingediend, voorrang hebben ? Op welke manier zal de Vlaamse regering het Nederlandstalig onderwijs in Voeren promoten en ondersteunen ? Aan de Voorzitter van de Executieve die hier zopas is binnengekomen, zou ik willen vragen of de oprichting van een Voerel die zes maand geleden door 104 leden van deze Raad werd gevraagd, geen belangrijk element in de prioriteitenbepaling zou kunnen zijn ?

De gemeenteraad van Voeren heeft reeds de onteigening van de gronden goedgekeurd. Wie was de eigenaar ? Hoeveel werd betaald voor de onteigening ? Werd reeds een belofte van toelage gedaan ? Over hoeveel loka-

Brepeols

len gaat het ? Wat is de totale kostprijs ? Wat zal er met de oude gebouwen gebeuren ? Hoeveel bedraagt eventueel de totale toelage ? Voor wanneer zijn de werken gepland ? Mijnheer de Minister, zoals u ziet een hele reeks concrete vragen en ik hoop dat u er in de mate van het mogelijke zult op antwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, tot slot betreur ik dat de heer Annemans, die ook over Voeren wenst te interpellieren, het nodig vond in de toelichting bij zijn interpellatie een persoonlijke aanval tot mezelf en mijn collega's te richten. Mijn geregelde aanwezigheid in Voeren heeft mij inderdaad geleerd dat de gewone man, bij gebrek aan een normaal functionerend gemeentelijke apparaat, zich met zijn specifieke noden spijtig genoeg moet richten tot mensen van buitenuit. Met herrie te schoppen en aan de kant te staan roepen en tieren komen de Voerenaars geen stap verder. Zo veel is mij duidelijk geworden. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik weet niet of u op de hoogte was van het intrekken van de interpellaties van de heren Beysen en Verhofstadt.

Minister G. Geens : Ik was daarvan op de hoogte.

De heer G. Annemans : Dan dank ik u voor uw aanwezigheid. Ik heb deze interpellatie zeer bewust tot u gericht om de problematiek in een breder perspectief te plaatsen.

De recente uitlatingen van de burgemeester van Voeren over de subsidies voor de Franstalige school in zijn gemeente stellen opnieuw de politiek van de Executieve inzake Voeren aan de orde.

Vooreerst is het belangrijk te weten welke de houding is van de Voorzitter van de Executieve inzake de dreiging van Droeven om ontslag te nemen ten voordele van zijn eerste

schepen. Deze strategie wekt bij heel wat mensen die kritisch stonden tegenover het Voerenakkoord van Martens VIII geen verwondering. Wij zouden graag weten welke strategie de Executieve ter zake wil volgen. Heeft de Executieve een scenario voor het geval Droeven effectief ontslag zou nemen ? Ik wil niet voorbarig zijn en zeggen dat u die dreiging ernstig moet nemen, maar in de veronderstelling dat Droeven morgen ontslag neemt is de vraag welke politiek de Executieve dan zal voeren toch niet zo onwezenlijk. De vraag is immers niet onterecht of Happart wettelijk uitgesloten moet worden geacht, gezien zijn rechtstreekse verkiezing nooit werd betwist. De heer Broers heeft in een interview met De Standaard gezegd dat Happart wettelijk definitief is uitgesloten, maar ik ben daar niet zo zeker van. Welk is het standpunt van de Executieve ter zake ?

De heer W. Luyten : Dat moet u aan de heer Tobback vragen.

De heer G. Annemans : Het geheime wapen Tobback ! Luyten beroept zich op Tobback !

De heer W. Luyten : U moogt hem niet onderschatten, mij trouwens ook niet.

De heer G. Annemans : De grond van de klacht van Droeven vereist ook iets meer uitleg. Mevrouw Brepeols heeft ter zake heel wat vragen gesteld, maar ook wij wensen er enkele te formuleren.

Heeft de Franstalige school van Voeren recht op de door haar burgemeester geëiste subsidies ? Waarom — indien ja — werd deze subsidie dan door Minister Coens tot op heden niet uitgekeerd ?

Tot slot moet de vraag worden gesteld welke de maatregelen zijn die door de Executieve tot op heden werden genomen om de vernederlandsing van Voeren te bevorderen, om er het toerisme en de economische expansie op een beter spoor te zetten. Niemand kan zich immers van de indruk ontdoen dat de door de Executieve tot op heden bekomen

resultaten in Voeren zeer pover zijn. Kan de Minister mededelen wat tot op heden in Voeren gebeurde en wat hij van nu tot aan de volgende verkiezingen ter zake nog voor initiatieven aan zijn Minister zal bevelen en ten uitvoer doen brengen ?

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik wens eerst en vooral duidelijk te stellen dat de gemeente Voeren een Vlaamse gemeente is, waar wij verantwoordelijkheid dragen voor het ganse onderwijs, rekening houdend met de verschillende inrichtende machten en dus van de bevoegdheden die we ter zake hebben en dit zowel voor het Nederlandstalig als voor het Franstalig gedeelte. Dat is ook zo in de randgemeenten rond Brussel en elders in Vlaanderen. Dat wil zeggen dat wij de dossiers van de gemeente Voeren behandelen met bekwame spoed, volgens objectieve prioriteiten en met respect voor de bevoegde instanties, wat ook de aard is van de inrichtende macht of het taalregime van de leerlingen. Er is dus voor mij geen sprake van een communautair dossier als dusdanig. In deze geest wens ik concreet een aantal informatie en verduidelijkingen naar voren te brengen, want dit blijkt toch wel nodig te zijn.

Ook als nationaal Minister van Onderwijs werd ik geconfronteerd met het dossier van de Voerense schoolgebouwen. In tegenstelling tot wat mevrouw Brepeols en de heer Annemans hebben gesteld, hebben wij slechts de toestemming gegeven nadat wij ook de verzekering kregen dat er voor de Vlaamse kleuters voldoende huisvesting zou worden voorzien. U zal zich die periode misschien niet herinneren, want u was nog geen parlementslid, maar ik heb wellicht de woede van Happart ten aanzien van mijn persoon voor het leven meegekregen toen ik stelde dat er geen sprake zou zijn van de goedkeuring van het Franstalig dossier. Hij heeft zijn huiswerk moeten overdoen. Ik heb de Vlaamse kleuterleiders, de kleuters en de ouders ontvangen, maar niet de heer Happart, wat hij

Coens

mij blijkbaar nooit zal vergeven. Ik heb dit gedaan, precies omdat het dossier niet in orde was en ik erop stond dat ook de Vlaamse kleuterklassen de nodige huisvesting kregen.

In 1984 heb ik het definitief ontwerp ontvangen, in 1985 werd het dossier aanbesteed en in 1987 hebben wij de betaling kunnen doen, zoals het hoorde, zowel voor de Franstalige als voor de Nederlandstalige kinderen. Het ging over een bedrag van 16 miljoen frank.

In maart 1989 werd een nieuw dossier ingediend voor bij komende kleuterklassen voor de Franstalige school en voor de autonome Nederlandstalige school in Sint-Martens-Voeren. De raming beliep voor beide scholen 25,1 miljoen frank, exclusief de gronden.

Het is u bekend dat sinds de inwerkingtreding van het decreet van 5 juli 1989, met betrekking tot de schoolgebouwen, het de Raad van Bestuur van de dienst voor de infrastructuurwerken van het gesubsidieerd onderwijs is die vanaf 1 januari 1990 alle bestuurs- en beslissingsbevoegdheden heeft overgenomen. De Vlaamse Regering noch de Minister van Onderwijs komen hier nog tussen, behoudens de middelen vastgelegd in de begroting. Het is juist dat voor het officieel gesubsidieerd onderwijs — zoals trouwens voor het gesubsidieerd onderwijs in het algemeen en in zekere mate ook voor het gemeenschapsonderwijs — die kredieten misschien niet volstaan, ik durf zelfs zeggen niet volstaan. Als ik de vergelijking maak tussen het krediet van 0,5 miljard frank waarover wij beschikken en het zesvoud van de aanvragen die wij ontvangen, is het duidelijk dat wij hier voor een budgettair probleem staan, zeker inzake het officieel gesubsidieerd, maar ook inzake het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Voor het gemeenschapsonderwijs zijn ruime kredieten vastgelegd. Er zijn ook voorzieningen inzake de des-affectatie en de opbrengst van de gebouwen. Er is geen afzonderlijke subsidiëring meer. Alles komt van dat beperkt budget. Er moeten dan

ook objectieve regels worden gevolgd. De politiek van prioriteiten in functie van de aanvragen werden in het verleden gevolgd en worden ook thans door de verantwoordelijke DIGO gevolgd.

Wat de provinciale lagere school te 's Gravenvoeren betreft, werd op 16 september 1987 het subsidiëringdossier ingediend voor de bouw van deze school. Op 9 oktober 1989 heb ik — toen nog bevoegd — beslist dat dit project doorgang kan vinden. De beslissing was gesteund op de criteria van chronologie van de bouw van het toenmalig ingediende dossier. De provincie doet ter zake enorme inspanningen voor de Nederlandse provinciale school. In het verleden waren er trouwens nog andere dossiers van het Nederlandstalig provinciaal onderwijs in Voeren. Ik denk aan de provinciale secundaire school of de provinciale lagere school in Moelingen.

Met betrekking tot uw vraag over de aankoop van gronden en gebouwen die tot afbraak bestemd zijn, zijn volgens artikel 17 van de wet van 1959 — de schoolpactwet — die scholen niet subsidieerbaar en zij worden dan ook niet gesubsidieerd. Een antwoord geven op uw andere vragen is voorbarig. De Raad van Bestuur van DIGO behandelt het dossier verder.

Voeren is een Vlaamse gemeente met ongeveer 4.000 inwoners. Geen enkele gemeente van Vlaanderen heeft zoveel gekregen, ook vanuit de schoolgebouwenfondsen, zowel vroeger als nu. De uitbouw van de Nederlandstalige scholen die de provincie heeft gerealiseerd met de steun van het Nederlandstalig onderwijs binnen een Belgisch bestel is zeer groot. Er werd meer dan 50 miljoen frank uitgegeven voor deze belangrijke gemeente van ongeveer 4.000 inwoners. Dat is niet niks. Voeren heeft wellicht de grootste schoolinfrastructuur van Vlaanderen en Europa. De nodige inspanningen komen niet alleen van deze gemeente waarvan wij de bestuursmeerderheid kennen, maar vooral vanuit de provincie en vanuit het vrij onderwijs.

Wij behandelen de dossiers correct — zoals het hoort — in hun totaliteit,

zowel voor de Nederlandstaligen als voor de Franstaligen want ook zij hebben recht op behoorlijke schoolgebouwen. Tot daar mijn antwoord op de interpellaties.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, Minister Coens heeft uitvoerig geantwoord op alle vragen in verband met onderwijs. Ik zal u vooral informatie geven over de stand van zaken op andere domeinen.

De heer Annemans heeft de vraag gesteld wat er gebeurt als de huidige burgemeester ontslag neemt. Men kan even goed vragen wat er gebeurt als de hemel invalt. Deze vraag is dus niet aan de orde. Er komen allerlei berichten uit Voeren. Ik heb mij nooit erg gestoord aan de uitlatingen van de burgemeester. Toch herinner ik de heer Annemans aan de wetgeving. De aanduiding van een burgemeester is een nationale aangelegenheid waarvoor de Minister van Binnenlandse Zaken bevoegd is. Meer kan ik op deze vraag niet antwoorden : de kwestie is niet aan de orde en is eigenlijk een nationale aangelegenheid.

Inzake de taalkennis van een burgemeester of degene die het ambt uitvoert, bestaat een zeer duidelijke wettelijke regeling. De Raad van State oordeelt over de vereiste taalkennis.

Ik kom nu op het terrein dat mevrouw Brepoels heeft behandeld, namelijk de vraag wat de Vlaamse Regering voor Voeren doet. De heer Annemans stelde de vraag wat wij doen voor de vernederlandsing van Voeren. Ik kan enkel beamen wat de Minister van Onderwijs heeft gezegd, namelijk dat Voeren een Vlaamse gemeente is. Dit wordt bepaald in de fundamentele wetgeving van onze staatsstructuur en daarop wordt niet teruggekomen. Wel hebben wij in onze regeringsverklaring opgenomen dat wij concrete initiatieven zullen nemen om het Vlaamse karakter te versterken van Voeren en van andere gemeenten met een bijzonder taalstaatuut, precies omdat er een bijzondere taalregeling geldt. Ik heb in dit ver-

Geens

band reeds een antwoord gegeven aan mevrouw Brepoels op 12 juni van vorig jaar. De informatie die ik toen heb verschaft, heb ik nog aangevuld en ik geef daarvan de samenvatting.

Het administratief toezicht moet worden gerespecteerd. Voor alle gemeenten geldt een administratief toezicht dat wordt uitgeoefend door de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden voor wat de gemeente betreft en door de Minister van Gezin en Welzijn voor wat het OCMW betreft. Volgens artikel 107 van de nieuwe gemeentewet beslist het college van burgemeester en schepenen van Voeren bij consensus. De heer Droeven heeft hierop inbreuk gepleegd, omdat hij bij de aanduiding van een advocaat in de zaak Broers tegen de gemeente Voeren het schepencollege buiten spel heeft gezet en de zaak onmiddellijk aan de gemeenteraad heeft voorgelegd. Wat was hierop onze reactie? Aangezien het ging om een inbreuk op de prerogatieven van het schepencollege en het strijdig was met consensusregeling, werd daartegen opgetreden. Dit is inmiddels geregeld. U weet dat de adjunct-commissaris van Voeren, de heer Wynants, ermee belast werd de zittingen van de gemeenteraad bij te wonen. Wij hebben ook aan de gouverneur van Limburg, de heer Vandermeulen, gevraagd om burgemeester Droeven te wijzen op zijn verplichtingen in het kader van deze wetgeving.

Ook aan de gemeente Voeren hebben wij, in het kader van de nieuwe regeling tot verdeling van het Gemeentefonds, bijkomende middelen verstrekt tegenover vroeger, namelijk additionele middelen. Indien men de rekening maakt kan men vaststellen dat het aandeel van Voeren met bijna 15 ten honderd gestegen is ten opzichte van vorig jaar. Vanzelfsprekend moeten deze ruimere financiële mogelijkheden worden gebruikt met respect voor de wetgeving ter zake. Het is evident dat deze middelen slechts kunnen worden aangewend op de wijze die door de wet wordt voorzien.

Aangezien Minister Coens reeds over

de sector onderwijs sprak zal ik het daar niet meer over hebben, maar wel even over de andere sectoren, vooral de sector cultuur. Tijdens deze legislatuur werden op dat vlak belangrijke inspanningen gedaan. In dat verband denk ik aan de culturele raad die door ons werd erkend en gesubsidieerd en aan de vrije openbare bibliotheek die werd betoelaagd voor 400.000 frank. Ter zake denk ik ook aan het Veltmanshuis, waarover wij geregeld berichten ontvangen en waar wij geregeld worden uitgenodigd om deel te nemen aan manifestaties die er worden georganiseerd.

De buitenaanleg van dat huis is gerealiseerd en de bouwheer ervan is de Vlaamse Gemeenschap. Sedert 6 oktober van vorig jaar werd het officieel in gebruik genomen. Op 30 augustus van vorig jaar keurde de Vlaamse Gemeenschap het bouwprogramma voor een ontmoetingscentrum te Moelingen goed. Momenteel werkt de architect aan het voorontwerp.

Bovendien — en dat is een derde initiatief — hebben wij aan het Commissariaat voor Toerisme opdracht gegeven tot voorbereiding van een aankoopdossier van een gebouw voor de plaatselijke vereniging voor het vreemdelingenverkeer. Tevens werd in de begroting die wij pas hebben goedgekeurd voor 1991 een specifiek krediet voorzien om de uitzendingen van de Vlaamse Televisiemaatschappij te verdelen in Voeren. De werken zijn uitgevoerd. Wij wachten alleen nog op het akkoord van de Regie van Telegrafie en Telefonie om met de verdeling te starten. Dit laatste was een moeilijke opgave maar dit punt is intussen geregeld, behoudens de technische toebereiding van de lijnen.

De sector van de bijstand aan personen en van de gezondheid behandel ik samen. Er bestond hier inderdaad een lacune maar die wordt nu opgevuld. Er is een principiële belofte van toelage verleend voor het bouwen van een rusthuis met zestig woongelegenheden of bedden en voor de herconditionering van bestaande lokalen bestemd voor de gemeenschappelijke diensten, dit ter vervanging van het bestaande rusthuis Heilige Familie gevestigd in de Klooster-

straat in Voeren. Ook hebben wij de dienst onthaalmoeders van Bilzen-Riemst uitgebreid tot Voeren vanaf 1 juli van vorig jaar. Op 16 oktober 1990 werd er aan de VZW Rust- en Verzorgingstehuizen van de religieuze Ursulinnen te Hasselt een vergunning verleend tot opname in de planning van twaalf rust- en verzorgingsbedden, de zogenaamde RVT-bedden. Ten slotte is door Minister Weckx de afdeling van Het Rode Kruis van Voeren betoelaagd tot ondersteuning van de actie tot sensibilisering in verband met de preventie tegen de kanker.

Er is ook herhaaldelijk aangedrongen op betere verbindingswegen. Er wordt een dossier voorbereid voor de uitbouw van een complex met motel, restaurant en tankstation aan de autosnelweg Luik-Nederlands Limburg. De lokalisatie is gepland in Moelingen. Dit is een belangrijke investering waardoor voor een zeventigtal personen werkgelegenheid kan worden gecreëerd. In de begroting 1991 is 12 miljoen frank ingeschreven voor de aanleg van fietspaden. Ik vestig uw aandacht op het feit dat dit een bijdrage is van de Vlaamse Gemeenschap. Als het project is opgenomen in het interne **wegenprogramma** van de Euro-regio Maas-Rijn, kan dit bedrag worden verdubbeld tot 24 miljoen frank.

Tot daar de aanvulling van een lijst die ik vroeger aan de Raad heb medegedeeld. Ik kan alleen maar bevestigen wat Minister Coens heeft gezegd. Op alle domeinen, niet alleen op het vlak van het onderwijs maar ook op organisatorisch en financieel vlak, worden vele inspanningen gedaan. Als men dit zou relativeren tot de taal van de bevolking en dit zou doortrekken in het gehele Vlaamse land, meen ik dat een factor 10, 20 of zelfs 50 in onze begroting niet zou volstaan om overal gelijkaardige initiatieven te nemen.

De heer W. Luyten : Voorvechters moeten worden gesteund.

Minister G. Geens : Dat is zo maar wij zijn niet als eerste als voorvechter opgetreden. De provincie Limburg werkt hieraan al jaren en zet dit werk voort. Maar wat wordt geïnvesteerd

Geens

door de Vlaamse Gemeenschap, die sedert een paar jaar voor bijkomende domeinen bevoegd is, is werkelijk indrukwekkend. Wij maken ernstig werk van de versterking van het Vlaams karakter van Voeren.

Zoals u merkt, gebeurt dit ook op een gecoördineerde wijze. De Ministers hebben projecten en in het kader van globale inspanningen worden initiatieven ten uitvoer gelegd. Vandaar dat ik op een vorige interpellatie van mevrouw Brepoels heb geantwoord dat nieuwe politieke structuren aldaar niet wenselijk zijn.

Ik heb dit trouwens reeds gezegd wanneer wij spraken over de Brusselse randgemeenten. Wij mogen niet naïef zijn. Wanneer wij voor de Brusselse randgemeenten afzonderlijk structuren creëren, dan is dit in strijd met hetgeen wij steeds hebben geponeerd, namelijk dat deze gemeenten bij Vlaanderen behoren. Wij mogen de Franstaligen geen argumenten geven; wij kunnen het Vlaams karakter van deze gemeenten niet opgeven. Daarover bestaat evenwel geen discussie. Het is onmogelijk de grenzen te verleggen en een debat daarover moet worden vermeden. Zo lang ik er iets heb aan te zeggen zal er geen enkele tegenprijs worden betaald.

De Voorzitter : Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels : Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wil zeer in het kort drie opmerkingen formuleren.

Ten eerste, om het Vlaamse karakter van een gemeente te verstevigen, zal men zeker niet alleen via investeringen kunnen werken. We begrijpen dat men niet in het wilde weg op allerlei gebieden moet gaan investeren, maar men mag de waarde van die investeringen niet vergelijken met wat men in andere gemeenten doet, gezien de zeer specifieke situatie van Voeren. Daarom menen wij dat er prioriteiten nodig zijn. Ik zal er waarschijnlijk, zolang ik hier in de Vlaamse Raad aanwezig ben, een andere mening op nahouden dan de Voorzitter van de Executieve. Ik meen dat ter zake praktische oplossingen mo-

gelijk zijn als men het werkelijk wil. Het komt erop neer dat men vaak in de plaats zal moeten treden van het gemeentebestuur waar het wettelijk kan en waar het mogelijk is. Ik denk bijvoorbeeld aan de uitbouw van de ambachtelijke zone, aan de uitbouw van de huisvestingszones.

Alle betrokken Ministers hebben tot nu toe een aantal beloften gedaan aan de Vlaamse Voerenaars. Er moeten een aantal projecten worden opgezet in samenwerking met het provinciebestuur en met de plaatselijke mandatarissen. Tot nu toe is van de beloften niets in huis gekomen. Ik ben ervan overtuigd dat op dat niveau nog heel wat kan worden gedaan voor Voeren. Er kunnen jonge gezinnen worden aangetrokken, evenals bedrijven; dit is dan weer goed voor de tewerkstelling. Dit kan niet alleen worden bereikt door investeringen te doen vanuit de Vlaamse Gemeenschap.

Ten tweede, ik kreeg graag van de Minister van Onderwijs een bevestiging in verband met de subsidiëring van de provinciale scholen. Als ik het goed heb begrepen, heeft de Minister gezegd dat op 9 oktober 1989 de subsidies werden toegekend. Waarom kunnen de werken dan nog niet starten? Heeft men geen officiële toezegging bekomen of werd het dossier nog niet helemaal afgewerkt?

Ten derde, op welke regeling of wetgeving steunt men zich om de subsidies te vragen? De Minister heeft verklaard dat hij verantwoordelijk is zowel voor de Nederlandstaligen als voor de Franstaligen. Als dat zo is: wie betaalt dan het Vlaamse schooltje in Komen?

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, collega's, wat het laatste punt betreft, kan ik mij aansluiten bij de vragen van mevrouw Brepoels.

Wat het antwoord van de Voorzitter van de Executieve betreft, stel ik vast dat er inderdaad geen strategie bestaat voor de hypothetische veronderstelling dat de heer Droeven zou doen waarmee hij reeds heeft bedreigd. Deze hypothese komt dus niet uit mijn hoofd maar uit het hoofd

van de heer Droeven. De Executieve heeft inderdaad geen strategie. De Voorzitter zegt zelf dat wij daarover geen strategie moeten hebben aangezien collega Tobback deze zaak moet regelen. Welnu, ik stel vast dat de uitgeholde voogdij in Voeren op dat ogenblik toch te berde zal moeten komen. Wanneer Minister Tobback er niet onmiddellijk uit geraakt, kunnen wij geen commissaris zenden. Er zijn ook een aantal essentiële factoren van het beleid die door de faciliteitenregeling van Martens-VIII aan de voogdij van de Vlaamse Executieve zijn onttrokken. Het verwondert mij niet dat u een mogelijke uiteenzetting over uw strategie afwijst omdat u er inderdaad geen heeft.

Mijnheer de Voorzitter, u zegt dat de Raad van State over de talenkennis moet oordelen. Volgens mij is de termijn die daarvoor was voorzien voor rechtstreeks verkozen schepenen in de genoemde gemeente reeds lang verstreken. Naar mijn oordeel kan de taalkennis van de heer Happart niet meer worden gesanctioneerd.

Wanneer ik het had over de verneerlandiging van Voeren sprak ik uiteraard niet over datgene wat de Minister blijkbaar begreep. Of de ver Vlaamsing van Voeren of wat hij zelfs noemt het communautair statuut van Voeren al dan niet vastligt valt nog te bezien. Dat hiervoor geen tegenprijs moet worden betaald is evident omdat die tegenprijs onder de vorm van heel wat toegevingen in de laatste staatshervorming reeds meer dan betaald is onder meer door een nadelige financiering voor Vlaanderen, de vorming van het Brussels Gewest, enzovoort.

Wanneer de Voorzitter van de Executieve zich sterk maakt dat het communautair statuut van Voeren stevig is, moet zulks nog altijd worden afgewacht. Ik beklemtoon nogmaals dat wij in Voeren een politiek van verneerlandiging moeten voeren, hetgeen een veel breder begrip is en een groter concept dan alleen maar de ver Vlaamsing of, zoals mevrouw Brepoels zegt, de industriële investering.

De Voorzitter : Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels : Mijnheer de

Brepoels

Voorzitter, ik heb enkele concrete vragen gesteld.

Minister D. Coens : Wat de provinciale lagere school te 's Gravenvoeren betreft, is alles in orde, wat ook door DIGO werd bevestigd. Het betreft nog enkel de uitvoering op het terrein. Ter zake zal ik contact nemen met de provinciale instanties, die de inrichtende macht vormen. In dit dossier gaat het blijkbaar om de implementatie. Er is dus geen enkel probleem, ook niet bij DIGO. De bevoegdheid ligt thans bij de provincie. Het moet dus kunnen worden uitgevoerd.

Voor wat de financiering van de school in Komen betreft, verwijs ik naar de akkoordbeslissing van de toenmalige Regering in 1981.

De Voorzitter : De heer Voorzitter van de Executieve heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, het verwondert mij dat men aandringt op een repliek. Ik ga die zeker niet uit de weg. Men zal evenwel andere argumenten moeten naar voren brengen dan wat wij nu hebben gehoord.

Er wordt gezegd dat de Vlaamse Regering steeds maar belooft. Ik ben naar hier gekomen, niettegenstaande de tot mij gerichte interpellaties niet konden doorgaan, uit respect voor de heer Annemans.

Wanneer ik een lijst geef, die een aanvulling is op wat ik vroeger reeds heb medegedeeld, van alles wat wij hebben gedaan en men mij dan voor de voeten gooit dat het enkel om beloften gaat, dan weet ik niet hoe een dergelijk debat verder kan worden gevoerd.

Als ik zeg dat er iets is gedaan of gebeurd, dan is dat in uitvoering. Dat zijn geen holle woorden.

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten : Mijnheer de Voorzitter, mag ik de Voorzitter van de Vlaamse Regering deze dag op een vreugdevolle manier laten afsluiten. Hij is ook verantwoordelijk voor

de buitenlandse politiek. Ik wens hem mee te delen dat wij ter zake verregaande autonomie zouden moeten krijgen want zopas vernemen wij via de radio dat de familie Houtekins is vrijgelaten. De Vlaamse diplomatie werkt dus blijkbaar beter dan de Belgische.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de onzetting van de eindejaarspremie van leraren en ambtenaren in maaltijdcheques

De Voorzitter : Op verzoek van de indiener wordt deze interpellatie naar een volgende Openbare Vergadering verschoven.

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen

De Voorzitter : Op verzoek van de indiener wordt deze interpellatie naar een volgende Openbare Vergadering verschoven.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14

uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

Aangezien wij verwacht hadden hier veel langer aanwezig te zijn is er een maaltijd voorzien.

Ik nodig dus iedereen uit op het eerste avondmaal van dit jaar.

— **De vergadering wordt gesloten om 18.30 uur.**

VERZOEKSCHRIFTEN (Regl. art. 81)

Besluiten

- Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften
- Verzoekschrift van de heer J. Mattheesen betreffende de verpachting van de geregelde vervoerdienst Antwerpen-Hoogstraten
- 8 (1989-1990)
Zonder gevolg
- Verzoekschrift van de heer J. Boeykens betreffende de behandeling in een psychiatrische instelling
- 9 (1989-1990)
Zonder gevolg
- Verzoekschrift van de heer F. Michiels betreffende de ruilverkaveling Hakendover
- 10 (1989-1990)
Overgezonden aan de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting
- Verzoekschrift van de heer A. Docker betreffende de ruilverkaveling in Dikkelvenne
- 11 (1989-1990)
Overgezonden aan de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting
- Verzoekschrift van mevrouw K. Lemmens-Van Goethem betreffende een onwettige bouw

Voorzitter

- te Boutersem
- 12 (1989-1990)
- Overgezonden aan de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting
- Verzoekschrift van de heer en mevrouw Indesteege-Goffaert betreffende de ruilverkaveling Hakendover
 - 13 (1989-1990)

Overgezonden aan de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting

- Verzoekschriften van de heer R. Van Laere-Vervaet betreffende geknoei met gewestplannen
 - 14 (1989-1990)
- Overgezonden aan de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting

- Verzoekschrift van het Davidsfonds, afdeling Sint-Genesius-Rode, betreffende de bedreigde Vlaamse gebieden rond Brussel en op de taalgrens in het Europa van morgen
 - 1 (1990-1991)
- Overgezonden aan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve.
-